

Pecyn Cyhoeddus

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
ceredigion.gov.uk

Annwyl Syr / Fadam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir Cyfarfod o Pwyllgor Adnoddau Corfforaethol, o bell trwy fideo-gynhadledda, Dydd Iau, 14 Hydref 2021 am 10.00 am i drafod y materion canlynol:

- 1. Ymddiheuriadau**
- 2. Datgelu buddiant personol (gan gynnwys datganiadau chwipio) Atgoffir aelodau am eu cyfrifoldeb personol yn datgan unrhyw fudd personol a budd sydd yn rhagfarnu yn gysylltiedig â materion a gynhwysir yn yr agenda hwn yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Cyfansoddiad y Cyngor a Chod Ymddygiad Aelodau. Yn ogystal, mae'n rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw chwip plaid gwaharddedig a roddwyd ar Aelod yng nghyswllt y cyfarfod yn ôl Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.**
- 3. Is-grwp Tlodi Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion - adroddiad cynnydd Strategaeth Mynd i'r Afael a Chaledi (Tudalennau 3 - 36)**
- 4. Siarad, Gwranddo a Gweithio gyda'n Gilydd - fersiwn ddrafft y Polisi Ymgysylltu (Tudalennau 37 - 80) – y blaenadroddiad yn unig sydd yn y Gymraeg ar hyn o bryd**
- 5. Diweddariad ar y Gwasanaeth CLIC (Tudalennau 81 - 88)**
- 6. Adroddiad Safonau Llyfrgelloedd (Tudalennau 89 - 102)**
- 7. Adroddiad ar Ystadegau 2020 Uwch Grwner Ceredigion (Tudalennau 103 - 116)**
- 8. Blaenraglen Waith (Tudalennau 117 - 120)**
- 9. Cadarnhau cofnodion y cyfarfod blaenorol ac ystyried unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion. (Tudalennau 121 - 124)**

Atgoffir yr Aelodau y dylent lofnodi'r Gofrestr Bresenoldeb

Darperir Gwasanaeth Cyfieithu ar y Pryd yn y cyfarfod hwn ac mae croeso i'r sawl a fydd yn bresennol ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y cyfarfod.

Yn gywir

Miss Lowri Edwards

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

**At: Gadeirydd ac Aelodau Pwyllgor Adnoddau Corfforaethol
Weddill Aelodau'r Cyngor er gwybodaeth yn unig.**

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol
DYDDIAD:	14 Hydref 2021
LLEOLIAD:	Rhithiol
TEITL:	Is-grŵp Tlodi Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion – adroddiad cynnydd Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi Gorffennaf 2021
DIBEN YR ADRODDIAD:	Cyflwyno adroddiad cynnydd y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi
Y RHESWM PAM FOD Y PWYLLGOR CRAFFU WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	Er mwyn craffu ar waith ac effaith y camau a gymerwyd gan y Cyngor a phartneriaid mewn perthynas â mynd i'r afael â chaledi yng Ngheredigion
CEFNDIR:	

Mae Adran 2 Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 yn gosod dyletswydd statudol ar awdurdodau Cymru i baratoi a chyhoeddi strategaeth a fydd yn cyfrannu at ddileu tlodi plant yng Nghymru. Gall Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus gyhoeddi eu strategaeth fel rhan annatod o'u Cynllun Llesiant Lleol. Fodd bynnag, mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion wedi dewis cyhoeddi strategaeth ar wahân er mwyn cadw ffocws penodol ar faterion sy'n ymwneud â thlodi yng Ngheredigion.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Cyhoeddwyd Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi 2020-22 ym mis Awst 2020 fel olynydd i Strategaeth Brwydro yn erbyn Tlodi Ceredigion 2016-20. Mae gan y Strategaeth dri amcan allweddol ac mae'r Cynllun Gweithredu yn cynnwys 65 o gamau gweithredu a gyflawnir gan amrywiaeth o bartneriaid y BGC.

Caiff y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi ei monitro gan Is-grŵp Tlodi BGC Ceredigion, sy'n cwrdd bedair gwaith y flwyddyn. Mae'r adroddiad cysylltiedig yn dangos cynnydd o ran cyflawni'r strategaeth a'r camau nesaf arfaethedig, mae'r rhain wedi'u isod:

1. Bydd Is-grŵp Tlodi'r BGC yn parhau i ddatblygu'r dangosfyrddau data i sicrhau bod gennym ddealltwriaeth gyffredin o effaith esblygol COVID-19 ar galedi yng Ngheredigion drwy gasglu a dadansoddi data.
2. Mae angen adolygu'r rhestr o bartneriaid sy'n cyfrannu (gweler Atodiad B). Rydym yn gwybod bod cyfleoedd i gydweithio â mwy o asiantaethau partner er mwyn hyrwyddo a manteisio ar yr holl gymorth sydd ar gael.
3. Mae'r Cynllun Gweithredu yn ddogfen fyw sydd wedi'i chynllunio i gael ei diweddarau yn ystod oes y Strategaeth Caledi. Mae rhai partneriaid sy'n cyfrannu wedi cwblhau eu camau gweithredu tra bod camau gweithredu eraill yn dal i fynd rhagddynt. Bydd y Cynllun Gweithredu yn cael ei adolygu i sicrhau ein bod yn parhau i gydweithio'n effeithiol i gryfhau cydnherthedd unigolion a chymunedau wrth i ni addasu i effaith COVID-19.
4. Nid yw'r fframwaith a sefydlwyd i fonitro'r gwaith o gyflawni'r Strategaeth Caledi yn cynnwys modd i bartneriaid dynnu sylw at faterion penodol sy'n peri pryder. Yn benodol, y rheini y mae'n bosibl y gall y BGC fynd i'r afael â hwy'n effeithiol ar sail amlasiantaethol. Bydd y fframwaith monitro yn cael ei addasu er mwyn iddo gynnwys ffordd glir o nodi materion penodol sy'n peri pryder y gall darparwyr cymorth, dinasyddion ac aelodau Is-grŵp y BGC eu codi.

A oes Aseiad Effaith Integredig Oes wedi'i gwblhau? Os na, nodwch pam

**LLESANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

**Crynodeb:
Hirdymor:**

Mae'r Strategaeth yn mynd i'r afael â'r tymor byr, y tymor canolig a'r tymor hir. Amlinellir effeithiau uniongyrchol a hirdymor ar galedi yn y Strategaeth.

Tudalen 5

- Integreiddio:** Mae'r Strategaeth yn ategu'r Strategaeth Adferiad Economaidd Lleol a Chydnerthedd. Bydd y Strategaeth hefyd yn gwneud cyfraniad allweddol i Gynlluniau Cam 3: Addasu a Chydnerthedd Hirdymor y Cyngor mewn perthynas â phandemig y coronafeirws.
- Mae'r Strategaeth hefyd yn cysylltu â Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion, Cynllun Llesiant Lleol BGC Ceredigion, Ceredigion Deg a Chyfartal 2020-24, (Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Sir Ceredigion), a Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol Deddf Cydraddoldeb 2010.
- Cydweithio:** Mae cydweithio yn rhan allweddol o'r Strategaeth. Adolygwyd aelodaeth Is-grŵp Tlodi'r BGC, gan arwain at fwy o weithio gyda'r Trydydd Sector.
- Cynnwys:** Gwnaethom ymgysylltu â 23 o sefydliadau a derbyn data caledi ganddynt. Mae'r data hwn wedi helpu i ddarparu'r sylfaen dystiolaeth leol i lunio'r Strategaeth hon. Mae ymgysylltu parhaus yn cael ei brif ffrydio drwy gyflawni'r Cynllun Gweithredu.
- Atal:** Mae enghreifftiau o waith ataliol wedi'u cynnwys yn y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi. Mae'r Strategaeth hefyd yn ceisio ysgogi a chyfeirio at adnoddau a ffrydiau ariannu.

ARGYMHELLIAD:

Bod y pwyllgor Craffu'n cydnabod y cynnydd a wnaed o ran cyflawni tri amcan allweddol Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi Ceredigion ac yn cefnogi'r 'camau nesaf' a ddangosir uchod.

Y RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD:

Mae cynnydd da yn cael ei wneud ond mae angen cymryd camau pellach er mwyn cynyddu effeithiolrwydd y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig.

Enw Cyswllt: Cathryn Morgan
Swydd: Cydlynnydd Teuluoedd yn Gyntaf a Ffoaduriaid
Dyddiad yr Adroddiad: 21/09/2021
Acronymau:

Tudalen 6

**STRATEGAETH MYND I'R AFAEL Â
CHALEDI CEREDIGION 2020 - 2022**

**ADRODDIAD CYNNYDD GORFFENNAF
2021**

Cynnwys

	Tudalen
Cyflwyniad	3
Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010	4
<u>Cynllun Gweithredu Mynd i'r Afael â Chaledi</u>	
Colofn 1 – Costau Byw Hanfodol	5
Colofn 2 – Lles Corfforol ac Emosiynol	6
Colofn 3 – Cydnerthedd Cymunedol	7
Yr hyn y mae'r data yn ei ddweud wrthym	8
Y Camau Nesaf	10
Atodiad A: Adroddiadau manwl ar y Cynllun Gweithredu	11
Atodiad B: Partneriaid sy'n Cyfrannu	29

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r camau a gymerwyd gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion i ddarparu ymateb cydgysylltiedig i'r risg gynyddol o galedi yng Ngheredigion oherwydd effaith Covid-19. Mae'n amlinellu'r gwaith y mae partneriaid a chydweithwyr wedi'i gyflawni hyd yma i sicrhau cymaint o gymorth â phosibl i dalu costau byw hanfodol, sicrhau bod llesiant corfforol ac emosiynol pobl cystal ag y gall fod, a sicrhau cymunedau cefnogol a chysylltiedig ledled Ceredigion.

Cyhoeddwyd Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi 2020-22 ym mis Awst 2020 fel olynydd i Strategaeth Brwydro yn erbyn Tlodi Ceredigion 2016-20. Mae gan y Strategaeth dri amcan allweddol ac mae'r Cynllun Gweithredu yn cynnwys 65 o gamau gweithredu a gyflawnir gan amrywiaeth o bartneriaid y BGC.

Tri amcan allweddol:

- Ar y cyd ag asiantaethau sy'n bartneriaid, **dod i ddeall** effaith esblygol COVID-19 ar galedi yng Ngheredigion, a hynny drwy goladu a dadansoddi data.
- Cydlynu ac **atgyfnerthu gwaith ar y cyd** ag asiantaethau partner i hyrwyddo a manteisio ar yr holl gymorth sydd ar gael.
- **Nodi bylchau** o ran y cymorth sydd ar gael ac o ran anghenion caledi wrth iddynt newid er mwyn llunio ymyriadau cynnar effeithiol a fydd yn sicrhau bod unigolion a chymunedau'n fwy cydnerth wrth inni ddygyddod ag effaith COVID-19.

Mae'r Cynllun Gweithredu wedi'i rannu'n 3 colofn ar wahân i'w gweithredu:

Hoffem gydnabod yr ymrwymiad a'r gefnogaeth y mae cydweithwyr a phartneriaid wedi'u dangos, a hoffem ddiolch iddynt am barhau i gydnabod pwysigrwydd cydweithio er mwyn mynd i'r afael â chaledi yng Ngheredigion.

Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010

Mae Adran 2 Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 yn gosod dyletswydd statudol ar awdurdodau Cymru i baratoi a chyhoeddi strategaeth a fydd yn cyfrannu at ddileu tlodi plant yng Nghymru. Y nodau cyffredinol ar gyfer cyfrannu at ddileu tlodi yw:

- cynyddu incwm i aelwydydd sy'n cynnwys plant;
- sicrhau nad yw plant wedi'u hamddifadu'n sylweddol;
- hybu a hwyluso cyflogaeth am dâl i rieni plant;
- darparu'r sgiliau angenrheidiol i rieni plant ar gyfer cyflogaeth â thâl;
- lleihau anghydraddoldebau mewn cyrhaeddiad addysgol rhwng plant;
- cefnogi rhianta plant;
- lleihau anghydraddoldebau mewn iechyd rhwng plant a rhwng rhieni plant;
- sicrhau bod pob plentyn yn tyfu mewn tai gweddus;
- sicrhau bod pob plentyn yn tyfu mewn cymunedau diogel a chydlynus;
- lleihau anghydraddoldebau wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau diwylliannol, gweithgareddau chwaraeon a hamdden rhwng plant a rhwng rhieni plant;
- cynorthwyo pobl ifanc i gymryd rhan yn effeithiol mewn addysg a hyfforddiant;
- cynorthwyo pobl ifanc i fanteisio ar gyfleoedd i gael cyflogaeth;
- cynorthwyo pobl ifanc i gymryd rhan yn effeithiol ac yn gyfrifol ym mywyd eu cymunedau.

Gall Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus gyhoeddi eu strategaeth fel rhan annatod o'u Cynllun Llesiant Lleol. Fodd bynnag, mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion wedi dewis cyhoeddi strategaeth ar wahân er mwyn cadw ffocws penodol ar faterion sy'n ymwneud â thlodi yng Ngheredigion.

Caiff y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi ei monitro gan Is-grŵp Tlodi BGC Ceredigion, sy'n cwrdd bedair gwaith y flwyddyn. Craffir ar bob 'Colofn' o'r Cynllun Gweithredu ar wahân ar raglen dreigl yn ystod y flwyddyn. Adroddwyd ar golofn 1 i'r Is-grŵp Tlodi a gynhaliwyd ar 22/01/2021, adroddwyd ar golofn 2 ar 23/04/2021 a cholofn 3 ar 23/07/2021. Caiff adroddiadau gan bob partner eu coladu cyn pob cyfarfod (gweler Atodiad A). Dangosir pwyntiau allweddol o'r adroddiadau hyn yn y ffeithluniau isod.

Mae'r Fforwm Darparwyr Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc, sy'n cwrdd wythnos cyn Is-grŵp Tlodi'r BGC, yn craffu ar faterion sy'n ymwneud â Thlodi Plant er mwyn i faterion allu cael eu huwchgyfeirio ar unwaith.

Cynnydd y Cynllun Gweithredu: Colofn 1

Cymorth gyda Chostau Byw Hanfodol

Crynodeb o'r adroddiad i is-grŵp Tlodi'r BGC Ionawr 2021

	<p>Cymerwyd 17 diwrnod ar gyfartaledd i brosesu ceisiadau newydd am Fudd-dal Tai a Chynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor.</p>		<p>Cafodd 98 o bobl gymorth gan Cymdeithas Gofal i gael mynediad at lety dros dro.</p>
	<p>Nododd 129 (14%) o geisiadau newydd ar gyfer y Gofrestr Tai resymau ariannol fel maes sy'n peri pryder.</p>		<p>Cynnydd o 63% yn nifer yr hawlwr Prydau Ysgol Am Ddim sy'n derbyn taleb neu daliad o £19.50 yr wythnos pan fydd ysgolion ar gau.</p>
	<p>Talwyd £356,593 mewn Taliadau Disgresiwn at Gostau Tai (100% o ddyraniad 2020/21 ynghyd â £9,000 o gronfeydd wrth gefn y Cyngor).</p>		<p>Anfonwyd 4,400 o lythyrau at aelwydydd wedi'u targedu gyda gwybodaeth am gynlluniau sy'n mynd i'r afael â thlodi tanwydd i leihau biliau cartrefi.</p>
	<p>Gwnaed 953 o geisiadau i'r Gofrestr Tai a chefnogwyd 218 o denantiaethau newydd.</p>		<p>Derbyniodd 30 o grwpiau cymunedol becynnau hylendid menywod i'w dosbarthu i'r rhai mewn angen.</p>
	<p>Mae asesiadau Prydau Ysgol am Ddim bellach yn cael eu gwneud ochr yn ochr ag asesiadau ar gyfer Budd-dal Tai a Gostyngiad Treth y Cyngor i symleiddio'r broses ar gyfer rhieni/gofalwyr.</p>		<p>Sefydlwyd 5 canolfan cyngor allgymorth cymunedol newydd gan Gyngor ar Bopeth ledled Ceredigion a recriwtiwyd 10 gwirfoddolwr newydd</p>

Cynnydd y Cynllun Gweithredu: Colofn 2 Lles Corfforol ac Emosiynol

Crynodeb o'r adroddiad i is-grŵp Tlodi'r BGC Ebrill 2021

	<p>Dosbarthwyd 20,437 o barseli bwyd a phecynnau lles gan wasanaethau ymyrraeth gynnar yn y 3ydd sector a'r Cyngor</p>		<p>Mae 1,068 o Ofalwyr di-dâl bellach wedi'u cofrestru gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Ofalwyr. Mae 56 o ofalwyr wedi elwa o 1,053 awr o seibiant.</p>
	<p>Cofrestrodd 64 o bobl ifanc ar gyfer cwnsela gydag Area 43 (a ariennir gan Fwrdd Iechyd Hywel Dda)</p>		<p>Llenwyd mwy na 750 o fagiau o sbwriel yn ystod gweithgareddau casglu sbwriel ar ymyl y ffordd ym mis Mawrth 2021</p>
	<p>Darparwyd Cymorth Llythrennedd Emosiynol i staff ysgolion a darparwyd amrywiaeth o adnoddau lles i ddisgyblion a staff yr ysgol.</p>		<p>Cafodd 25 o blant a phobl ifanc anabl â'r anghenion mwyaf cymhleth amser gyda gweithiwr cymorth DASH, gan ddarparu seibiant i 19 o deuluoedd.</p>
	<p>Cefnogwyd 583 o gleientiaid y Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff gyda 29,986 o alwadau lles.</p>		<p>Derbyniodd 600 o blant, pobl ifanc a'u teuluoedd alwadau lles gan wasanaeth Cymorth ac Atal y Cyngor.</p>
	<p>Recriwtiwyd 7 gweithiwr cymdeithasol cynorthwyol i gefnogi gyda gwaith Rhyddhau i Adfer ac Atal Rhag Mynd i'r Ysbyty</p>		<p>Datblygodd Theatr Felinfach lwyfan digidol cyfrwng Cymraeg yn cynnig gweithgareddau creadigol i blant a phobl ifanc a allai fod yn teimlo'n unig ac yn ynysig.</p>

Cynnydd y Cynllun Gweithredu: Colofn 3

Cydnheredd Cymunedol – mynediad at wasanaethau

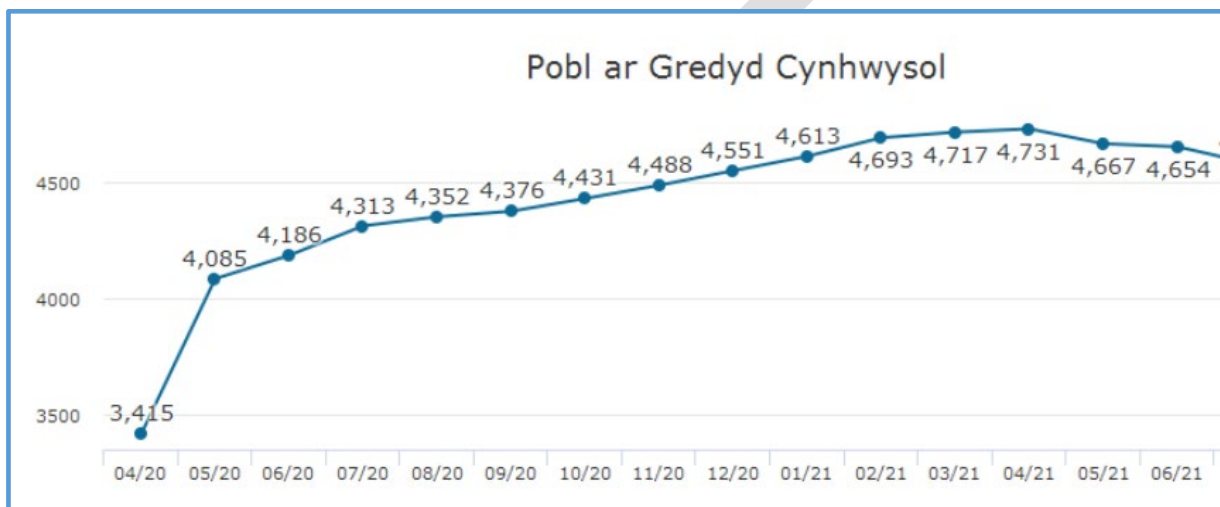
Crynodeb o'r adroddiad i is-grŵp Tlodi'r BGC Gorffennaf 2021

	<p>Mae dros 1,600 o wasanaethau sy'n canolbwyntio ar Geredigion bellach wedi'u cofrestru ar wefan Dewis Cymru.</p>		<p>Roedd 584 o bobl wedi ymuno â grŵp 'Cysylltu â Charedigrwydd' Ceredigion ar y cyfryngau cymdeithasol.</p>
	<p>Mae 3 cymuned (Llandysul, y Borth a Phenparcau) yn gweithio gyda CAVO ar brosiectau cydnheredd cymunedol wedi'u targedu.</p>		<p>Darparwyd offer TG i 100% o fyfyrwyr cymwys Coleg Ceredigion er mwyn iddynt allu cael mynediad at ddysgu ar-lein.</p>
	<p>Dosbarthwyd £194,705 o gymorth grant gan Chwaraeon Cymru i grwpiau chwaraeon cymunedol i'w helpu i ddychwelyd i ddarpariaeth gymunedol cyn gynted â phosibl.</p>		<p>Mae 250 o bobl ifanc wedi cael gymorth ar-lein ac wyneb yn wyneb mewn ysgolion ac yn y gymuned ers mis Ionawr 2021.</p>
	<p>Gall 26% o eiddo Ceredigion gysylltu â band eang Ffeibr i'r Adeilad. Cyfartaledd y DU yw 25%. Cyfartaledd Cymru yw 23%.</p>		<p>Cefnogwyd 269 o deuluoedd gan Rwydwaith Canolfannau Teulu Ceredigion gyda sesiynau cyswllt a chymorth ar-lein rheolaidd.</p>
	<p>Cafodd 380 o rieni â phlant ifanc help i fynd ar-lein gyda chymorth Canolfannau Teulu Ceredigion, Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf.</p>		<p>Mae gan 85% o eiddo Ceredigion fynediad at gysylltiad Cyflym lawn (>24 Mbps), mae hyn yn is na chyfartaledd y DU (97%) a chyfartaledd Cymru (96%).</p>

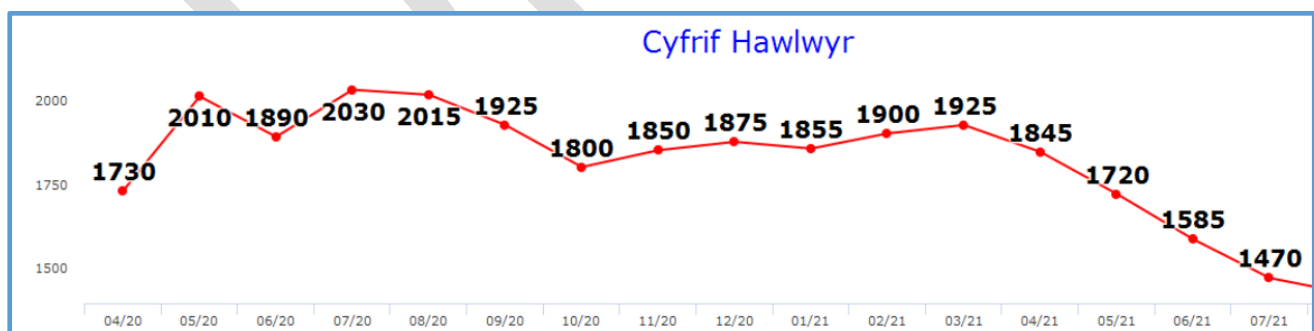
Yr hyn y mae'r data yn ei ddweud wrthym

Darparwyd llawer iawn o gymorth gan gydweithwyr a phartneriaid i liniaru effaith y caledi a achoswyd gan y pandemig. Fodd bynnag, mae'n rhaid i ni ddibynnu ar ddata cadarn i ddweud wrthym a ydym yn gwneud gwahaniaeth. Crëwyd cyfres o ddangosfyrddau data sy'n galluogi Is-grŵp Tlodi'r BGC i fonitro effeithiolrwydd y cymorth a ddarperir. Mae'r rhain yn casglu data byw o wefannau megis gwefannau yr Adran Gwaith a Phensiynau a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Bu cynnydd sylweddol yn nifer y bobl ar Gredyd Cynhwysol yng Ngheredigion ym mis Mawrth/Ebrill 2020, parhaodd y nifer hwn i gynyddu'n raddol hyd at fis Mawrth 2021, ond mae'r nifer wedi dechrau gostwng. Mae'r ffigur ym mis Mehefin 2021 121% yn uwch na'r hyn a gofnodwyd ym mis Mawrth 2020.

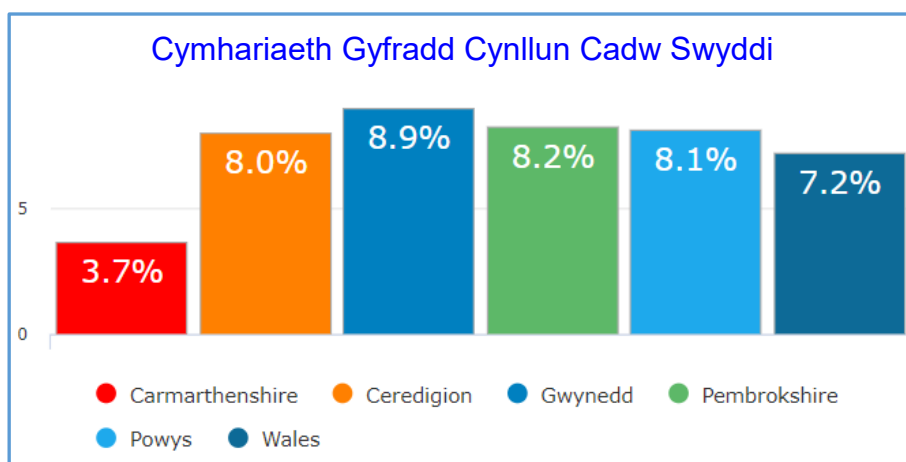
Mae Cyfrif Nifer yr Hawlwyr yn mesur nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau yn bennaf oherwydd eu bod yn ddi-waith. Cynyddodd nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau hefyd pan effeithiodd y pandemig ar y DU am y tro cyntaf, mae hyn bellach yn gostwng ond mae ffigur Gorffennaf 2021 yn dal i fod 78% yn uwch na'r ffigur ym mis Mawrth 2020.

Rydym yn gwybod mai pobl ifanc sydd wedi dioddef fwyaf ac rydym yn monitro nifer yr hawlwr 18-24 oed. Mae'r garfan hon yn dangos tueddiadau tebyg i'r nifer gyffredinol o bobl sy'n hawlio budd-daliadau, sy'n cael ei groesawu. Roedd 185 o bobl ifanc yn hawlio budd-daliadau am eu bod yn ddi-waith ym mis Mawrth 2020, roedd hyn wedi cynyddu i 445 o bobl ifanc ym mis Mawrth 2021 ond wedi gostwng i 290 ym mis Gorffennaf 2021. Mae 8% o weithwyr cymwys yng Ngheredigion (2,000 o 23,700) wedi ymgymryd â'r cynllun ffyrlo. Yn gyffredinol, mae hyn yn cyd-fynd â rhanbarth canolbarth Cymru (gweler y siart isod). Mae'r cynllun ffyrlo wedi'i ymestyn tan 30 Medi 2021 ond mae lefel y grant sydd ar gael

Tudalen 15

i gyflogwyr yn dechrau gostwng yn raddol o fis Gorffennaf 2021 ymlaen, ac yna gofynnir i gyflogwyr gyfrannu tuag at gost cyflogau gweithwyr ar ffyrlo.

Mae mesur yr effaith ar lesiant yn anoddach. Cesglir data cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru (Arolwg Cenedlaethol Cymru) ac rydym yn hyderus bod agweddau cenedlaethol yn cael eu hadlewyrchu ar lefel leol yn gyffredinol.

Roedd adroddiad yr arolwg diweddaraf (Ionawr - Mawrth 2021) yn cwmpasu sampl gynrychioliadol a ddewiswyd ar hap o dros 3,000 o bobl 16+ oed ledled Cymru. Roedd yn cynnwys pobl sy'n anoddach eu cyrraedd a phobl nad ydynt yn defnyddio'r rhyngwyd. Dangosir y canlyniadau ar les ac unigrwydd isod.

Adroddodd 16% eu bod yn unig. Mae hyn yn gynydd o'r 12% a gofnodwyd ym mis Hydref a Rhagfyr 2020, ond yn debyg i 2019-20, pan nododd 15% eu bod yn unig. Gallai hyn fod yn arwydd y teimlwyd bod y cyfnod clo ddechrau 2021 yn fwy ynysig na chyfnod clo cyntaf y coronafeirws.

Mae effaith cyfnod clo y gaeaf yn cael ei hadlewyrchu yn y canlyniadau llesiant hefyd. Mae 70% o bobl yn nodi boddhad uchel neu uchel iawn â bywyd (Ionawr-Mawrth 2021). Mae hyn yn is na rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2020, pan ddywedodd 78% o bobl yr un peth. Mae 79% o bobl yn dweud eu bod yn teimlo bod pethau maen nhw'n eu gwneud mewn bywyd yn werth chweil, i lawr o 85% yn y tri mis blaenorol. Mae 24% o bobl yn dweud bod ganddynt lefelau uchel o bryder y diwrnod blaenorol, yr un fath â rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2020. Mae 70% o bobl yn dweud eu bod yn teimlo'n hapus y diwrnod blaenorol, o'i gymharu â 76% yn y chwarter blaenorol.

(ffynhonnell: <https://llyw.cymru/arolwg-cenedlaethol-cymru-arolwg-chwarterol-ionawr-i-fawrth-2021>)

Yn olaf, mae'n werth sôn mai Cymru bellach sydd â'r cyfraddau tlodi plant gwaethaf ar ôl costau tai holl wledydd y DU, gyda 31% o blant yn byw o dan y llinell dlodi. Mae ymchwil a wnaed gan Brifysgol Loughborough ar gyfer *UK End Child Poverty Coalition* yn dangos bod cyfraddau tlodi plant yng Ngheredigion wedi cynyddu i fod yn uwch na chyfartaledd Cymru. Mae'r ymchwil yn cwmpasu'r cyfnod cyn y pandemig.

Y Camau Nesaf

1. Bydd Is-grŵp Tlodi'r BGC yn parhau i ddatblygu'r dangosfyrddau data i sicrhau bod gennym ddealltwriaeth gyffredin o effaith esblygol COVID-19 ar galedi yng Ngheredigion drwy gasglu a dadansoddi data.
2. Rydym yn gwybod bod cyfleoedd i gydweithio â mwy o asiantaethau partner er mwyn hyrwyddo a manteisio ar yr holl gymorth sydd ar gael. Bydd Is-grŵp Tlodi'r BGC adolygu'r rhestr o bartneriaid sy'n cyfrannu (gweler Atodiad B).
3. Mae'r Cynllun Gweithredu yn ddogfen fyw sydd wedi'i chynllunio i gael ei diweddarau yn ystod oes y Strategaeth Caledi. Mae rhai partneriaid sy'n cyfrannu wedi cwblhau eu camau gweithredu tra bod camau gweithredu eraill yn dal i fynd rhagddynt. Bydd y Cynllun Gweithredu yn cael ei adolygu i sicrhau ein bod yn parhau i gydweithio'n effeithiol i gryfhau cydnerthedd unigolion a chymunedau wrth i ni addasu i effaith COVID-19.
4. Nid yw'r fframwaith a sefydlwyd i fonitro'r gwaith o gyflawni'r Strategaeth Caledi yn cynnwys modd i bartneriaid dynnu sylw at faterion penodol sy'n peri pryder. Yn benodol, y rheini y mae'n bosibl y gall y BGC fynd i'r afael â hwy'n effeithiol ar sail amlasiantaethol. Bydd y fframwaith monitro yn cael ei addasu er mwyn iddo gynnwys ffordd glir o nodi materion penodol sy'n peri pryder y gall darparwyr cymorth, dinasyddion ac aelodau Is-grŵp y BGC eu codi.

DRAFT

Atodiad A: Adroddiadau Manwl ar y Cynllun Gweithredu

**Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi Ceredigion
Adroddiad Cynllun Gweithredu
22/01/2021
Colofn Un: Cydnerthedd Ariannol**

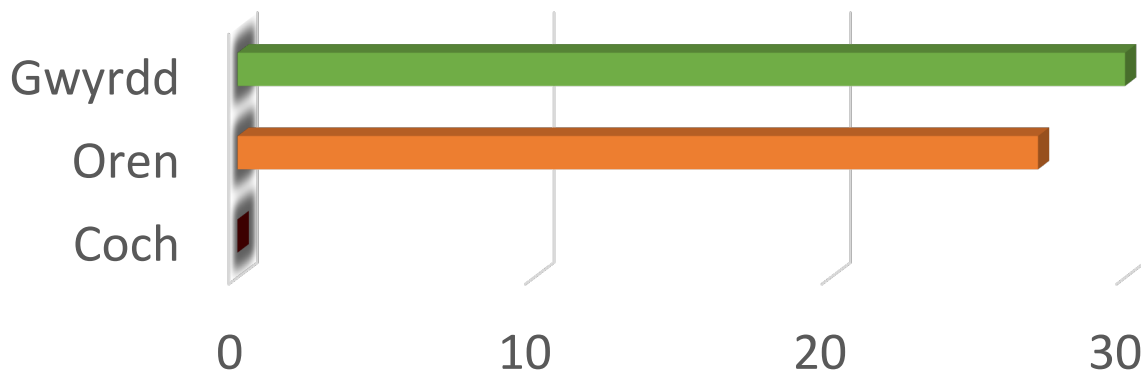
Fframwaith monitro: Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi

Mae'r Strategaeth i Fynd i'r Afael â Chaledi a'r Cynllun Gweithredu ar waith. Bydd yr Is-grŵp Tlodi yn monitro'r cynllun. Bydd y Fforwm Darparu Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc yn craffu ar faterion sy'n ymwneud â Thlodi Plant. Cynhelir cyfarfodydd y fforwm wythnos cyn yr Is-grŵp Tlodi, er mwyn cefnogi'r broses hon.

Mae gwaith i'w wneud ar gynllun ymgysylltu, er mwyn gwneud yn siŵr ein bod yn ymgysylltu'n effeithiol â'n holl randdeiliaid, yn enwedig y rhai hynny â nodweddion gwarchoddedig.

Daeth yr ymgynghoriad cyhoeddus ar Strategaeth Economaidd Ceredigion 2020-2035 i ben ar 29 Ionawr 2021. Bydd y Strategaeth Economaidd yn cael ei chysoni â'r Strategaeth i Fynd i'r Afael â Chaledi.

Statws COG: Gweithredoedd Mynd i'r Afael â Chaledi

Coch: 0 (0%); Oren: 27 (44%); Gwyrdd: 28 (45%)
55 allan o'r 62 adroddiad (89%) wedi'u dychwelyd

Rhwydwaith Canolfannau Teulu Ceredigion

Mae 269 teulu wedi cael eu cefnogi gan Rhwydwaith Canolfannau Teulu Ceredigion, gyda chyswllt ar-lein a sesiynau cymorth rheolaidd.

Mae pecynnau gweithgareddau a llesiant wedi cael eu dosbarthu i deuluoedd pob 3 mis eleni, yn ogystal â pharseli bwyd a pheiriannau coginio araf i deuluoedd mewn angen.

Mae gwybodaeth am gymorth ariannol, iechyd a llesiant, rhianta, datblygiad plant a syniadau am weithgareddau yn cael eu rhannu'n rheolaidd â theuluoedd.

Mae **94** teulu wedi cael eu cyfeirio i gael cymorth wedi'i dargedu: **7** i Tîm o Amgylch y Teulu; **48** i Fanc Bwyd; **20** am Fwndel Babi; **17** am grant 'Cot ac Esgidiau Glaw'; **2** i Gyngor ar Bopeth.

Porth y Gymuned a Tîm o Amgylch y Teulu (TAF)

Gwnaed **419** atgyfeiriad i Porth y Gymuned (rhwng mis Gorffennaf a mis Rhagfyr 2020) a neilltuwyd **171** achos i Gysylltwyr Cymunedol.

Mae **Porth y Gymuned** wedi creu rhestrau o wasanaethau dosbarthu bwyd, banciau bwyd ac adnoddau, gan gynnwys cymorth gydag arian a dyledion. Mae'r rhain wedi'u cyhoeddi ar wefan y Cyngor. Mae cynlluniau ar y gweill i gynnal cymorthfeydd rhithwir gyda Chysylltwyr Cymunedol i rannu gwybodaeth a chynnig cyngor.

Gwnaed **46** atgyfeiriad at TAF (rhwng mis Gorffennaf a mis Rhagfyr 2020). Cynhaliwyd sesiwn 'Gadewch i ni Siarad am Arian' ar gyfer **3** theulu ac mae rhieni ifanc sy'n cael eu cefnogi gan y tîm yn elwa'n rheolaidd ar gymorth gan 'Cyngor ar Bopeth'.

Tai – Cymorth Ariannol

Mae manylion gwahanol grantiau/benthyciadau ar wefan y Cyngor: [Tai - Gwybodaeth a Chymorth Ariannol](#)

- Cronfa Cartrefi Clyd (Cynllun Caron Cynnes) - cafodd **107** o systemau gwres canolog eu gosod mewn tai nad oedd gwres canolog ynddynt cyn hynny
- Cronfa Cartrefi Clyd (cynllun refeniw) - gosodwyd **19** boeler newydd yn lle boeleri oedd wedi torri
- Cynllun Hyblygrwydd ECO - derbyniwyd **171** cais
- Grantiau cymorth ar gyfer cyflawni atgyweiriadau brys mewn cartrefi - cwblhawyd **15** hyd at fis Ionawr 2021

Astudiaeth achos

Roedd Teulu A yn byw mewn tlodi. Roeddent yn byw mewn ardal wledig ac nid oedd ganddynt fynediad at gar a dim posibiladau i gynyddu eu hincwm.

Fe wnaeth Tîm o Amgylch y Teulu (TAF) eu cefnogi gyda chais am dai a hwyluso'r sgwrs gyda darparwr tai. Darparwyd cymorth ariannol ar gyfer y costau symud. Cynorthwywyd y teulu i wneud cais i'r ysgol ac i gofrestru gyda meddyg teulu.

Canlyniad: gwell amodau tai. Mwy o bresenoldeb yn yr ysgol. Llai o unigedd.

Gwell mynediad at wasanaethau.

Tudalen 19

- Grantiau Diogel, Cynnes a Sicr - **31** (gostyngiad gan na ellid cynnal ymweliadau wyneb yn wyneb)
- Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - **20** (gostyngiad yn sgil llai o ymweliadau wyneb yn wyneb gan Therapyddion Galwedigaethol)
- Benthyciadau Gwella Cartrefi - cymeradwywyd **5** cais
- Benthyciadau Eiddo Gwag - cymeradwywyd **2** gais

Derbyniwyd llai o geisiadau a chafodd llai o gyfleusterau eu gosod mewn tai oherwydd y cyfnod clo. Cynhaliwyd ymgyrch bostio ac anfonwyd **4,400** o lythyron i aelwydydd bregus mewn partneriaeth â Nyth.

Mae'r wefan Dewisiadau Tai yn cael ei defnyddio'n aml; gellir gwneud ceisiadau ar gyfer y Gofrestr Tai 24/7. Gwnaethpwyd **953** cais ar gyfer y Gofrestr Dai a chefnogwyd **218** tenantiaeth newydd rhwng mis Ebrill 2020 a mis Ionawr 2021. Cafwyd **25** achos o drafod digartrefedd oherwydd dyledion rhent.

O'r ceisiadau a wnaed ar gyfer y Gofrestr Dai, nododd **129** (14%) ohonynt resymau ariannol fel maes sy'n peri pryder (*mae'r ffigyrau yn ymwneud â cheisiadau newydd yn unig*).

Cysylltir â phob cais sy'n nodi pryderon ariannol i egluro'r sefyllfa a'r brys. Caiff tenantiaid eu cyfeirio at ddarparwyr cymorth a sefydliadau cynghori am gymorth. Rhennir gwybodaeth am y Gronfa Cymorth Dewisol ar gyfer prynu tanwydd lle bo hynny'n briodol.

Mae rhaglen gyflenwi'r Grant Tai Cymdeithasol wedi cyfuno gwahanol ffrydiau ariannu i dargedu a chynyddu nifer yr unedau fforddiadwy a ddarperir. Ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar gynlluniau i roi'r potensial i awdurdodau trosglwyddo stoc megis Ceredigion gaffael a datblygu eu tai cymdeithasol a fforddiadwy eu hunain yn y dyfodol.

Darparwr Cymorth Tai – Cymdeithas Gofal

Mae Cymdeithas Gofal yn cynnig cymorth ymarferol i'r sawl sydd eisoes yn ddigartref neu y mae perygl iddynt fod yn ddigartref. Dyma'r hyn a gyflawnwyd ganddynt yn ystod y cyfnod rhwng mis Mawrth a mis Awst 2020:

- Rhoddasant gymorth i **98** o bobl gael lle mewn llety brys dros dro
- Aethant ar **405** o 'deithiau dosbarthu bwyd' er mwyn sicrhau bod gan eu cleientiaid fwyd hanfodol, a darparwyd **218** o barseli bwyd ar gyfer sefyllfaoedd o argyfwng
- Cynhaliwyd **9,027** o gysylltiadau cymorth o bell a **658** o wiriadau lles a diogelwch
- Casglwyd a dosbarthwyd **253** presgripsiwn
- Rhoddwyd cymorth gyda **2,260** ymholiad ynglŷn â budd-daliadau
- Darparwyd **849** o wasanaethau cefnogi ychwanegol o fewn y gymuned

Budd-dal Tai a Chynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor

Yn sgil y pandemig gwelwyd cynnydd yn nifer y bobl sy'n ceisio cymorth ariannol. Yn yr haf pan oedd y sefyllfa ar ei hanterth, roedd oddeutu 300 o hawl wyr ychwanegol yn cael cymorth budd-dal Tai a chymorth Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor.

Roedd **6,030** o bobl yn derbyn y budd-daliadau hyn ym mis Gorffennaf 2020 (*o'i gymharu â 5,737 ym mis Chwefror 2020*).

Ar gyfartaledd, mae'n cymryd **17** o ddiwrnodau i brosesu hawliadau newydd a **3** diwrnod i brosesu unrhyw newidiadau angenrheidiol. (*Cymharer hyn â'r sefyllfa yn 2019/20:18.5 o ddiwrnodau a 4 diwrnod*). Talwyd gwerth £282,953 o Daliadau Disgresiwn at Gostau Tai.

Mae'r sawl sy'n gymwys wedi elwa ar y ffaith bod asesiadau ar gyfer Prydau Ysgol am Ddim wedi eu cynnwys law yn llaw â Budd-dal Tai a Chynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor.

Prydau Ysgol am Ddim a'r Grant Datblygu Disgyblion

Mae nifer y disgyblion sy'n hawlio Prydau Ysgol am Ddim wedi cynyddu o 953 (ym mis Medi 2019) i 1,557 (ym mis Ionawr 2021).

Mae pawb sy'n hawlio prydau ysgol am ddim bellach yn derbyn taleb Tesco neu daliad BACS o £19.50 yr wythnos ar gyfer pob plentyn cymwys pan fo'r ysgolion ar gau.

Cyflwynwyd system arlwyio heb arian parod ym mhob ysgol ym mis Medi 2020 a sefydlwyd system i dalu'r Grant Datblygu Disgyblion cyn dechrau'r flwyddyn academaidd (mis Medi 2020).

Gofal Plant

Dim ond **£197,030** o arian a ddarparwyd i leoliadau drwy gyfrwng y Cynnig Gofal Plant rhwng mis Mehefin a mis Tachwedd 2020; gostyngiad o **44%** o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd.

Caeodd y rhan fwyaf o'r llefydd oedd yn darparu gofal plant yn ystod y cyfnod clo cyntaf, ar wahân i'r Canolfannau Gofal Plant. Mae **82%** ohonynt ar agor bellach ond dim ond **6 allan o'r 13** clwb y tu allan i oriau ysgol sydd ar agor. Mae dau glwb wedi cau'n barhaol o ganlyniad i Covid.

Dim ond 1 plentyn ag anableddau a dderbyniodd gymorth i fynychu gofal plant y tu allan i'r ysgol. Bydd yr arian yn cael ei ddefnyddio yn lle hynny i ddarparu hyfforddiant ar anableddau cudd i'r sector gofal plant.

Mae pob cynllun DASH a chymorth i blant ag anableddau wedi bod ar gael am ddim i ddefnyddwyr yn ystod y pandemig (codir tâl bychan fel arfer).

Yr Economi Leol

Mae tîm y Cyngor sy'n gyfrifol am Ddiogelu'r Cyhoedd wedi archwilio ac wedi cynnig cyngor ysgrifenedig a chyngor ar lafar i ystod eang o fusnesau ar y mesurau sy'n angenrheidiol er mwyn cydymffurfio â chyfyngiadau'r coronafeirws. Oddi ar fis Mawrth, gwnaethpwyd **2,659** o ymweliadau i eiddo er mwyn cynghori.

Gwelodd Tîm Cymorth Cyflogaeth y Cyngor gynnydd mewn atgyfeiriadau pan ddaeth y prosiect 'Cam Nesa' i ben ar 31 Rhagfyr.

Mae Dysgu Bro yn cynnal hyfforddiant ynghylch MS Teams a Zoom. Maent hefyd wedi cynnal hyfforddiant Cymorth Cyntaf i Blant i'r sector gofal plant a hyfforddiant lechyd a

Tudalen 21

Diogelwch lefel 1 i gynorthwyo pobl i gael carden y Cynllun Ardystio Sgiliau Adeiladu (CSCS), fel eu bod yn gallu gweithio ar safleoedd adeiladu.

Cyflogaeth

Mae niferoedd Yr Adran Waith a Phensiynau wedi cynyddu'n sylweddol.

Mae cwsmeriaid wedi bod yn derbyn cefnogaeth - naill ai wyneb yn wyneb pan fo'r sefyllfa'n caniatáu hynny neu drwy gyfrwng dulliau electronig. Mae digwyddiadau rhithwir wedi eu cynnal lle'r oedd cyflogwyr, darparwyr a chwsmeriaid yn gallu trafod y dewisiadau gorau a chynnig/derbyn cefnogaeth.

Mae'r rhaglen Kickstart yn cynnig cymorth ariannol i gyflogwyr dderbyn pobl ifanc i swyddi cyflogedig, gan roi sgiliau gwaith hanfodol a gwybodaeth ychwanegol iddynt ar gyfer eu CV. Mae hyn yn cynyddu nifer y swyddi gwag sy'n ymddangos i Hyfforddwyr Gwaith eu trafod gyda'u cwsmeriaid.

Cysylltiadau Trafnidiaeth Fforddiadwy a Hygyrch

Mae Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol yn cael eu hadolygu ac maent yn ymgynghori arnynt ar hyn o bryd. Bwriedir cynnal cynlluniau Teithio Llesol newydd ar yr A44 a'r A487.

Bydd yr orsaf reilffordd newydd yn Bow Street yn agor ganol mis Chwefror. Bydd gwasanaethau bws lleol a thacsis yn cyfrannu at y gwelliant hwn i'r seilwaith trafndiaeth gyhoeddus yng Ngheredigion.

Lleihau biliau aelwydydd

Mae'r Cyngor yn darparu cymorth ariannol i sefydliadau ailddefnyddio elusennol yng Ngheredigion, gan leihau cost eitemau cartref o ansawdd da y byddai rhai trigolion fel arall yn ei chael yn anodd eu fforddio. Byddwn yn ceisio tyfu'r sector hwn drwy godi ymwybyddiaeth rhanddeiliaid perthnasol o'r cyfleoedd ariannu posibl.

Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi Ceredigion
Adroddiad Cynllun Gweithredu
23/04/2021
Colofn Dau: Lles Corfforol ac Emosiynol

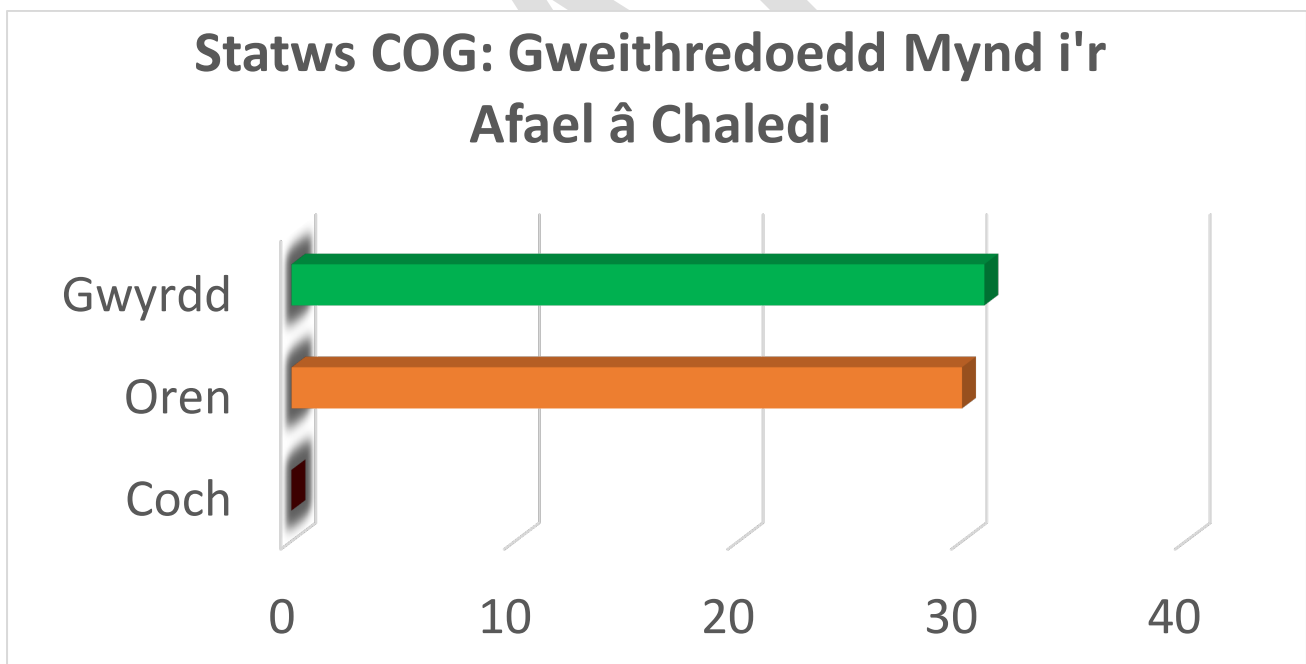
Cynllun Gweithredu – Y Fframwaith

Mae'r Is-grŵp Tlodi yn monitro'r Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu Mynd i'r Afael â Chaledi. Mae'r Fforwm Darparwyr Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn craffu ar faterion sy'n ymwneud â Thlodi Plant. Mae'r Fforwm yn cyfarfod wythnos cyn yr Is-grŵp Tlodi er mwyn i'r adborth fod yn amserol.

Mae'r Cynllun Gweithredu wedi'i rannu'n 3 Colofn a ddisgrifir yn y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi:

- Colofn 1** – cymorth i'r rhai sy'n profi caledi ariannol
- Colofn 2** – cymorth i'r rhai sy'n profi blinder, straen a phryder
- Colofn 3** – sicrhau bod pobl yn gallu cael gafael ar wasanaethau

Colofn 1 oedd canolbwynt cyfarfod yr is-grŵp Tlodi ym mis Ionawr 2021, a chanolbwyntiodd y cyfarfod ym mis Ebrill 2021 ar Golofn 2.

Coch: 0 (0%); Oren: 30 (46%); Gwyrdd: 31 (48%)
65 adroddiad
94% wedi'u dychwelyd

Darparodd gwasanaethau **Ymyrraeth Gynnar, Porth Cymorth Cynnar** 20,437 o barseli bwyd, pecynnau lles/seibiant, pecynnau darllen, pecynnau adnoddau a phecynnau Teuluoedd Actif i grwpiau wedi'u targedu.

Tudalen 23

Sylwad, "Roedd derbyn fy mhecyn lles yn y post wir yn gwneud i mi deimlo bod rhywun yn gofalu amdanaf ac wedi gwneud i mi sylweddoli nad Mam yn unig ydw i ac mae angen i mi ofalu amdanaf fy hun hefyd"

Derbyniodd 30 o grwpiau cymunedol becynnau mislif i'w dosbarthu i fenywod a merched.

Cyflwynwyd dros 150 o grwpiau, rhaglenni a chyrsgiau ar-lein. Mynychodd 6 rhiant grŵp 'Building Emotionally Resilient Teenagers' (BERT). Sylwad, "Rwy'n teimlo'n hyderus fy mod yn gallu eistedd i lawr gyda'm mab a siarad ag ef am gyffuriau gan fod gennyf y wybodaeth nawr."

Mae dros 1,600 o wasanaethau sy'n canolbwyntio ar Geredigion bellach wedi'u cofrestru ar wefan Dewis Cymru.

Mae gan grŵp cyfryngau cymdeithasol 'Cysylltu â Charedigrwydd' Ceredigion 584 o aelodau. Mae 11 o Gysylltwyr Caredigrwydd wedi'u recriwtio ac mae 26 o weithgareddau wedi'u cofrestru ar dudalen Cysylltu Ceredigion.

Roedd 1,068 o Ofalwyr Di-dâl wedi'u cofrestru gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Ofalwyr ym mis Mawrth 2021 (cynnydd o 29% ers mis Mawrth 2020). Roedd 56 Gofalwr wedi elwa o 1,053 awr o seibiant erbyn Rhagfyr 2020. Roedd rhifyn Gwanwyn cylchgrawn yr Uned Gofalwyr yn canolbwyntio ar ffyrdd o wella lechyd Meddwl a lles.

Dosbarthodd **Plant Dewi, Rhwydwaith Canolfannau Teulu** 527 o becynnau gweithgareddau i deuluoedd a chynigiodd gyrsiau a gweithgareddau ar-lein yn rheolaidd gyda chynnydd yn nifer y cyfranogwyr wrth i staff a chyfranogwyr fagu hyder a sgiliau.

Mynychodd 137 o deuluoedd gyrsiau rhianta. Parhaodd staff y Ganolfan Deulu i wneud gwiriadau lles rheolaidd gyda theuluoedd dros y ffôn, Messenger neu WhatsApp.

Mae 64 o bobl ifanc wedi cofrestru ar gyfer cwnsela ar-lein gan **Area 43** yng Ngheredigion (Ionawr – Mawrth 2021).

Mae'r gwasanaeth cwnsela ar-lein yn parhau i gael ei ddefnyddio'n rheolaidd ledled y sir. Ar hyn o bryd mae hwn yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Hywel Dda - 2 ddiwrnod yr wythnos yn Ne Ceredigion a 4 diwrnod yr wythnos yng Ngogledd Ceredigion (mae'r gwasanaeth yn aros am gymeradwyaeth cyllideb - felly mae rhestr aros o 29).

Mae 20 o bobl ifanc wedi derbyn cymorth yn y Ganolfan (Ionawr – Mawrth 2021). Mae gwasanaeth galw heibio'r ganolfan ar gael drwy apwyntiad yn unig a thrwy gyfryngau cymdeithasol/e-bost a chyswllt ffôn.

Bydd allgymorth yn ailddechrau nawr bod y tywydd yn gwella.

Mae **Coleg Ceredigion** yn parhau i gynnig amrywiaeth o wasanaethau cymorth personol, mentora a chwnsela i ddysgwyr, naill ai ar-lein neu wyneb yn wyneb.

O ystyried y bydd dysgu wyneb yn wyneb yn ail-ddechrau yn raddol ar gyfer tymor yr haf 2021, rhagwelir y bydd mwy o gymorth yn cael ei gynnig wyneb yn wyneb yn ystod y misoedd nesaf, yn rhannol mewn ymateb i'r pwysau a deimlwyd gan bobl ifanc dros y flwyddyn ddiwethaf.

Tudalen 24

Mae'r tîm lles yn cynnig sesiynau lles ar-lein yn wythnosol, mae nifer dda yn mynychu'r rhain ac maent yn ymdrin â phynciau megis ymdopi â'r cyfnod clo, ymarfer corff a chysgu.

Mae **Gwasanaethau Ysgolion, Anghenion Dysgu Ychwanegol, Cynhwysiant a Lles** wedi rhannu ystod eang o adnoddau lles ar gyfer disgyblion a staff ym mhob ysgol. Mae rhagor o hyfforddiant ELSA (Cymorth Llythrennedd Emosiynol) yn cael ei ddarparu.

Cynigiwyd cwrsela ar-lein, ond mae'r nifer sy'n derbyn hwn wedi bod yn isel gan fod disgyblion yn dweud y byddai'n well ganddynt gwrsela wyneb yn wyneb. Bydd hyn yn ailddechrau mewn ysgolion ar ôl y Pasg o dan asesiad risg a chanllawiau diwygiedig Ceredigion.

Mewn ymateb i'r risg o bobl ifanc a phlant yn teimlo'n unig ac yn ynysig, mae **Theatr Felinfach** wedi datblygu llwyfan digidol ar gyfer gweithgareddau creadigol. Mae'r platform, "Dychmygus" yn cynnwys ffilmiau, gemau a thiworialau.

Mae prosiectau penodol yn cynnig cyfleoedd cyfranogi cyfrwng Cymraeg i blant a phobl ifanc. Mae'r rhain yn cynnwys ffilmiau Llesiant gydag Ymarferydd Iechyd a Lles, sesiynau Theatr a Drama, sesiynau drama wythnosol ar gyfer plant/pobl ifanc sy'n derbyn addysg yn y cartref a phrosiect perfformio pantomeim rhithwir.

Mae prosiect wedi'i gynllunio gyda'r rapiwr Cymraeg, Ed Holden, a bydd hyn yn adlewyrchu ar obeithion pobl ifanc ar gyfer y dyfodol wrth i amgylchiadau cymdeithasol newid.

Cyrhaeddiad digidol mis Ebrill i fis Medi 2020-21 oedd 300,000. Fel arfer, rydyn yn adrodd ar gyfleoedd cyfranogi wyneb yn wyneb o tua 40,000 y flwyddyn.

Gwnaeth gwasanaeth **Porth Cymorth Cynnar, Cefnogi ac Atal** 3,000 o alwadau lles i 600 o blant/pobl ifanc a'u teuluoedd.

Dosbarthwyd 800 o becynnau lles a chymerodd 67 o bobl ifanc ran yn y rhaglen wedi'i thargedu am dair wythnos dros yr haf.

Mae 250 o blant/pobl ifanc yn cael eu cefnogi mewn ysgolion ac o bell. Ar hyn o bryd mae 15 o blant/pobl ifanc yn cael ymweliad lles wrth y drws o leiaf bob wythnos neu bob pythefnos.

Mae rhaglen gweithgareddau rhithwir y Gwasanaeth Ieuentid wedi ymgysylltu â 74 o bobl ifanc mewn sesiynau gweithgareddau ar-lein wythnosol sy'n cwmpasu ffyrdd iach o fyw, Addysg Gorfforol a Lles.

Mae themâu dyddiol yn cael eu rhannu ar eu tudalennau cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo ffyrdd iach o fyw, gweithgarwch corfforol a lles. Mae'r Cyngor Ieuentid a'r Fforwm Pobl Ifanc 'Dewis' wedi parhau i gyfarfod yn rhithiol drwy gydol y cyfnod clo. Cyflwynwyd rhaglen seicoaddysg ar gyfer pobl ifanc mewn Ysgolion, a gynlluniwyd i hyrwyddo lles ac atal problemau iechyd meddwl. Dywedodd un person ifanc, "Rwy'n credu ei fod wedi rhoi mynediad i mi at fwy o dechnegau y gallaf eu defnyddio er mwyn gwella fy iechyd meddwl."

Darperir sesiynau rhithwir 'Hafan Haul' i gefnogi pontio o ysgolion cynradd i ysgolion uwchradd, ynghyd â rhai ymyriadau wedi'u targedu mewn rhai ysgolion cynradd. Mae angen mabwysiadu hyn ym mhob ysgol uwchradd. Cynhelir cyfarfodydd swigod ysgol, mae'r rhain yn gweithio'n dda i nodi materion yn gynnar.

Gwasanaethau Ysgolion, Uned Gofal Plant - Mae darparwyr gofal plant yn cynnig gwasanaeth hanfodol i leihau straen a phryder i bobl sy'n dibynnu ar ofal plant fel gwasanaeth hanfodol i weithredu.

Darparwyd diweddariadau rheolaidd i'r sector gofal plant drwy gydol y 12 mis diwethaf. Mae hyfforddiant wedi'i gyflwyno i 107 o staff o'r sector.

- Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (ACEs)
- Datblygu Iaith a Lleferydd
- Y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) newydd, a
- Phrofion Llif Unffordd.

Mae £484,944 o gyllid Llywodraeth Cymru wedi'i ddsbarthu i ddarparwyr gofal plant i'w helpu i aros ar agor. Fodd bynnag, collwyd 30 o leoedd gofal plant cofrestredig yn ystod y 12 mis diwethaf.

Mae **DASH Ceredigion** yn cynnig cyfleoedd hamdden i blant/pobl ifanc anabl a seibiant i deuluoedd. Mae 19 o deuluoedd wedi elwa o seibiant.

Mae 25 x o blant/pobl ifanc wedi mwynhau rhywfaint o amser allan gyda gweithiwr cymorth. Gan mai nifer llai o blant/pobl ifanc y gellir eu cefnogi oherwydd y cyfyngiadau, y rhai sydd â'r anghenion mwyaf cymhleth sy'n cael eu cefnogi.

Dyfyniad gan riant, "Mae'n anodd trafod sut mae seibiant yn helpu pob un ohonom heb drafod sut beth yw bywyd heb seibiant. Mae'n amhosibl disgrifio sut beth yw bywyd heb seibiant - o dan amgylchiadau arferol mae'n straenus ac yn flinedig, ac yn ystod y cyfnod clo roedd fil gwaith yn waeth, ac roeddem yn cael trafferth ymdopi bob dydd. Nawr bod yr ysgol yn gweithredu eto (ond mae'r cymorth arferol wedi'i atal o hyd) mae hynny'n rhoi rhywfaint o seibiant i bob un ohonom, ond mae diwrnodau ysgol yn fyr (mae dyddiau P yn fyrrach na'r rhan fwyaf o blant eraill gan ei fod yn cael trafferth aros am ddiwrnod llawn) ac mae'r ychydig oriau sydd gennym i allu gwneud pethau a chael ychydig o lonydd yn hedfan heibio'n fuan.

Fodd bynnag, mae seibiant dros nos, ac yn enwedig seibiant dros y penwythnos (dwy noson yn olynol), yn rhywbeth arall eto. Gallwn atgoffa ein hunain sut beth fyddai bywyd arferol. Gallaf gysgu am fwy na phedair awr ar y tro (neu os byddaf yn deffro, nid wyf yn gorfod bod ar alwad), cael paned o de, gwneud pethau, gadael y tŷ am fwy nag ychydig oriau, ymgolli yn yr hyn yr wyf yn ei wneud heb ddisgwyl trychineb neu edrych ar y cloc yn gyson. Gallwn dreulio amser gyda'n gilydd fel teulu (er ein bod ar hyn o bryd wedi anfon brawd P yn ôl i'r Brifysgol yn fuan gan fod bywyd gyda P mor anodd).

I P, mae'r manteision yr un mor bwysig - gall dreulio amser gyda rhywun nad yw'n fam iddo. Gall dreulio amser mewn lleoliad gwahanol, gyda gwahanol bobl sydd â disgwyliaid gwahanol. O ystyried ei obsesiwn eithafol a'i feddwl anhyblyg, mae derbyn amrywiaeth o brofiadau yn bwysig iawn iddo. Mae'n derbyn gofal da ac yn mwynhau ei hun. Ac yn anad dim, mae'n dod adref at ofalwr sydd wedi cael ychydig o amser i wella o'r straen eithafol yn sgil gofalu amdano".

Porth Cymorth Cynnar, Canolfannau Llesiant - Mae holl ddarpariaeth y Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff (NERS) wedi bod yn rhithwir drwy alwadau ffôn, negeseuon e-bost a darparu cynlluniau ymarfer corff y gall cleientiaid ymgymryd â nhw gartref.

Mae cyswllt wedi'i gynnal â 583 o gleientiaid NERS a gwnaed 29,986 o alwadau lles (Mawrth 2020 – Mawrth 2021). Crëwyd 9 calendr ymarfer corff lles misol. Cyflwynwyd 226 o ddsbarthiadau ymarfer corff ar-lein sydd wedi'u gwyllo dros 7,000 o weithiau drwy Facebook a YouTube.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda - Mae 3 aelod o staff Allgymorth Datblygu Cymunedol i gefnogi Pobl Dduon ac Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig wedi'u recriwtio. Byddant yn cefnogi'r gwasanaeth Profi, Olrhain a Diogelu ac yn ymgysylltu â chymunedau i gyfleu negeseuon iechyd a lles a chefnogi cymunedau BAME i leihau'r risgiau sy'n gysylltiedig ag anghydraddoldebau iechyd.

Prifffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol – mae Rhwydwaith Teithio Llesol Ceredigion yn gwella llwybrau teithio lleol sy'n darparu cyfleoedd ar gyfer ymarfer corff a hamdden. Daeth yr ymgynghoriad cyhoeddus ar Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol i ben ym mis Mawrth 2021. Bydd hyn yn rhoi gwybod i'r Cyngor lle y dylid gwneud gwelliannau i gerdded a beicio yn y sir.

Mae ymbarél Caru Ceredigion yn ceisio ymgysylltu â chymunedau ymhellach ynghylch materion amgylcheddol lleol sy'n bwysig neu sy'n peri pryder iddynt. Mae'n anochel bod y pandemig wedi cael effaith ar y cyfle i weithredu prosiectau. Fodd bynnag, mae gwaith paratoi a chynllunio ar y gweill i gefnogi grwpiau lleol unwaith y bydd yn ddiogel gwneud hynny. Bydd hyn yn cynnwys cyflwyno'r fenter 'Eich Ci Eich Cyfrifoldeb' (a lanswyd ym mis Mawrth 2021) a chasglu sbwriel mewn cymunedau ac ar draethau. Llenwyd dros 750 o fagiau o sbwriel yn ystod gweithgareddau casglu sbwriel wrth ymyl y ffordd (Mawrth 2021).

Porth Gofal, Gwasanaethau Brysbennu ac Asesu Integredig - asesir atgyfeiriadau a dderbynnir gan y tîm Brysbennu Integredig, ac os cânt eu neilltuo i weithiwr o fewn y tîm, bydd asesiad cyfannol, yn seiliedig ar ddulliau Arwyddion Diogelwch, yn ystyried lles corfforol ac emosiynol yr unigolyn. Yna darperir cymorth gan wasanaethau statudol neu wasanaethau 3ydd sector.

Ymunodd 7 gweithwyr cymdeithasol cynorthwyol â'r tîm ym mis Mawrth 2021 a byddant yn cefnogi gyda gwaith Rhyddhau i Adfer ac Atal Rhag Mynd i'r Ysbyty.

Mae gweithwyr yn parhau i weithio gyda Gofalwyr i leihau'r risg y bydd Gofalwyr yn methu ag ymdopi. Trefnir gwasanaethau cymorth i ofalwyr, gan gynnwys darpariaeth 3ydd sector, yn dibynnu ar ganlyniadau'r asesiad. Mae lleoliadau seibiant wedi'u hatal oherwydd COVID.

Mae gwasanaeth **Porth Cynnal, Camddefnyddio Sylweddau** yn parhau i sgrinio a chynnig asesiadau i bobl y mae camddefnyddio sylweddau yn effeithio ar eu lles. Dim ond os bernir bod hynny'n hanfodol y gellir ymweld wyneb yn wyneb.

Derbyniodd y tîm 42 o atgyfeiriadau (Mawrth 2020 - Mawrth 2021). Caewyd 20 achos gydag 16 wedi gwella, a 4 heb eu gwella.

Tudalen 27

Mae gwaith i gefnogi pobl i gynnal eu tenantiaethau yn cynyddu ac mae mwy o waith wedi'i dargedu yn digwydd i alluogi pobl ifanc (18-25) i drosglwyddo'n esmwyth i'r gwasanaethau i oedolion.

Mae'r tîm yn gweithio gyda phartneriaid lleol a chenedlaethol i sefydlu penderfyniadau ariannol ar angen yn hytrach na phoblogaeth, mae hyn ar gam cynnar iawn ond mae'n hanfodol i ddiwallu'r anghenion tystiolaethol yng Ngheredigion.

Mae gwasanaeth **Porth Cynnal – Iechyd Meddwl** yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd i adolygu'r ffordd y caiff gwasanaethau Iechyd Meddwl eu rhedeg yn lleol.

Maent hefyd yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd i gefnogi'r rhaglen 'Trawsnewid Iechyd Meddwl' dan arweiniad Iechyd sy'n cynnwys cynnig gwasanaeth 24/7 yng Ngogledd Ceredigion a darparu gwelyau lletygarwch i bobl mewn argyfwng.

Mae cymeradwyaeth wedi'i chael i ddarparu i gynnig cwnsela wyneb yn wyneb mewn ysgolion, rhywbeth yr oedd disgyblion yn ei ddymuno'n gryf. Ategir hyn gan gwnsela a ddarperir gan CAMHS i bobl ifanc a hyfforddiant CAMHS i athrawon.

Mae taflen adnoddau wedi'i chynhyrchu a'i dosbarthu i ffermwyr i amlinellu'r cymorth Iechyd Meddwl sydd ar gael (yn anffodus profodd y gymuned ffermio hunanladdiad yn ddiweddar). Mae'r tîm hefyd yn gweithio gyda Thai, yr Heddlu a'r Bwrdd Iechyd i ddatblygu llwybrau cymorth Iechyd meddwl cymorth cynnar ymhellach.

Bydd y cynllun 'Mannau Anadlu', sy'n dechrau ym mis Mai 2021, yn darparu seibiant ariannol o ddyledion pan fydd rhywun mewn argyfwng Iechyd meddwl neu'n glaf mewnol. Mae'r cynllun hwn yn cael ei hyrwyddo'n eang gan y tîm.

Mae Cymdeithas Gofal yn cefnogi unigolion sydd â phroblemau ynysu cymdeithasol cymhleth gan gynnwys y rhai sy'n cael rhywfaint o ryngweithio cymdeithasol gan eu gofawyr cyflogedig, glanhawyr, darparwyr prydau bwyd ac ati ond sydd angen mwy o gyfeillgarwch a chefnogaeth.

Rhwng mis Mawrth 2020 a mis Chwefror 2021:

- gwnaed 14,054 o gysylltiadau o bell dros y ffôn, drwy neges destun neu e-bost
- cynhaliwyd 1,453 o wiriadau lles a diogelwch
- gwnaed 693 o rediadau bwyd hanfodol, a dosbarthwyd 374 o barseli bwyd brys

Mae **Fforwm Cymunedol Penparcau** bellach yn dosbarthu bwyd i 74 o aelwydydd ym Mhenparcau (40 o deuluoedd a 34 o drigolion oedrannus). Mae nifer y gwirfoddolwyr wedi cynyddu ac felly mae'r un gwirfoddolwyr yn dosbarthu i'r un trigolion bob dydd Sadwrn, dydd Sul a dydd Llun.

Mae'r bobl fwyaf agored i niwed yn cael ymweliad a galwad ffôn o leiaf unwaith yr wythnos ar ben y danfoniad bwyd.

Maent bellach yn gweithredu 7 diwrnod yr wythnos ac wedi ymuno â'r cynllun CAB sydd wedi gosod ffôn a gliniadur yn y Ganolfan er mwyn i bobl gysylltu â CAB o bell.

Bu cynnydd enfawr mewn ymgysylltu â'r gymuned yn y pentref oherwydd eu gwaith a fydd yn cael ei adolygu ym mis Tachwedd 2021.

Polisi a Pherfformiad, tîm cymorth y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus - Mae Grŵp Prosiect Hyfforddiant Cydnerthedd y BGC yn mapio enghreifftiau o hyfforddiant cydnerthedd sydd eisoes ar waith ar draws sefydliadau Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.

Cofnodir y rhain ar safle a rennir, sy'n caniatáu i aelodau ddiweddarau'r rhestr yn ôl yr angen a myfyrio ar gyfleoedd a gynigir drwy sefydliadau partner. Mae hwn yn ddarn o waith sy'n mynd rhagddo ac mae'r Grŵp Prosiect yn awyddus i sicrhau bod yr adnodd yn cael ei ddiweddarau'n barhaus. Bwriedir cynnal trafodaeth yn y cyfarfod nesaf i egluro cyfeiriad y grŵp a sefydlu a oes awydd o hyd am Hyfforddiant Cydnerthedd a rennir ar draws sefydliadau'r BGC.

Mae Amcanion Llesiant Ceredigion wedi'u hadolygu yng ngoleuni'r pandemig a'i effaith. Mae'r amcanion diwygiedig yn canolbwyntio'n benodol ar waith ymateb Covid-19 y bydd ei angen yn ystod 2021. Mae hyn yn cynnwys:

- Amddiffyn pobl rhag tlodi
- Cefnogi dinasyddion sydd wedi cael eu heffeithio'n anghymesur gan COVID-19 i wella eu lles corfforol ac emosiynol, a
- Chefnogi busnesau i ymateb i effaith Covid-19

Mae'r adolygiad wedi arwain at restr fyrrach ond mwy penodol o Amcanion Llesiant ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Bydd yr adroddiad nesaf ar gynnydd yn erbyn yr Amcanion yn cael ei gynnal yn ystod yr haf a chaiff ei gyhoeddi yn yr Adroddiad Blynnyddol ym mis Hydref 2021.

**Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi Ceredigion
Adroddiad Cynllun Gweithredu
23/07/2021**

Colofn Tri: Cydnerthedd Cymunedol

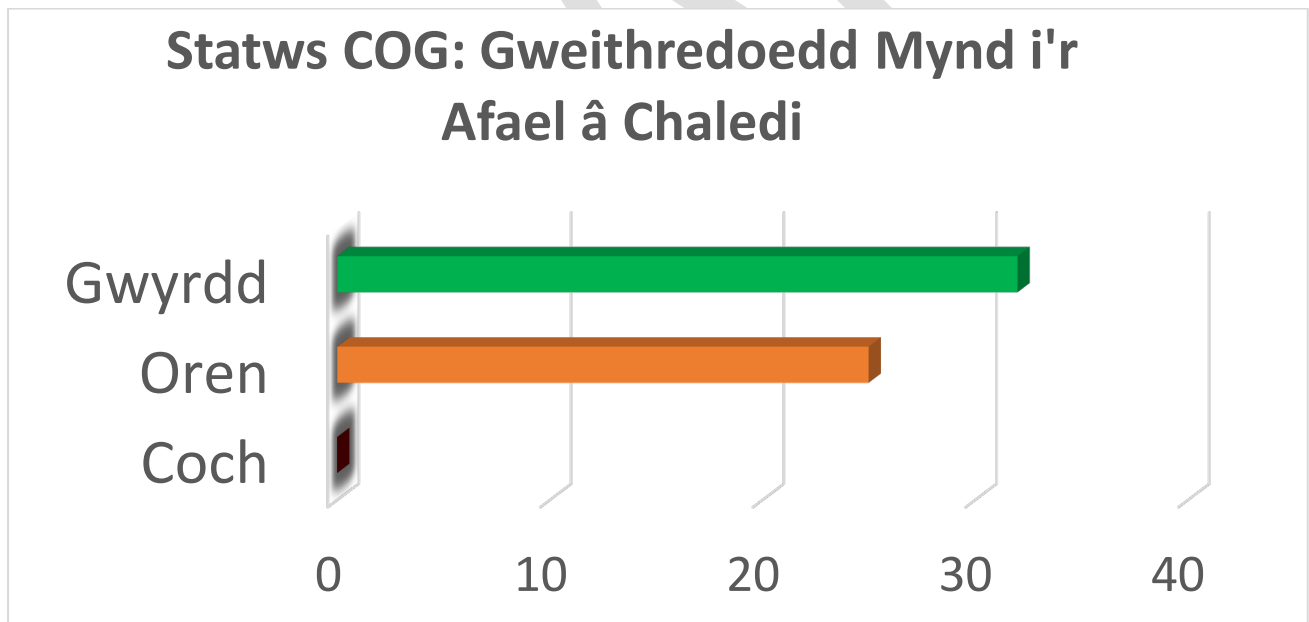
(Sicrhau bod pobl yn medru cael mynediad at wasanaethau, wyneb yn wyneb neu ar-lein)

Mae'r Is-grŵp Tlodi yn monitro'r Strategaeth a'r cynllun gweithredu Mynd i'r Afael â Chaledi. Mae Fforwm Darparwyr Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn craffu ar faterion sy'n ymwneud â Thlodi Plant. Mae'r Fforwm yn cyfarfod wythnos cyn yr Is-grŵp Tlodi er mwyn i'r adborth fod yn amserol.

Mae'r Cynllun Gweithredu wedi'i rannu'n 3 Colofn a ddisgrifir yn y Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi:

- Colofn 1** – cymorth i'r rhai sy'n profi caledi ariannol
- Colofn 2** – cymorth i'r rhai sy'n profi blinder, straen a phryder
- Colofn 3** – sicrhau bod pobl yn gallu cael gafael ar wasanaethau

Colofn 2 oedd canolbwynt cyfarfod yr is-grŵp Tlodi ym mis Ebrill 2021, heddiw byddwn yn canolbwyntio ar Golofn 3.

Coch: 0 (0%); Oren: 25 (38%); Gwyrdd: 32 (49%)
57 allan o 65 adroddiad (88%) wedi'u dychwelyd

Creodd **Porth Cymorth Cynnar: Ymyrraeth Gynnar, CAVO a'r tîm Polisi a Pherfformiad** fap a rhestr o adnoddau y llynedd i ddangos y lefel o ddarpariaeth gan grwpiau cymorth cymunedol a banciau bwyd ar draws y sir.

Roedd y map yn dangos darpariaeth dda ar draws y Sir gydag ychydig o ardaloedd bach heb unrhyw gymorth wedi'i gofnodi. Mae'r map bellach wedi dyddio ac mae'n dangos yr angen gwirioneddol am blatfformau ar-lein Dewis Cymru ac InfoEngine.

Mae Dewis ac InfoEngine wedi'u cysylltu a'u cynllunio i'w diweddarau gan grwpiau cymunedol eu hunain; mae'r grŵp yn cael nodyn atgoffa bob 6 mis i ddiweddarau eu gwybodaeth. Nid oes gan y platfformau hyn gyfleuster map rhyngweithiol, ond mae InfoEngine yn ei ystyried. Nid yw'r ddau blatfform yn cysylltu'n dda iawn â'i gilydd ar hyn o bryd ac mae angen gwaith ar hyn.

Mae **CAVO** yn gweithio gyda Phenparcau, y Borth a Llandysul ar brosiectau cydnerthedd cymunedol penodol a hefyd yn gweithio gyda chymunedau yn gyffredinol i gryfhau cyfleusterau cymunedol a datblygu rhwydweithiau cymorth cymheiriaid a hybiau cymunedol.

Mae'r gwaith hwn yn croesi ar draws brosiect 'grantiau bychan' y Cyngor a ariennir gan yr UE i fynd i'r afael â thlodi bwyd ac ansicrwydd bwyd. Mae rhan o'r arian hwn wedi'i ddosbarthu i Fanc Bwyd Aberaeron, Neuadd Fictoria yn Llanbedr Pont Steffan ac Aber Food Surplus. Mae ceisiadau gan Fanc Bwyd Aberteifi, Grŵp Tyfu Llanbedr Pont Steffan ac Area 43 ar y gweill.

Trefnir cyfarfod gyda Ben Lake MP ac Elin Jones AS ym mis Awst i ddarparu llwyfan i'r rhai sy'n tyfu, coginio a dosbarthu bwyd yn y gymuned.

Porth Cymorth Cynnar: Prosiect Cysylltu Ceredigion

Nod y prosiect hwn yw cefnogi unigolion drwy wahanol lwybrau i aros yn annibynnol yn eu cartrefi eu hunain am gyfnod hirach. Mae ffocws penodol ar y rhai sy'n ynysu.

Mae'r ffigurau isod yn berthnasol i Ebrill-Mehefin 2021.

- Ymunodd 63 o unigolion â Chysylltu Ceredigion a chefnogwyd 415 o bobl gan y prosiect
- Dosbarthwyd 1 llechen i gleient
- Teulu a ffrindiau sy'n cyfeirio y mwyaf aml, gyda hunan gyfeiriadau yn dilyn, yna Therapyddion Galwedigaethol/Ffiotherapyddion
- Cyfeiriwyd 10 o bobl at y llwybr cwmpadau
- Crëir map gwres misol i nodi amser galw allan (ymateb 24 awr) a lleoliad

Yr Adran Gwaith a Phensiynau

Drwy gydol y pandemig, arhosodd yr Adran Gwaith a Phensiynau/Canolfannau Gwaith ar agor i gefnogi cwsmeriaid sy'n agored i niwed. Wrth i reolau/sefyllfaoedd newid gwelir mwy o gwsmeriaid wyneb yn wyneb. Mae hwn yn ffordd brofedig o gefnogi pobl i gael gwaith.

Mae Hyfforddwyr Gwaith yn cynnig cymorth digidol lle bo hynny'n briodol ac hefyd yn gweld rhai cwsmeriaid (yn unol ag asesiadau risg Covid).

Nid yw rhai sefydliadau partner wedi aildechrau cymorth wyneb yn wyneb eto – yn enwedig y rhai sy'n cynnig hyfforddiant digidol â chymorth - tra bod eraill yn dechrau dychwelyd i wasanaeth wyneb yn wyneb cyfyngedig.

Mae cwsmeriaid sy'n gallu helpu eu hunain yn parhau i gael eu hannog i wella eu sgiliau digidol drwy amrywiaeth o gyrsiau ar-lein am ddim.

Clic – (Canolfan Gyswllt y Cyngor Sir)

Mae swyddfeydd arian parod yn parhau i fod ar gau, ond mae'r Llyfrgell ar agor ar gyfer Clicio a Chasglu a mynediad i gyfrifiaduron drwy apwyntiad. Mae mynediad wedi gostwng i 45 munud ar hyn o bryd i ganiatáu cyfyngiadau Covid ond y gobaith yw i'r mynediad hwn gynyddu yn ystod yr wythnosau nesaf.

Bydd faniau llyfrgell yn aildechrau gwasanaeth 'normal' o 1 Medi 2021. Mae'r ganolfan gyswllt yn parhau i fod yn weithgar iawn.

Area 43

Cefnogwyd 25 o bobl ifanc (Mawrth – Mehefin 2021). Mae gwasanaeth Galw Heibio y ganolfan ar gael drwy apwyntiad yn unig. Mae'r cymorth a gynigir wedi bod drwy apwyntiadau wyneb yn wyneb, allgymorth pan fo'n bosibl, y cyfryngau cymdeithasol, ffôn a negeseuon testun.

Rydym wedi darparu talebau banc bwyd, cynhyrchion hylendid menywod, condomau ac ati. Mae gwybodaeth, cwnsela, cyfeirio a chymorth gyda cheisiadau wedi bod ymhlith meysydd mwyaf poblogaidd ein gwasanaeth.

Bu angen cynyddol hefyd i bobl ifanc gael rhywun y maent yn gyfarwydd ag ef i 'wrando.' Bydd sesiynau gweithgareddau Allgymorth a 'Haf o Hwyl' yn cael eu cynnal dros yr haf.

Cymdeithas Gofal

Cynhaliwyd cyswllt rheolaidd (rhithwir) gyda chleientiaid a oedd ei angen ystod y pandemig, gan gynnwys siopa bwyd a dosbarthiadau ar stepen y drws. Dyfarnwyd rhywfaint o arian i ni i ddarparu mynediad i liniaduron lle bo angen.

Roedd gan bron i 100% o'n cleientiaid fynediad i ffôn symudol a gwnaethom sicrhau na chollwyd unrhyw gyswllt drwy gydol y pandemig. Wrth i'r cyfyngiadau lacio'n raddol, mae'r rhan fwyaf o gleientiaid yn hapus i gael cymorth wyneb yn wyneb. Rydym yn darparu ymweliadau a chymorth symudol, yn unol â chyfyngiadau Covid.

Rhwng mis Mawrth 2020 a mis Chwefror 2021 cynhaliwyd 693 o rediadau siopa bwyd; fe wnaethom ni 1,453 o wiriadau lles; dosbarthu 374 o barseli bwyd brys ac fe wnaethom ni 9,783 o ymholiadau budd-daliadau lles.

Coleg Ceredigion

Ar ddechrau'r cyfnod clo, nododd ein timau mentora yr holl ddysgwyr a oedd angen cymorth cysylltedd digidol. Darparwyd yr offer TG/mynediad at ffôn symudol angenrheidiol i'r rhai cymwys fel y gallent gael mynediad at ddarpariaeth dysgu ar-lein. Mae mentoriaid y coleg

yn cefnogi dysgwyr â phroblemau cysylltedd lle bo angen. Cafodd gliniaduron eu dosbarthu/casglu, ac ariannwyd data ffonau symudol i sicrhau mynediad i wersi o bell.

Nodwyd anghenion cysylltedd y garfan newydd o ddysgwyr ym mis Medi wrth iddynt gofrestru a darparwyd adnoddau i ddysgwyr cymwys yn barod ar gyfer y flwyddyn academaidd newydd.

Derbyniodd y coleg gyllid gan Lywodraeth Cymru i brynu offer a defnyddiwyd hwn, ynghyd ag unrhyw liniaduron sbâr yn y coleg, i sicrhau bod gan bob dysgwr fynediad digidol i ddysgu ar-lein.

Porth Cymorth Cynnar, Lles Cymunedol a Dysgu: Dysgu Bro/Hyfforddiant Ceredigion

Mae offer TG wedi cael ei fenthyg i ddysgwyr sydd wedi bod angen y cymorth hwn. Rydym hefyd wedi dosbarthu 'Chrome books' a ariennir gan Lywodraeth Cymru i gyfranogwyr fel y gallent ymgysylltu â mentoriaid a chanolfannau gwaith.

Mae'r Tîm Cymorth Cyflogaeth yn cynnal cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda'r cyfranogwyr mwyaf agored i niwed.

Mae Dysgu Bro yn cyflwyno rhywfaint o gyrsiau drwy ddysgu cyfunol gyda rhywfaint o gyrsiau wyneb yn wyneb e.e. Cymorth Cyntaf, Cymorth Cyntaf Pediatrig, Marsial Tân a CSCS. Mae amrywiaeth o gyrsiau'n cael eu darparu'n fewnol drwy MS Teams, gan gynnwys Excel, MS Teams, Readability, 'HeartStart' a hyfforddiant iPad.

Porth Cymorth Cynnar, Lles a Dysgu Cymunedol: Canolfannau Lles

Mae cynlluniau ar y gweill ar gyfer Canolfan Les yng ngogledd, canol, a de'r sir. Sicrhawyd cyllid gan Lywodraeth Cymru ac mae'r Cabinet wedi cytuno i ddatblygu'r Hwb Lles cyntaf yn ardal ganol y sir a'r Ganolfan Les gyntaf yng Nghanolfan Hamdden Llanbedr Pont Steffan.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y cyfleusterau sydd eu hangen gyda'r gwasanaethau ym model Gydol Oes a Llesiant newydd y Cyngor a chyda grŵp prosiect y BGC: Cyd-leoli ac Integreiddio Gwasanaethau Rheng Flaen.

Penodwyd penseiri i gwblhau cynllun yr adeilad yng Nghanolfan Les Llanbedr Pont Steffan ac i baratoi dogfennau ar gyfer tendr adeiladu.

Mae Sefydliadau Cymunedol sy'n darparu cyfleoedd gweithgarwch corfforol yng Ngheredigion wedi derbyn cyfanswm o £194,705 o gymorth grantiau Chwaraeon Cymru i'w cynorthwyo i ddelio ag effaith Pandemig Covid-19 a dychwelyd i'r ddarpariaeth:

- Cronfa Cymru Actif (£65,852)
- Cronfa Cymorth mewn Argyfwng (£126,873)
- Cist Gymunedol (£1,980).

Mae swyddogion yn rhoi cymorth a chyngor i'r sefydliadau a hefyd yn cynorthwyo Chwaraeon Cymru gyda'r broses o wneud penderfyniadau.

Porth Cymorth Cynnar: Cymorth ac Ymyrraeth

Mae'r gwasanaeth yn parhau i gynrychioli a mynychu amryw o gyfarfodydd grwpiau cymunedol lleol ac mae wedi dechrau rhai prosiectau cymunedol. Mae 6 grŵp cymorth ieuencid y 3^{ydd} Sector wedi'u cyllido i gynnig gwasanaeth ar ein rhan.

Rydym wedi derbyn 150 o atgyfeiriadau (Ionawr-Mehefin 2021) ar gyfer ymyrraeth gynnar a chymorth ataliol. Mae cyfanswm o 250 o unigolion wedi cael cymorth ar-lein, o fewn ysgolion ac yn y gymuned.

Bydd prosiect gwirfoddoli ieuencid Cymraeg gwerth £20,000 yn dechrau ym mis Medi 2021. Bydd y prosiect yn cael ei gyd-gynhyrchu gan y Cyngor, CAVO, yr Urdd a CFfl. Disgwylir i'r Ddarpariaeth Ieuencid Symudol gyrraedd yn ddiweddarach y mis hwn. Bydd panel/grŵp pobl ifanc yn cael ei greu i helpu i oruchwyllo'r gwaith o gyflawni'r prosiect.

Porth Cymorth Cynnar a Rhwydwaith Canolfannau Teulu Ceredigion (Plant Dewi)

Mae'r holl deuluoedd y mae'r Canolfannau Teulu yn gweithio gyda nhw yn gallu ymgysylltu â gwasanaethau ar-lein. Mae'r rhai sydd angen benthyg offer wedi'u nodi ac wedi cael cymorth i fynd ar-lein.

Nid oes gan bob teulu yr awydd na'r hyder i gysylltu ar-lein, mae'n well gan rai siarad ar y ffôn, neu ddefnyddio Messenger. Mae staff yn parhau i weithio i ddatblygu hyn.

Mae'r holl staff wedi ennill sgiliau a hyder wrth ddarparu gwasanaethau ar-lein. Maent wedi mynychu hyfforddiant mewn Cynhwysiant Digidol, Zoom a MS Teams ac yn parhau i ddatblygu eu sgiliau. Crëwyd canllawiau ar ddefnyddio llwyfannau amrywiol i gefnogi'r ddarpariaeth.

Mae archwiliad o offer wedi'i gynnal i nodi faint o offer TG sydd ar gael i'w fenthyg yng ngwasanaethau Porth Cymorth Cynnar. Mae 380 o deuluoedd wedi cael cymorth i fynd ar-lein a bellach yn ymgysylltu â gwasanaethau ar-lein.

Cyflwynwyd astudiaeth achos am ein prosiect Cysylltedd Digidol i Lywodraeth Cymru ac fe'i nodwyd fel arfer da.

DASH Ceredigion

Rydym yn parhau i gefnogi llai o blant/pobl ifanc anabl oherwydd cyfyngiadau Covid. Mynychodd 28 arosiadau penwythnos, cynllun chwarae a darpariaeth ieuencid. Derbyniodd 2 gymorth 1:1. Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am gymorth i blant fynychu gofal plant prif ffrwd (Ebrill-Mehefin 2021).

Mae pryderon am effaith y newidiadau i wasanaethau Tîm Plant Anabl (tîm lechyd a Gofal Cymdeithasol wedi'i gydleoli gynt) a sut rydym yn mynd i sicrhau bod teuluoedd yn gallu defnyddio ein gwasanaethau.

Rydym wedi cynyddu nifer y gwasanaethau sydd ar gael ac yn gobeithio parhau i wneud hynny dros y misoedd nesaf.

Tudalen 34

Mae grwpiau llai wedi bod yn effeithiol iawn o ran cefnogi plant ag anghenion uchel. Rydym yn mynd i archwilio cynnig gwasanaeth angen uchel yn y dyfodol.

Cyngor Sir Ceredigion, Yr Economi ac Adfywio – Datblygu Digidol

Mae nifer o'n prosiectau wedi'u cymeradwyo ar gyfer cyllid a bydd defnyddio'r seilwaith yn dechrau cyn bo hir. Mae dau ddarparwr rhwydwaith amgen yn cynnig prosiectau 'ffeibr i'r adeilad' yn y sir. Rydym yn gweithio gyda Chynghorwyr Cymuned/Sir i godi ymwybyddiaeth o'r cyfleoedd sydd ar gael.

Mae BT Openreach wedi cyhoeddi uwchraddiadau i gyfnewidfeydd. Bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol ar 8,000 o eiddo yng Ngheredigion.

Mae ceisiadau wedi'u cyflwyno i'r gronfa band eang leol i wella 'ffeibr i'r adeilad' mewn ardaloedd a nodwyd â chysylltedd gwael (yn bennaf yn ne'r sir). Os yw'r rhain yn llwyddiannus, byddai hyn yn dod â thua £1 miliwn o gyllid cyfalaf i mewn.

Mae prosiect yn cael ei ddatblygu i wella cysylltedd band eang mewn eiddo tai cymdeithasol ym Mhowys a Cheredigion.

Rydym nawr wedi teithio drwy'r tair Colofn

Colofn 1 – cymorth i'r rhai sy'n profi caledi ariannol

Colofn 2 – cymorth i'r rhai sy'n profi blinder, straen a phryder

Colofn 3 – sicrhau mynediad at wasanaethau

Camau nesaf: Adolygu'r Camau Gweithredu a pharatoi Adroddiad Blynyddol:

Atodiad B: Partneriaid sy'n Cyfrannu

Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, Partneriaethau, Amrywiaeth a Chynhwysiant
Cyngor Sir Ceredigion, Porth Cymorth Cynnar, Lles Cymunedol a Dysgu
Cyngor Sir Ceredigion, Cyllid a Chaffael
Area 43
Cyngor Sir Ceredigion, Porth Cynnal
Plant Dewi
Cyngor Sir Ceredigion, Porth Gofal
Cymdeithas Gofal
Cyngor Sir Ceredigion, Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Cyngor Sir Ceredigion, yr Economi ac Adfywio
Cyngor Sir Ceredigion, Ysgolion a Diwylliant
Cyngor Sir Ceredigion, Cyswllt Cwsmeriaid
Cyngor Sir Ceredigion, Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
DASH
Yr Adran Gwaith a Phensiynau
Coleg Ceredigion
Cyngor ar Bopeth Ceredigion
Fforwm Cymunedol Penparcau
Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Ceredigion (CAVO)

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol

DYDDIAD: 14/10/2021

LLEOLIAD: Drwy Fideogynadledda

TEITL: Siarad, Gwrando a Gweithio gyda'n Gilydd - fersiwn ddrafft y Polisi Ymgysylltu

DIBEN YR ADRODDIAD: Cyflwyno fersiwn ddrafft y polisi ymgysylltu newydd, sef 'Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd' - er ystyriaeth.

Y RHESWM PAM MAE CRAFFU WEDI GOFYN AM YR WYBODAETH: Er mwyn sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn bodloni'r gofynion statudol o ran ymgysylltu, gan gynnwys Deddf Cydraddoldeb 2010, Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus 2011 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wrth ystyried ymgysylltu, cynnwys ac ymgynghori, gan sicrhau bod fersiwn ddrafft y Polisi Ymgysylltu newydd yn addas i'r diben cyn iddo fynd allan i ymgynghoriad cyhoeddus yn ystod gaeaf 2021/22. Gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol pan gyflwynir yr adroddiad i'r Cabinet (2 Tachwedd 2021).

Y CEFNDIR:

Mae 'Siarad, Gwrando a Gweithio gyda'n Gilydd', sef fersiwn ddrafft polisi Ymgysylltu Cyngor Sir Ceredigion, yn amlinellu ein hymagwedd gorfforaethol at ymgysylltu â phobl Ceredigion. Wrth sôn am ymgysylltu, rydym yn golygu'r ffyrdd yr ydym yn gwneud y canlynol -

- **Rhoi gwybod.** Rhoi gwybodaeth gytbwys a gwrthrychol i'r cyhoedd.
- **Ymgynghori.** Cael adborth y cyhoedd ynghylch cynigion.
- **Cynnwys.** Gweithio'n uniongyrchol â'r cyhoedd drwy gydol y broses, er mwyn sicrhau cysondeb o ran deall ac ystyried pryderon a dyheadau'r cyhoedd
- **Cydweithio.** Gweithio law yn llaw â'r cyhoedd ym mhob agwedd ar benderfyniad neu ym mhob agwedd ar y modd y darperir y gwasanaeth, gan gynnwys diffinio'r broblem, datblygu dewisiadau eraill a nodi a darparu'r atebion a ffefrir.
- **Galluogi.** Byddwn yn edrych am ffyrdd o roi camau terfynol y broses benderfynu a darparu gwasanaeth yn nwylo'r cyhoedd - dirprwyo.

Mae'r polisi yn cynnwys dulliau arloesol o ymgysylltu, gan gynnwys defnyddio platfformau ymgysylltu ar-lein. Mae'r polisi yn cynnwys pecyn cymorth o adnoddau a thechnegau. Mae'r polisi hefyd yn cynnwys cynllun gweithredu sy'n amlinellu gwell rheolaeth gorfforaethol well a gwell rheolaeth ar ymgysylltu ac atebolrwydd, er enghraifft drwy amserlen gorfforaethol ar gyfer ymgysylltu ac adroddiadau blynyddol.

Y SEFYLLFA BRESENNOL

Mae'r Polisi Ymgysylltu â'r Gymuned sydd gennym ar hyn o bryd yn dyddio'n ôl i 2012 ac yn lle hwnnw, mae angen polisi newydd a fydd yn ystyried dulliau newydd o ymgysylltu, ac a fydd hefyd yn ystyried deddfwriaeth a chanllawiau diweddar. Yn ogystal â hynny, mae angen rhoi ystyriaeth i'r defnydd cynyddol o ymgysylltu digidol.

**A gwblhawyd Asesiad Effaith
Integredig? Os naddo, nodwch
pam Do**

Crynodeb

Hirdymor:

Gall ein hymgysylltu gynnwys sgysiaiu ynglŷn â syniadau hirdymor pobl, eu hanghenion a'u problemau, yn ogystal â'r ymgysylltu sy'n digwydd yn y tymor byr. Mae angen ymgysylltu o ansawdd da gyda phlant a phobl ifanc, er mwyn gallu diwallu anghenion cenedlaethau'r dyfodol.

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

Integreiddio:

Mae ymgysylltu yn thema drawsbynciol yn ein Strategaeth Gorfforaethol. Un o nodau'r Polisi Ymgysylltu hwn yw bod ymgysylltu yn cael ei brif-ffrydio ar draws Cyngor Sir Ceredigion. Byddwn hefyd yn gweithio gyda chyrrff cyhoeddus eraill ar integreiddio'r Amcanion Llesiant Cenedlaethol a'r Amcanion Llesiant Sefydliadol drwy'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Cydweithio:

Rydym yn bartneriaid gweithredol mewn amryw o bartneriaethau ymgysylltu sy'n bodoli neu sydd wrthi'n cael eu sefydlu. Bydd hyn yn ein galluogi ni i rannu arfer orau ac adnoddau a chynnal gweithgareddau ymgysylltu ar y cyd.

Cynnwys: Mae cynnwys yn gyfystyr ag ymgysylltu. Rydym yn anelu at gynnwys yr holl randdeiliaid perthnasol. Gallai hyn olygu pobl ledled Ceredigion neu randdeiliaid penodol, gan gynnwys pobl â Nodweddion Gwarchoddedig y Ddeddf Gydraddoldeb a grwpiau nas clywir eu llais yn aml. Byddwn yn defnyddio'r dull ymgysylltu gorau, yn ddibynnol ar y sefyllfa. Byddwn yn ymgysylltu mewn modd amserol, lle gall safbwyntiau'r rhanddeiliaid ddylanwadu ar ganlyniadau a phenderfyniadau. Byddwn hefyd yn darparu adborth i randdeiliaid yn dilyn unrhyw broses ymgysylltu y byddwn yn ei chynnal.

Atal: Mae ymgysylltu â phobl a defnyddwyr gwasanaethau yn ffordd effeithiol iawn o nodi, dileu a lleihau effeithiau unrhyw broblemau neu er mwyn i bobl fod yn rhan o'r ateb wrth i ni fynd ati i orchfygu rhwystrau. Pan fo ymgysylltu yn digwydd yn gynnar iawn yn y broses, gall hyn rwystro problemau rhag digwydd o gwbl.

ARGYMHELLIAD / ARGYMHELLION:

- Derbyn a chymeradwyo 'Siarad, Gwrando a Gweithio gyda'n Gilydd', sef fersiwn ddrafft Polisi Ymgysylltu Cyngor Sir Ceredigion cyn iddo fynd allan i ymgynghoriad cyhoeddus yn ystod gaeaf 2021-22.
- Gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol, pan fo'r adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar 2 Tachwedd 2021.

Y RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD / ARGYMHELLION:

Mae'r polisi sydd gennym ar hyn o bryd 'Polisi Ymgysylltu â Chymunedau' yn dyddio'n ôl i 2012 ac yn lle'r polisi hwnnw, mae angen polisi newydd a fydd yn ystyried dulliau newydd o ymgysylltu, ac a fydd hefyd yn ystyried deddfwriaeth a chanllawiau diweddar. Yn ogystal â hynny, mae angen rhoi ystyriaeth i'r defnydd cynyddol o ymgysylltu digidol.

Enw Cyswllt: Michael Smith
Swydd: Swyddog Ymgysylltu a Chydraddoldeb
Dyddiad yr Adroddiad: 17/09/2021
Acronymau:

Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd

Polisi Ymgysylltu Drafft

Cyngor Sir Ceredigion

Yn dechrau 2022

Talking, Listening and Working Together

Draft Engagement Policy

Ceredigion County Council

From 2022

Author and service: MS, Policy and Performance

Date approved by Cabinet:

Integrated Impact Assessment:

Publication date:

Policy Review Date:

Contents	
Foreword	Page 3
Introduction	Pages 4 to 5
Ceredigion: Who we are, where we live and what we do as Ceredigion County Council.	Pages 6 to 7
Policy Aims	Page 7 to 8
Legislation	Pages 9 to 12
Ceredigion County Council Strategies and Plans	Page 12
National Principles and Standards	Pages 12 to 14
How we will carry out engagement with the people of Ceredigion	Pages 14 to 19
Engagement HQ and Have Your Say Ceredigion– an online platform of eight engagement tools.	Pages 20 to 21
Ceredigion County Council Engagement Toolkit	Page 22
Ceredigion County Council Engagement Policy Action Plan	Pages 23 to 25

Foreword

“It is vital that Ceredigion County Council engages effectively with the people of Ceredigion. This means that good engagement is the responsibility of everyone who works for the Council. Communication is two-way and it is important that we listen to and take on ideas from the public as well as giving out clear information. Our Engagement Policy sets out how we will do this. The policy is backed up by an action plan and also a range of resources for staff.

We are committed to engage effectively and this is underpinned by a range of legislation including the

- The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015
- Equality Act 2010,
- The Social Services and Wellbeing (Wales) Act 2015
- The Welsh Language Measure 2011
- Local Government and Elections (Wales) Act 2021

We will also follow best practice and national standards, for example the Children and Young People’s National Participation Standards and the National Principles for Public Engagement in Wales. We will continue to adopt new and emerging best practice, for example with digital engagement platforms and working on engagement with our partners on the Public Services Board. In terms of engagement, we are particularly keen to draw from experience and lessons learnt during the Covid-19 pandemic.

Most of all, I believe that this Engagement Policy will help us to set a firm foundation in the way that we engage with the people of Ceredigion. This means that engagement will be carried out at an early stage and throughout the process. It will be carried out over a reasonable period of time and will involve all people with an interest in the engagement, including marginalised groups of people or seldom heard voices. Engagement will bear influence on the decisions that we make. We will also provide feedback on all the engagement that we carry out.”

Councillor Ellen ap Gwynn
Leader, Ceredigion County Council

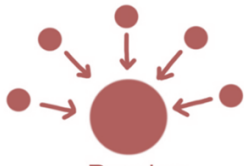
Introduction

This policy sets out our corporate approach to engagement with the people of Ceredigion. By engagement we mean the ways in which we –

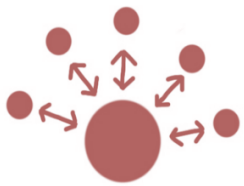
- **Inform.** To provide the public with balanced and objective information.

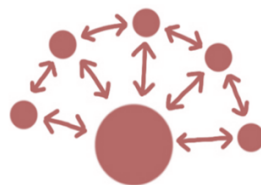
- **Consult.** To obtain public feedback on proposals.

- **Involve.** To work directly with the public throughout the process to ensure that public concerns and aspirations are consistently understood and considered.

- **Collaborate.** To partner with the public in each aspect of the decision or service delivery, including defining the issue, developing alternatives and identifying and delivering preferred solutions.

- **Empower.** We will explore ways in which we can place the final decision making and service delivery in the hands of the public – to delegate.

Inform

We want to ensure that the people of Ceredigion are kept well informed of our services and information. Informing is the way that we most commonly interact with the public. For example this can include informing people of services on our website and via social media.

Consult

We want people to have a strong voice and be able to effectively influence our decision making and consultations. We want to engage people in our decision making, especially where there are changes in services and in developing new policies. We frequently consult with the people of Ceredigion. Current examples can be seen on the consultations page of our website.

<http://www.ceredigion.gov.uk/your-council/consultations/>

Involve

We want to work with the people of Ceredigion and take into account their concerns and aspirations. We will do this in a variety of ways, including forums, user panels and gathering stories. An example of involvement is the Budget Challenge Online Simulator which helped to understand the views of the public when setting our budget.

Collaborate and Empower

Inform, consult and involve are the ways that we most commonly engage with the public. Over the course of this policy we will strive to increase and build on collaboration and empowerment. We want to collaborate with and empower the people of Ceredigion in the co-design, co-production and co-delivery of services. We have collaborated with people on a range of projects, for example the Clutter Free Ceredigion Campaign to keep our streets obstacle free. The community asset transfers of Tregaron and Llandysul Leisure Centres are examples of empowerment where the final decision and service delivery has been placed in the hands of the public.

Ceredigion: Who we are, where we live and what we do as Ceredigion County Council.

Ceredigion has a population of 73,000. Aberystwyth is the largest town with a population of around 16,200, followed by Cardigan 4,200 and Lampeter 3,000. Aberaeron, Llandysul and Tregaron are smaller towns. 62% of the population live in villages or scattered rural settlements. With 41 people per square kilometre, Ceredigion has the second lowest population density in Wales. Although being overall rural in nature, the towns are important centres for the wider population. Ceredigion also has a number of internationally significant bodies, for example Aberystwyth University, the Lampeter Campus of the University of Wales Trinity St David and the National Library of Wales.

The population is 97% white, with 47% able to speak Welsh. 21% of people have a long term illness or are disabled and 11% provide unpaid care. 15% of the population are children and young people under 16. 25% of the population is aged 65 or over. 3% are non-white.

Geographical communities. We may carry out engagement in a number of locations as well as across the county as a whole. This engagement could take place in our towns as well as the wider rural setting.

Communities of interest. We will also make sure that we engage with relevant communities of interest. This is where people have a shared characteristic, experience or interest, for example carers, disabled people or people from an ethnic minority.

Ceredigion County Council

Political

Ceredigion is made up of 40 electoral wards which are represented by 42 members (councillors) who are elected by the people of Ceredigion every 5 years. The Council has adopted the “Leader and Cabinet” style of governance. The Cabinet comprises the Leader of the Council and 7 Cabinet Members with a range of portfolios. There are also five thematic Overview and Scrutiny Committees.

Services

The council currently employs around 3,400 members of staff or the full time equivalent of about 2,400 staff across 12 Service areas.

- Schools and Culture
- Legal and Governance Services
- Finance and Procurement
- Democratic Services
- People and Organisation
- Porth Cymorth Cynnar, Community Wellbeing and Learning
- Porth Gofal, Targeted Intervention
- Porth Cynnal, Specialist Services
- Highways and Environmental Services
- Economy and Regeneration
- Customer Contact
- Policy, Performance and Public Protection

When we consider the above we can see that there is need to be inclusive across the wide range of people who live in Ceredigion and across the wide range of services that Ceredigion County Council delivers. This is why engagement is a cross-cutting theme in our Corporate Strategy 2017-22. The Corporate Strategy states that, *'Engagement – Our policies for the future will encourage collaboration and partnership working with all interested stakeholders. We consider effective interaction with our communities as an essential component to securing a healthy and vibrant society.'* **We will adopt this as Ceredigion County Council's Engagement Statement.**

It is important that we ensure that marginalised or seldom heard groups of people are involved in our engagement. Given the range and diversity of people with whom we need to engage, it is vital to carry out effective stakeholder analyses, (page 19).

Policy Aims

- 1. To mainstream effective engagement across Ceredigion County Council. This means making engagement the responsibility of everyone who works for us.**
- 2. To ensure that we engage with the people of Ceredigion in the best way.**
This includes –
 - Using the best engagement method for any given situation.

- Engaging at an early stage and for a sufficient period of time to enable a good response.
- Being inclusive and involving people from a wide range of backgrounds including marginalised and seldom heard groups of people.
- Offering information and engagement in an accessible way, via our internet site and also in other accessible formats on request, (for example Easy Read or large print).
- Providing information in children and young people's formats when required. Children and young people have a right to information that is easy to understand and allows them to make an informed decision
- Making sure that engagement influences our decisions.
- Giving feedback following engagement.

3. To meet our statutory duties and responsibilities under legislation.

- The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015.
- The Equality Act 2010.
- The Welsh Language Measure 2011.
- The Social Services and Wellbeing (Wales) Act 2014.
- Local Government and Elections (Wales) Act 2021.
- We will also conform to any other legislation where there is a requirement to consult or engage.

4. To keep up to date with the latest innovations and best practice in the field of engagement and to revise this policy, our action plan and toolkit when required.

Gunning Principles

The **Gunning Principles** set out the legal expectations of what is appropriate consultation with an emphasis on **'fairness.'** The principles can be used in court to determine whether a public body has shown fairness in its engagement, consultations and decision making. The principles also give a good practical framework for public engagement. Engagement must take place at an early stage and with enough information for people to consider. Engagement and consultations must also be available for a sufficient period of time. Information and results from the engagement must be able to influence the decision making process. The Gunning Principles underpin this Engagement Policy.

Gunning Principles are four principles for public engagement, with an emphasis on fairness.

Consultation must take place when the proposals are still at a formative stage.
--

You must not have already made up your mind.

Sufficient reasons must be put forward to allow for **intelligent consideration** and response.
Have people been given the information and opportunity to influence?

Adequate **time** must be given for consideration and response.
Is the consultation long enough bearing in mind the circumstances?

The product of consultation must be **conscientiously** taken into account when finalising the decision.
Decision makers undertaking a process that demonstrates they were open to influence before decisions were made.

Legislation

The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015

The Act is about improving the social, economic, environmental and cultural wellbeing of Wales. To achieve this the Act includes five ways of working.

1. Long Term

'The importance of balancing short-term needs with the need to safeguard the ability to also meet long-term needs.' Our engagement can include conversations about people's long term ideas, needs and issues as well the engagement that takes place over the short term. Good engagement with children and young people needs to happen in order that the needs of future generations can be met.

2. Prevention

'How acting to prevent problems occurring or getting worse may help public bodies meet their objectives.' Engaging with people and service users is a very effective way to identify, eliminate and reduce the effects of any problems or for people to be part of the solution in overcoming barriers. When engagement takes place at a very early stage this can prevent problems from happening at all.

3. Integration

'Considering how the public body's well-being objectives may impact upon each of the well-being goals, on their other objectives, or on the objectives of other public bodies.' Engagement is a cross-cutting theme in our Corporate Strategy. An aim of this Engagement Policy is to mainstream engagement across Ceredigion County Council. We will also work with other public bodies on the integration of the National Well-being Goals and Organisational Well-being Objectives through the Public Services Board.

4. Collaboration

'Acting in collaboration with any other person, (or different parts of the body itself), that could help the body to meet its well-being objectives.' We are active partners in a range of engagement partnerships that exist or are becoming established. This will enable us to share best practice, resources and to carry out shared engagement activities.

5. Involvement

'The importance of involving people with an interest in achieving the well-being goals and ensuring that those people reflect the diversity of the area which the body serves.' Involvement is defined as engagement. We aim to involve all relevant stakeholders. This could be people across Ceredigion or specific stakeholders, including people with the Protected Characteristics of the Equality Act and seldom heard groups. We will use the best method of engagement depending on the situation, (see pages 17 to 18 *'Ceredigion County Council's Levels of engagement'*). We will engage in a timely way in which the views of stakeholders can influence outcomes and decisions. We will also provide feedback to stakeholders on any engagement that we carry out.

The Equality Act 2010

The Act brought together and replaced previous anti-discrimination laws. Under the Act, Ceredigion County Council must involve and engage with people from the Protected Characteristics. The Protected Characteristics include

- Age
- Disability
- Gender reassignment
- Pregnancy and maternity
- Race – including ethnic or national origin, colour or nationality
- Religion or belief – including lack of belief
- Sex
- Sexual orientation
- Marriage and civil partnership' (in the elimination of discrimination in employment).

The engagement must take place when

- Setting equality objectives.
- Preparing or reviewing Strategic Equality Plans.
- Carrying out Integrated Impact Assessments.
- How our work contributes to meeting the General Duty of the Act.

The Equality Act 2010 introduced a General Duty on public sector organisations to have 'due regard' to the need to:

- Eliminate unlawful discrimination, harassment and victimisation and other conduct prohibited by the Act

- Advance equality of opportunity between people who share a protected characteristic and those who do not.
- Foster good relations between people who share a protected characteristic and those who do not by tackling prejudice and promoting understanding.

Ceredigion County Council's approach to ensuring equality, fairness and respect is set out in our Strategic Equality Plan, '*A Fair and Equal Ceredigion 2020-24.*'

The Welsh Language Measure 2011

In Wales, the Welsh language should not be treated any less favourably than the English language. People in Wales should be able to live their lives through the medium of the Welsh language if they choose to do so. The official languages of the Council are Welsh and English. When carrying out engagement we must work in accordance with the requirements of the Welsh Language Standards. This includes the delivery of engagement bilingually. During consultations, we will seek the public's views on any effects that decisions would have on the Welsh language and opportunities to use the Welsh language.

The Social Services and Wellbeing (Wales) Act 2014

The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 provides a legislative framework for care and support based on the principles of:

- Supporting people to achieve their own wellbeing.
- Putting people at the centre of their care and support and giving them a voice in terms of the support they receive.
- Involving people in the design and delivery of services.
- Developing services that help prevent, delay or reduce the need for care and support.
- Promoting not for profit delivery models.
- Collaboration across agencies in the provision of care and support.
- Promoting the integration of key services including services for older people with complex needs, children with complex needs, people with a learning disability and carers, including young carers.

Local Government and Elections (Wales) Act 2021

The Local Government and Elections (Wales) Act 2021 requires all principal councils to encourage participation by local people in decision-making made by the Council by developing an e-petition scheme, publishing an electronic postal address for each of our Members, by broadcasting proceedings at meetings which are open to the public and to enabling remote attendance at meetings. These aspects of the legislation will come into force from May 2022, and the Council is currently putting measures in place to meet all of these requirements, which will be finalised upon receipt of the Welsh Government guidance documents.

Other Legislation

When producing plans and strategies we may be required to consult and engage under a range of legislation, for example the Equality Act 2010 when producing our

Strategic Equality Plan or the Housing (Wales) Act 2014 when producing our Homelessness Strategy.

Ceredigion County Council Strategies and Plans

Ceredigion County Council Corporate Strategy 2017-2022

The Corporate Strategy has four priorities.

- 1. Boosting the Economy**
- 2. Investing in People's Future**
- 3. Enabling Individual and Family Resilience**
- 4. Promoting Environmental and Community Resilience**

Ceredigion County Council Corporate Communications Strategy 2019-2022

The strategy aims *'to provide effective communications with residents, customers, staff, members, partners and stakeholders that support corporate priorities.'* The strategy sets out our approach to effective communications and engagement. The Communications Team must be informed of all engagement. The Team will be able to promote engagement and assist with the production of communication and engagement plans if required.

Ceredigion County Council Children and Young People Participation Strategy 2018-2021

Our approach is based on the United Nations Convention on the Rights of the Child, (UNCRC). Article 12 of the UNCRC states, *'children have the right to say what they think should happen, when adults are making decisions that affect them, and to have their opinions taken into account.'*

The UNCRC is enshrined in the Rights of Children and Young Persons (Wales) Measure 2011. Ceredigion County Council decided in a meeting of full council to take account of the UNCRC in its decision making and to adopt the Children and Young People's National Participation Standards as a model of good practice when participating and engaging with children and young people.

National Principles and Standards

We will adopt the following National Principles and Standards into our engagement work and activities.

Children and Young People's National Participation Standards

1. Information

Children and young people have a right to information that is easy to understand and allows them to make an informed decision.

2. It's their choice

Children and young people have a right to be involved and work on things that are important to them.

3. No discrimination

Children and young people are all different and have a right to be treated fairly.

4. Respect

Children and young people have a right to have their say. Their opinions are important and will be respected.

5. They get something out of it

- Children and young people have a right to learn and be the best that they can be.
- They have a right to work with others and to make a difference.
- This involves them having positive experiences.

6. Feedback

Children and young people have a right to know what differences they have made and how their ideas have been listened to.

7. Working better for them

Those who make decisions that affect children and young people should put children's rights at the centre of everything that they do

For further details please click on the below link.

<http://www.childreninwales.org.uk/our-work/participation/participation-standards/>

The National Principles for Public Engagement in Wales

The Principles were developed by Participation Cymru and have been endorsed by the Welsh Government. Ceredigion County Council will take account of the Principles as best practice when carrying out engagement.

- 1. Engagement is effectively designed to make a difference.**
- 2. Encourage and enable everyone affected to be involved if they so choose.**
- 3. Engagement is planned and delivered in a timely and appropriate way.**
- 4. Work with relevant partner organisations.**
- 5. The information provided will be jargon free, appropriate and understandable.**
- 6. Make it easy for people to take part.**
- 7. Enable people to take part effectively.**

8. Engagement is given the right resources and support to be effective.
9. People are told of the impact of their contribution.
10. Learn and share lessons to improve the process of engagement.

For further details please click on the below link.

<https://participation.cymru/wp-content/uploads/2017/02/PC-National-Principles-Poster3.pdf>

Five Principles of Co-production

Co-production is an asset-based approach to public services that enables people providing and people receiving services to share power and responsibility, and to work together in equal, reciprocal and caring relationships. It creates opportunities for people to access support when they need it, and to contribute to social change. Co-production is underpinned by 5 principles:

1. Value all participants, and build on their strengths.
2. Develop networks of mutual support.
3. Do what matters for all the people involved.
4. Build relationships of trust; share power and responsibility.
5. People can be change makers, and organisations enable this.

For further details please click on the below link.

<https://copronet.wales/>

How we will carry out engagement with the people of Ceredigion.

Overview

Ceredigion County Council's Engagement Policy adopts an approach of applying the best type of engagement according to the situation. This includes –

- **Informing**
- **Consulting**
- **Involving**
- **Collaborating**
- **Empowering**

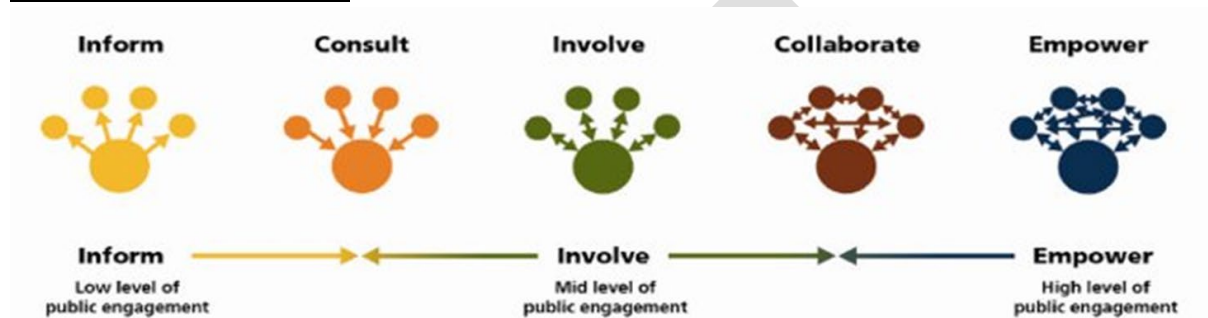
The practical application of this Engagement Policy is supported by a range of engagement information, guidance and techniques available for staff with our engagement toolkit on our intranet. We also employ an Engagement and Equalities Officer to support the delivery of the Engagement Policy and to give guidance and advice. In order to ensure the corporate management of engagement, at the first stage, all engagement proposals will need to be sent to the Engagement and Equalities Officer. An Engagement Action Plan will also be implemented, (see pages 25 to 27). This will include an engagement timetable for planned engagement and an

engagement annual report that will be submitted to Corporate Resources Overview and Scrutiny Committee and to Cabinet.

Levels of Engagement

We will engage with the people of Ceredigion in the best and most suitable way for any particular situation. The below model outlines our engagement approach. The model is based on the involvement principle of the Future Generations Commissioner for Wales. The ways in which we engage will vary. This will range from informing and consulting, through to involving, collaborating and empowering. The level of participation by the public increases across this range.

Levels of Engagement

The following table sets out the ways in which we will engage with the people of Ceredigion.

Ceredigion County Council’s Levels of Engagement			
We will use the best engagement for the right situation.			
	Purpose	We will ...	Examples of methods most likely to be effective
Inform	To provide the public with balanced and objective information.	We will keep you informed. We will not withhold relevant information.	Website Social media Media campaigns Publications Awareness days Communications strategies
Consult	To obtain public feedback on proposals.	We will consult at the beginning of the process and at all relevant stages of the process.	Surveys Polls Formal consultation

		<p>We will keep you informed.</p> <p>We will listen to and acknowledge your concerns and aspirations.</p> <p>We will be open to your influence.</p> <p>We will provide feedback on how your input has influenced the outcome.</p>	<p>Roadshows</p> <p>Focus groups</p>
Involve	To work directly with the public throughout the process to ensure that public concerns and aspirations are consistently understood and considered.	<p>We will keep you informed.</p> <p>We will work with you to take into account your concerns and aspirations.</p> <p>We will provide feedback on how your input has influenced the outcome.</p>	<p>Forums</p> <p>Ideas</p> <p>Places</p> <p>Stories</p> <p>Guestbook</p> <p>Questions</p> <p>User Panels</p>
Collaborate	To partner with the public in each aspect of the decision or service delivery, including defining the issue, developing alternatives and identifying and delivering preferred solutions.	<p>We will look to you for ideas and innovation in formulating solutions.</p> <p>We will incorporate your ideas and recommendations into the decision making process to the maximum extent possible.</p>	<p>Stakeholder groups</p> <p>Co-production</p> <p>Forums</p>
Empower	To explore ways in which we can place the final decision making and service delivery in the hands of the public.	We will work with you and support you through the process.	<p>Community Asset Transfers</p> <p>ABCD, Asset Based Community Development</p>

Adapted from the Future Generations Commissioner for Wales and the International Association for Public Participation’s ‘*Spectrum of Public Participation.*’

Continuous and Specific Engagement

Engagement may take place for specific projects and consultations or may be continuous. For example, specific engagement includes formal consultations or grant-funded projects. Continuous engagement can be with stakeholder groups and is also being developed for digital platforms. Examples of groups with whom we continually engage include Ceredigion Disability Forum and Ceredigion Carers’ Forum.

Digital platforms are an effective tool to undertake continuous engagement. There have been some very exciting developments in capturing people's stories and narratives in an accessible and appealing way. Public services in the region are collaborating in a trial of a digital engagement platform and are also sharing information to avoid duplication. This will mean working in a smarter way and avoiding overloading the public and community groups with engagement and consultations.

It is important to avoid **consultation and engagement overload**. Often people give up their free time and travel distances to attend engagement events. We or our public services partners may already have relevant data from previous engagement or surveys. We may also be able to utilise data and information from continuous engagement.

Stakeholder Analysis, Inclusion and Accessibility

Engagement may include all people who live or visit Ceredigion or may be with specific groups of people. **Stakeholders** are people who have an interest in the engagement that we are undertaking or who could be affected by any decisions that we make. Stakeholders can also include elected members and staff. Carrying out a **stakeholder analysis** will help to identify key stakeholders and their levels of influence, (please refer to toolkit resources on page 24). We will also ensure that engagement is **inclusive** across the diverse make up of our communities. We will include people with protected characteristics and marginalised or seldom heard people and communities in our engagement. The toolkit includes an '*Engagement with Services Users*,' document which lists a range of groups and organisations. We will also ensure that engagement is **accessible**, with alternative formats available on request, (for example Easy Read or large print).

Engagement with Elected Members

Elected Members are leaders within their communities and can provide important links to engage with a wide range of people. In addition to matters of interest to their wards, Elected Members may sit on a number of different Council Committees in addition to full County Council. Engagement will also take note of the portfolios of Cabinet Members.

Members of the public are able to suggest issues or topics for Overview and Scrutiny Committees to consider and are also able to make a request to speak at a Scrutiny meeting to present their views on an upcoming item. A [protocol](#) is in place which outlines this process.

Members of the public may also address the Development Control Committee on applications being considered. A [protocol](#) is in place which outlines this process

Engagement should, when relevant, take place with town and community councils.

Engagement with Elected Members should be via the appropriate Corporate Lead Officer. Members must be informed of all engagement or consultation and in particular any engagement or consultation that affects their wards or their responsibilities. Officers must follow protocol when engaging with Elected Members and also observe Pre-Election Protocol timescales.

Engagement with Staff

We employ around 3,400 people. Our staff have a very wide base of experience and come from a diversity of backgrounds. We engage with our staff by a number of means including staff news bulletins. A new intranet site has been developed which improves staff engagement and involvement. Human Resources directly engage with staff and unions on employment matters. Many of our staff live in Ceredigion and may be interested in any wider engagement or consultation that we undertake.

Integrated Impact Assessments (IIAs)

An Integrated Impact Assessment tool has been developed to inform effective decision making. The tool integrates

- Ceredigion County Council's Strategic Objectives.
- The Sustainable Development Principles and Wellbeing Goals of the Future Generations (Wales) Act 2015.
- The Equality Act 2010.
- The Welsh Language Measure 2011.
- The United Nations Convention on the Rights of the Child

The IIA tool sets out how we will take due regard, (give appropriate weight), to making decisions.

- We will consider relevant evidence in order to understand the likely or actual effects of policies or practices on those who are vulnerable within our communities.
- We will think about where we might be able to reduce negative impacts.
- We will identify missed opportunities and capitalise on positive impacts.
- We will consider the rights of the child when assessing impacts on the protected characteristic of Age.

Further details and guidance on our IIA toolkit can be found on our intranet site.

Brown Principles

Brown Principles can be used in court to determine whether a public body has shown '*due regard*' to legislation and relate closely to the IIA process. Following the principles is a good way of delivering best practice as well as helping to ensure that our engagement and decision making is legally robust.

Brown Principles and Due Regard
Knowledge Are the decision makers aware of their duty to have due regard?
Sufficient Information Do the decision makers have sufficient information to allow intelligent consideration?
Timeliness Was the IIA carried out while the proposal was under consideration before any final decision had been made?
Real Consideration (decision making) Has there been conscientious consideration?
Accountability (no delegation) Public bodies are responsible that third parties carrying out functions on their behalf comply with IIAs.
Monitoring and Review Do the aims of the IIA continue beyond the planning and decision making phases through to implementation, monitoring and review?

Evaluation, feedback, drawing conclusions and making recommendations

We will feedback the results of our engagement. This could include publishing reports on our website and providing direct feedback to groups or organisations involved in our engagement. The feedback will summarise an evaluation of our engagement and also demonstrate how the engagement influenced and was taken into account with our decision making. There are resources within our toolkit to help evaluate feedback, draw conclusions and make recommendations based on evidence from engagement.

Engagement and Equality Policy Officer

The officer provides policy advice, support and research on engagement and equalities. This includes developing and overseeing a consistent approach to engagement across the sections of Ceredigion County Council, in line with the requirements of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. Other main responsibilities include overseeing a framework of engagement groups and the Integrated Impact Assessment process. Equalities duties include ensuring compliance with the Public Sector Equality Duty and co-ordinating the production and monitoring of our Strategic Equality Plan and Equality Objectives

Have Your Say Ceredigion / EngagementHQ

During 2021/22, Ceredigion County Council is carrying out a trial of a web-based engagement platform, Engagement HQ. This is potentially an attractive and accessible way for us to inform, consult, and involve the people of Ceredigion in engagement and consultation. If the trial is a success, there will be the potential option to continue with the engagement platform. Engagement HQ comprises eight engagement tools for community engagement which are listed below.

For further details please click on the below link.

<https://www.bangthetable.com/engagementhq-community-software/>

We have utilised the Engagement HQ software to build our own online engagement platform. Dweud Eich Dweud Ceredigion / Have Your Say Ceredigion. To visit these sites please click on the following links.

- <https://haveyoursay.ceredigion.gov.uk/>
[Dweud Eich Dweud Ceredigion](#)

The following tools are available on EngagementHQ.

Forums

The Forum tool creates a space for discussion, dialogue and debate. People share their experiences with others, ask questions and have conversations in a safe and interactive environment.

Ideas

Ideas provides 'virtual' post it notes for individuals to add their ideas to a collective board. People like the ideas that inspire them the most, helping to align priorities with what matters most to the community.

Places

Place is a simple way to gather community feedback and ideas directly on a map. Participants drop a 'pin' in the areas of concern, add photos and then fill in a quick survey.

Stories

When we tell or hear a story, neuroscience tells us that we experience things on a higher level. Stories helps a community better understand, empathise and relate to others as well as to project goals.

Guestbook

Guestbook keeps things simple; people are only able to upload comments, which are moderated to manage what appears publicly. No other interaction is available.

Questions

Questions is an issues management and communications risk mitigation tool. It is a managed space for communities to ask questions and for us to respond either publicly or privately.

Polls

Polls encourage people to give a quick answer on one question, selecting from multiple choice answers. They are able to instantly see the poll results, piquing interest and giving real-time insight.

Surveys

The surveys tool gives people an opportunity to voice their opinion in a convenient and guided way, which has historically shown higher response rates than other formats.

Resources and Toolkit

This Engagement Policy is backed up by a toolkit for staff on our internal website. The toolkit contents are outlined in the table overleaf. Staff may click [here](#) to access the toolkit.

Ceredigion County Council Engagement Toolkit							
Levels of Engagement							
Inform	Consult	Involve	Collaborate	Empower			
Website Publications Media campaigns Social media Awareness days Communications strategies	Surveys Polls Formal consultation Roadshows Focus groups	Forums Ideas Places Stories Guestbook Questions User panels	Stakeholder groups Co-production Forums	Community asset transfers ABCD, asset based community development			
Engagement HQ - eight tools for community engagement							
1 - Forums	2 - Ideas	3- Places	4- Stories	5- Guestbook	6- Questions	7- Polls	8 - Surveys
Stakeholder Analysis							
Ceredigion equality data			Engagement with service users, (key contact list).			Influence matrix	
Integrated Impact Assessments (IIAs)							
IIA tool			IIA guidance for managers				
			IIA guidance for elected members				
Equality and Diversity Monitoring							
Guidance notes		Equality and diversity monitoring form			Ceredigion equality data		
Evaluation, Conclusions, Recommendations and feedback							
Participation Cymru Evaluation Toolkit - Drawing conclusions, making recommendations and giving feedback							
Other Guidance							
Accessible formats guidance				Engagement and Consultation Checklist			
Consultation Documents and Welsh Language Standards Requirements							
Links to external information and guidance							

Action Plan

We will implement our Engagement Policy via the below action plan.

Ceredigion County Council Engagement Policy Action Plan			
Action	Outcome	Timescale	Responsibility
E1. All corporate managers will be the main points of contact for each section of the County Council.	To effectively co-ordinate engagement across the sections of the County Council.	Ongoing and starting Summer 2022	Corporate Managers
E2. Inform the Engagement and Equalities Officer before starting any engagement.	To give a corporate understanding and management of all engagement.	Ongoing and starting summer 2022	Section Engagement Single Points of Contact
E3. Engagement Timetable	To know when all planned engagement is taking place and to make any strategic adjustments if required. Incorporate engagement into Business Plans.	Live list. All planned engagement to be submitted to the Engagement and Equalities Officer.	Engagement and Equalities Officer following information received from Section Engagement Single Points of Contact
E4. Engagement Annual Report	To produce an annual report on our engagement and to submit to Corporate Resources Overview and Scrutiny Committee and Cabinet before publishing on our public website.	Summer each year for a report on the previous year, commencing 2022.	Engagement and Equalities Officer following information received from Section Engagement Single Points of Contact
E5. Integrated Impact Assessments.	Appropriate and timely engagement is carried out that can influence decisions and changes in policy.	Ongoing	Managers responsible for carrying out IIAs.

Tudalen 63

Action	Outcome	Timescale	Responsibility
<p>E6. When carrying out engagement we, will take account of and implement best practice by following:</p> <p>Our Engagement Policy</p> <p>Our Engagement Toolkit</p>	<p>To ensure that the best type of engagement is applied depending on the situation.</p> <p>The engagement is carried out at a formative stage and throughout the process to relevant stakeholders.</p> <p>The engagement can bear influence and is taken into account by decision makers.</p>	Ongoing	Managers responsible for carrying out the engagement.
<p>E7. For major projects and campaigns we will produce a Communications and Engagement Plan</p>	<p>Key messages are disseminated at the right time to the right audience.</p>	Ongoing	Managers responsible for carrying out the engagement and the Communications Team.
<p>E7. We will provide feedback to stakeholders who have participated in our engagement and publish the results on our website</p> <p>This will also include an evaluation of the engagement, conclusions and recommendations.</p>	<p>Stakeholders, participants and the public can see the results of engagement and how the engagement was taken into account and influenced decisions.</p> <p>Engagement is evaluated and conclusions and recommendations are made.</p>	Ongoing	Managers responsible for carrying out the engagement.

Action	Outcome	Timescale	Responsibility
<p>E8. Improved Opportunities for Engagement.</p> <p>We will develop improved opportunities for engagement including:</p> <p>Developing continuous engagement methods for example story gathering and stakeholder forums.</p> <p>Developing use of digital platforms</p> <p>Building on collaboration with partners</p> <p>Building and maintaining a key engagement list of groups and organisations</p> <p>Keeping up to date with the latest engagement guidance and techniques.</p>	<p>Ceredigion County Council continues to improve engagement and is up to date with the latest guidance and best practice.</p>	<p>Ongoing</p>	<p>Engagement and Equalities Officer</p>
<p>E.9 An engagement toolkit for staff is kept up to date and available on our internal website.</p>	<p>Ceredigion County Council have the best information and resources available to carry out effective and good engagement.</p>	<p>Ongoing</p>	<p>All Ceredigion County Council staff involved in engagement.</p>

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

This **Integrated Impact Assessment tool** incorporates the principles of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 and the Sustainable Development Principles, the Equality Act 2010 and the Welsh Language Measure 2011 (Welsh Language Standards requirements) and Risk Management in order to inform effective decision making and ensuring compliance with respective legislation.

1. PROPOSAL DETAILS: Policy change

Proposal Title	Talking, Listening and Working Together – Engagement Policy of Ceredigion County Council
-----------------------	--

Service Area	Policy and Performance	Corporate Lead Officer	Alun Williams	Strategic Director	Barry Rees
---------------------	------------------------	-------------------------------	---------------	---------------------------	------------

Name of Officer completing the IIA	Michael Smith	E-mail	Michael.Smith2@ceredigion.gov.uk	Phone no	01545 570881
---	---------------	---------------	--	-----------------	--------------

Please give a brief description of the purpose of the proposal

This policy sets out our corporate approach to engagement with the people of Ceredigion. By engagement we mean the ways in which we –

- **Inform.** To provide the public with balanced and objective information.
- **Consult.** To obtain public feedback on proposals.
- **Involve.** To work directly with the public throughout the process to ensure that public concerns and aspirations are consistently understood and considered.
- **Collaborate.** To partner with the public in each aspect of the decision or service delivery, including defining the issue, developing alternatives and identifying and delivering preferred solutions.
- **Empower.** We will explore ways in which we can place the final decision making and service delivery in the hands of the public – to delegate.

The policy includes innovative ways to engage, including the use of online engagement platforms. The policy includes a toolkit of resources and techniques. The policy also includes an action plan which sets out better corporate management and control of engagement and accountability, for example via a corporate engagement timetable and annual reporting.

Who will be directly affected by this proposal? (e.g. The general public, specific sections of the public such as youth groups, carers, road users, people using country parks, people on benefits, staff members or those who fall under the protected characteristics groups as defined by the Equality Act and for whom the authority must have due regard).

Everyone with whom the County Council carries out engagement.

Tudalen 65

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

VERSION CONTROL: The IIA should be used at the earliest stages of decision making, and then honed and refined throughout the decision making process. It is important to keep a record of this process so that we can demonstrate how we have considered and built in sustainable development, Welsh language and equality considerations wherever possible.

Author	Decision making stage	Version number	Date considered	Brief description of any amendments made following consideration
Michael Smith	Scrutiny	1	14/10/21	<i>This will demonstrate how we have considered and built in sustainable development throughout the evolution of a proposal. Have you considered and applied the sustainable development principle and Well-being Goals?</i>

COUNCIL STRATEGIC OBJECTIVES: Which of the Council's Strategic Objectives does the proposal address and how?

Boosting the Economy	<p>Engagement is a cross-cutting theme in our Corporate Strategy 2017-22. The Corporate Strategy states that, <i>'Engagement – Our policies for the future will encourage collaboration and partnership working with all interested stakeholders. We consider effective interaction with our communities as an essential component to securing a healthy and vibrant society.'</i></p> <p>Therefore engagement needs to be mainstreamed into the four strategic objectives of the Council</p>
Investing in People's Future	
Enabling Individual and Family Resilience	
Promoting Environmental and Community Resilience	

NOTE: As you complete this tool you will be asked for **evidence to support your views**. These need to include your baseline position, measures and studies that have informed your thinking and the judgement you are making. It should allow you to identify whether any changes resulting from the implementation of the recommendation will have a positive or negative effect. Data sources include for example:

- *Quantitative data - data that provides numerical information, e.g. population figures, number of users/non-users*
- *Qualitative data – data that furnishes evidence of people's perception/views of the service/policy, e.g. analysis of complaints, outcomes of focus groups, surveys*
- *Local population data from the census figures (such as Ceredigion Welsh language Profile and Ceredigion Demographic Equality data)*
- *National Household survey data*
- *Service User data*
- *Feedback from consultation and engagement campaigns*

- *Recommendations from Scrutiny*
- *Comparisons with similar policies in other authorities*
- *Academic publications, research reports, consultants' reports, and reports on any consultation with e.g. trade unions or the voluntary and community sectors, 'Is Wales Fairer' document.*
- *Welsh Language skills data for Council staff*

2. SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES: How has your proposal embedded and prioritised the five sustainable development principles, as outlined in the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015, in its development?

Sustainable Development Principle	Does the proposal demonstrate you have met this principle? If yes, describe how. If not, explain why.	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to the principle?
Long Term Balancing short term need with long term and planning for the future.	Our engagement can include conversations about people's long term ideas, needs and issues as well the engagement that takes place over the short term. Good engagement with children and young people needs to happen in order that the needs of future generations can be met.		
Collaboration Working together with other partners to deliver.	We are active partners in a range of engagement partnerships that exist or are becoming established. This will enable us to share best practice, resources and to carry out shared engagement activities.		
Involvement Involving those with an interest and seeking their views.	Involvement is synonymous with engagement. We aim to involve all relevant stakeholders. This could be people across Ceredigion or specific stakeholders, including people with the Protected Characteristics of the Equality Act and seldom heard groups. We will use the best method		

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

	<p>of engagement depending on the situation. We will engage in a timely way in which the views of stakeholders can influence outcomes and decisions. We will also provide feedback to stakeholders on any engagement that we carry out.</p>		
<p>Prevention Putting resources into preventing problems occurring or getting worse.</p>	<p>Engaging with people and service users is a very effective way to identify, eliminate and reduce the effects of any problems or for people to be part of the solution in overcoming barriers. When engagement takes place at a very early stage this can prevent problems from happening at all.</p>		
<p>Integration Positively impacting on people, economy, environment and culture and trying to benefit all three.</p>	<p>Engagement is a cross-cutting theme in our Corporate Strategy. An aim of this Engagement Policy is to mainstream engagement across Ceredigion County Council. We will also work with other public bodies on the integration of the National Well-being Goals and Organisational Well-being Objectives through the Public Services Board.</p>		

Tudalen 68

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

3. WELL-BEING GOALS: Does your proposal deliver any of the seven National Well-being Goals for Wales as outlined on the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015? Please explain the impact (positive and negative) you expect, together with suggestions of how to mitigate negative impacts or better contribute to the goal. We need to ensure that the steps we take to meet one of the goals aren't detrimental to meeting another.			
Well-being Goal	Does the proposal contribute to this goal? Describe the positive or negative impacts.	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to the goal?
3.1. A prosperous Wales Efficient use of resources, skilled, educated people, generates wealth, provides jobs.	Mainly neutral, but there will be a positive impact if good engagement is carried out with local businesses and stakeholders.		
3.2. A resilient Wales Maintain and enhance biodiversity and ecosystems that support resilience and can adapt to change (e.g. climate change).	Mainly neutral, but there will be a positive impact if good engagement is carried out with stakeholders.		
3.3. A healthier Wales People's physical and mental wellbeing is maximised and health impacts are understood.	Mainly neutral, but there will be a positive impact if good engagement is carried out with stakeholders.		
3.4. A Wales of cohesive communities Communities are attractive, viable, safe and well connected.	Good engagement will improve trust in the Local Authority from Community members and improve community cohesion.	The cohesion indicator of feeling able to participate and be involved in local decision-making.	Implement the Engagement Policy to improve community cohesion.
3.5. A globally responsible Wales Taking account of impact on global well-being when considering local social, economic and environmental well-being.	Mainly neutral, but there will be a positive impact if good engagement is carried out with stakeholders.		

Tudalen 69

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

<p>3.6. A more equal Wales People can fulfil their potential no matter what their background or circumstances.</p> <p><i>In this section you need to consider the impact on equality groups, the evidence and any action you are taking for improvement.</i> <i>You need to consider how might the proposal impact on equality protected groups in accordance with the Equality Act 2010?</i> <i>These include the protected characteristics of age, disability, gender reassignment, marriage or civil partnership, pregnancy or maternity, race, religion or beliefs, gender, sexual orientation.</i> Please also consider the following guide:: Equality Human Rights - Assessing Impact & Equality Duty</p>	<p>Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.</p> <p><i>Using your evidence consider the impact for each of the protected groups. You will need to consider do these groups have equal access to the service, or do they need to receive the service in a different way from other people because of their protected characteristics. It is not acceptable to state simply that a proposal will universally benefit/disadvantage everyone. You should demonstrate that you have considered all the available evidence and address any gaps or disparities revealed.</i></p>	<p>What evidence do you have to support this view?</p> <p><i>Gathering Equality data and evidence is vital for an IIA. You should consider who uses or is likely to use the service. Failure to use <u>data</u> or <u>engage</u> where change is planned can leave decisions open to legal challenge. Please link to involvement box within this template. Please also consider the general guidance.</i></p>	<p>What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?</p> <p><i>These actions can include a range of positive actions which allows the organisation to treat individuals according to their needs, even when that might mean treating some more favourably than others, in order for them to have a good outcome. You may also have actions to identify any gaps in data or an action to engage with those who will/likely to be effected by the proposal. These actions need to link to Section 4 of this template.</i></p>																
<p>Age Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people because of their age? (Please tick ✓)</p> <table border="1" data-bbox="69 991 786 1469"> <thead> <tr> <th></th> <th>Positive</th> <th>Negative</th> <th>None/ Negligible</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Children and Young People up to 18</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>People 18-50</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Older People 50+</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Positive	Negative	None/ Negligible	Children and Young People up to 18	✓			People 18-50	✓			Older People 50+	✓			<p>The Engagement Policy will have an overall positive impact. The rights of children and young people and the Children and Young People's Participation Standards are mainstreamed in the policy.</p> <p>Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including older people. Care needs to be taken to ensure that the digitally excluded can still participate.</p>	<p>Ceredigion has one of the highest proportions of older people in Wales.</p> <p>25% of people in Ceredigion are of pensionable age, (2011 Census).</p>	<p>Implement the policy to drive improvements in engagement.</p> <p>Provide children and young people's formats when required.</p> <p>Prevent digital exclusion, for example provide paper copies on request or assisted digital services.</p> <p>The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.</p>
	Positive	Negative	None/ Negligible																
Children and Young People up to 18	✓																		
People 18-50	✓																		
Older People 50+	✓																		

Tudalen 70

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

Disability Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people because of their disability? (Please tick ✓)				The Engagement Policy will have an overall positive impact. The policy includes the provision of alternative formats on request, for example large print or Easy Read. Care needs to be taken to ensure that the digitally excluded can still participate.	21% of people living in Ceredigion have a limiting long term illness, (2011 Census).	Implement the policy to drive improvements in engagement. Provide alternative formats on request. Prevent digital exclusion, for example provide paper copies on request or assisted digital services. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Hearing Impairment	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Physical Impairment	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Visual Impairment	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Learning Disability	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Long Standing Illness	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Mental Health	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Other	Positive	Negative	None/ Negligible			
Transgender Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on transgender people? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic of transgender.		Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an
Transgender	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			

Tudalen 71

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

						influence matrix and a contact list.
Marriage or Civil Partnership Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on marriage or Civil partnership? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic marriage or civil partnership.		Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Marriage	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Civil partnership	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Pregnancy or Maternity Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on pregnancy or maternity? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic of marriage or civil partnership.		Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Pregnancy	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Maternity	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Race Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on race? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic of race.	Race includes nationality, ethnicity and culture. 3% of people living in Ceredigion are from a non-white background, (2011 Census).	Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
White	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Mixed/Multiple Ethnic Groups	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					

Tudalen 72

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

	Positive	Negative	None/ Negligible		
Asian / Asian British	Positive ✓	Negative	None/ Negligible		<p>4% of people in Ceredigion were born in an EU Country. This is greater than the Welsh national average of 3%. ONS, (Population of the UK by country of birth and nationality June 2018)</p> <p>Gypsies and Travellers are an ethnicity under the Equality Act 2010.</p> <p>Ceredigion is also home for a number of people who arrived under the Syrian Refugee Resettlement Programme.</p>
Black / African / Caribbean / Black British	Positive ✓	Negative	None/ Negligible		
Other Ethnic Groups	Positive ✓	Negative	None/ Negligible		

Religion or non-beliefs Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people with different religions, beliefs or non-beliefs? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic of transgender.		Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Christian	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Buddhist	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Hindu	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Humanist	Positive ✓	Negative	None/ Negligible			
Jewish	Positive	Negative	None/			

Tudalen 73

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

			Negligible			
	✓					
Muslim	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Sikh	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Non-belief	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Other	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					

Sex Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on men and/or women? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic of sex.	50% of people in Ceredigion are male and 50% are female, (2011 Census).	Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Men	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Women	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					

Sexual Orientation Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people with different sexual orientation? (Please tick ✓)				Overall the policy will improve engagement with the people of Ceredigion, including the protected characteristic sexual orientation.	Implement the policy to drive improvements in engagement. The policy is inclusive and sets out stakeholder analysis supported by equality data, an influence matrix and a contact list.
Bisexual	Positive	Negative	None/ Negligible		
	✓				
Gay Men	Positive	Negative	None/		

Tudalen 74

			Negligible			
	✓					
Gay Women / Lesbian	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					
Heterosexual / Straight	Positive	Negative	None/ Negligible			
	✓					

Having due regards in relation to the three aims of the Equality Duty - determine whether the proposal will assist or inhibit your ability to eliminate discrimination; advance equality and foster good relations.

3.6.2. How could/does the proposal help advance/promote equality of opportunity?

You should consider whether the proposal will help you to: ● Remove or minimise disadvantage ● To meet the needs of people with certain characteristics ● Encourage increased participation of people with particular characteristics

The Engagement Policy aims to be inclusive and accessible and therefore will promote equality of opportunity.

3.6.3. How could/does the proposal/decision help to eliminate unlawful discrimination, harassment, or victimisation?

You should consider whether there is evidence to indicate that: ● The proposal may result in less favourable treatment for people with certain characteristics ● The proposal may give rise to indirect discrimination ● The proposal is more likely to assist or impede you in making reasonable adjustments

The Engagement Policy will help to reduce discrimination, harassment and victimisation by supporting inclusivity and accessibility across the protected characteristics.

3.6.4. How could/does the proposal impact on advancing/promoting good relations and wider community cohesion?

You should consider whether the proposal will help you to: ● Tackle prejudice ● Promote understanding

If people feel that their voices are heard and that they are able to influence decision making, this will contribute to a sense of belonging and higher levels of community cohesion.

Having due regard of the Socio-Economic Duty of the Equality Act 2010.

Socio-Economic Disadvantage is living in less favourable social and economic circumstances than others in the same society.

As a listed public body, Ceredigion County Council is required to have due regard to the Socio-Economic Duty of the Equality Act 2010. Effectively this means carrying out a poverty impact assessment. The duty covers all people who suffer socio-economic disadvantage, including people with protected characteristics.

3.6.5 What evidence do you have about socio-economic disadvantage and inequalities of outcome in relation to the proposal?

Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.

The Engagement Policy will help to promote participation and aims to include all stakeholders including people at a socio-economic disadvantage.

What evidence do you have to support this view?

People being effectively involved in decision making will help to drive improvements which would have a positive impact on socio-economic factors.

What action(s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?

Boosting positive impacts through working to increase participation, inclusivity and accessibility.

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

3.7. A Wales of vibrant culture and thriving Welsh language Culture, heritage and Welsh Language are promoted and protected. <i>In this section you need to consider the impact, the evidence and any action you are taking for improvement. This in order to ensure that the opportunities for people who choose to live their lives and access services through the medium of Welsh are not inferior to what is afforded to those choosing to do so in English, in accordance with the requirement of the Welsh Language Measure 2011.</i>				Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?
Will the proposal be delivered bilingually (Welsh & English)?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Engagement Policy will be available bi-lingually.	Engagement is mainstreamed across Ceredigion County Council and will be delivered bilingually.	The delivery of engagement bi-lingually will contribute to a positive impact on the Welsh Language.
	✓					
Will the proposal have an effect on opportunities for persons to use the Welsh language?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Engagement Policy will not alter the linguistic nature of the community. In terms of fostering good relations and building community cohesion, an increase in social connectivity as a result of good engagement could lead to an increased opportunity for people to use the Welsh Language in a social setting.	Community cohesion theory on connectivity, (for example Cattle's concept of parallel lives).	Increased social connectivity would have a positive impact.
	✓					

Tudalen 77

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

	Positive	Negative	None/ Negligible			
Will the proposal increase or reduce the opportunity for persons to access services through the medium of Welsh?	✓			Engagement and participation will be available bilingually.	The delivery of services bi-lingually will contribute to a positive impact on the Welsh language.	The delivery of services bi-lingually will contribute to a positive impact on the Welsh language.
How will the proposal treat the Welsh language no less favourably than the English language?	✓			The Engagement Policy will be available bi-lingually.	Engagement is mainstreamed across Ceredigion County Council and will be delivered bilingually.	The delivery of engagement bi-lingually will contribute to a positive impact on the Welsh language.
Will it preserve promote and enhance local culture and heritage?	✓			The Engagement Policy applies across all service areas. Fostering good relations can increase a sense of belonging that can relate to culture and heritage.	National Indicators on a sense of belonging, National Survey for Wales.	No negative impact.

Tudalen 78

4. STRENGTHENING THE PROPOSAL: If the proposal is likely to have a negative impact on any of the above (including any of the protected characteristics), what practical changes/actions could help reduce or remove any negative impacts as identified in sections 2 and 3?

4.1 Actions.

What are you going to do?	When are you going to do it?	Who is responsible?	Progress

4.2. If no action is to be taken to remove or mitigate negative impacts please justify why.
(Please remember that if you have identified unlawful discrimination, immediate and potential, as a result of this proposal, the proposal must be changed or revised).

4.3. Monitoring, evaluating and reviewing.
How will you monitor the impact and effectiveness of the proposal?

The Engagement Policy Action Plan includes an annual reporting process.

Tudalen 79

5. RISK: What is the risk associated with this proposal?

Impact Criteria	1 - Very low	2 - Low	3 - Medium	4 - High	5 - Very High
Likelihood Criteria	1 - Unlikely to occur	2 - Lower than average chance of occurrence	3 - Even chance of occurrence	4 - Higher than average chance of occurrence	5 - Expected to occur
Risk Description	Impact (severity)		Probability (deliverability)		Risk Score
The Engagement Policy is not adopted.	3		1		4

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

Does your proposal have a potential impact on another Service area?			
The proposal is cross-cutting across all service areas.			

6. SIGN OFF			
Position	Name	Signature	Date
Service Manager	Diana Davies	<i>Diana Davies</i>	22-09-2021
Corporate Lead Officer	Alun Williams	<i>Alun Williams</i>	22-09-2021
Strategic Director	Barry Rees	<i>Barry Rees</i>	1/10/2021
Portfolio Holder	Cllr Ellen ap Gwynn	<i>Ellen ap Gwynn</i>	1/10/2021

Tudalen 80

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Craffu Adnoddau Corfforaethol

DYDDIAD: 14 Hydref 2021

LLEOLIAD:

TEITL: Yr wybodaeth ddiweddaraf am y gwasanaeth CLIC

DIBEN YR ADRODDIAD: Er mwyn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf am CLIC, y Gwasanaeth i Gwsmeriaid

Y RHESWM PAM MAE CRAFFU WEDI GOFYN AM YR WYBODAETH: Er gwybodaeth

CEFNDIR:

Mae'r gwasanaeth CLIC yn cynnwys y Ganolfan Gyswllt Gorfforaethol, Ystafell y Post Corfforaethol, Cyswllt Uniongyrchol (Wyneb yn Wyneb), Tîm y Bathodyn Glas a'r Llyfrgelloedd.

Y tro diwethaf i'r Pwyllgor Craffu Adnoddau Corfforaethol gael ei ddiweddarau ynglŷn â hyn oedd ym mis Tachwedd 2020.

Y Ganolfan Gyswllt

Dechreuodd y Ganolfan Gyswllt (CLIC) gymryd galwadau ym mis Medi 2017 ac erbyn hyn mae'n darparu'r gwasanaeth cyswllt cychwynnol i bron bob un o'r meysydd gwasanaeth. Yn ystod y misoedd nesaf, bydd y maes gwasanaeth olaf, Gofal Cymdeithasol, yn cael ei drosglwyddo i CLIC drwy'r Rhaglen Gydol Oes a Llesiant, gan sicrhau mai CLIC fydd y pwynt cyswllt cyntaf i'r holl wasanaethau.

Mae dwy garfan o staff y Gwasanaeth i Gwsmeriaid wedi dilyn hyfforddiant i baratoi ar gyfer cyflwyno galwadau Gofal Cymdeithasol yn unol â'r Rhaglen Gydol Oes a Llesiant Mae Cyswllt Cwsmeriaid hefyd wedi ymwneud â datblygu'r ffurflenni cyswllt cychwynnol a fydd, maes o law, yn cael eu defnyddio gan staff i ymdrin ag ymholiadau Gofal Cymdeithasol.

Ers dechrau'r pandemig a'r cyfnod clo cyntaf, 23 Mawrth 2020, mae tîm y Ganolfan Gyswllt yn gweithio'n gyfan gwbl o gartref, gan weithredu gwasanaeth llawn gydag ychydig iawn o newid i oriau neu ddyletswyddau. Mae'r Tîm hefyd wedi darparu oriau ychwanegol o wasanaeth, yn ystod penwythnos y Pasg yn 2020 ac wedi cefnogi'r gwasanaethau etholiadol yn ystod etholiadau Llywodraeth Cymru ac etholiadau Comisiynwyr yr Heddlu a Throsedd ym mis Mai 2021, gan gynnig gwasanaeth dros y ffôn rhwng 7am a 10pm ar ddiwrnod yr etholiadau.

Yn ogystal â darparu cymorth dros y ffôn, mae'r tîm hefyd yn derbyn taliadau, yn rheoli blychau post corfforaethol ac yn darparu gwasanaeth ychwanegol sy'n cynnig gwybodaeth am COVID-19. Mae'r gwasanaeth wedi profi llawer o amserau heriol oherwydd prinder

Tudalen 82

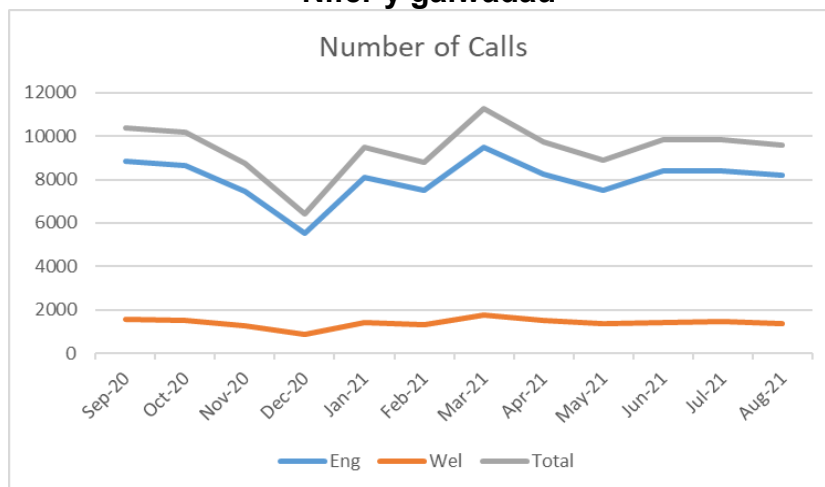
staffio a rhai problemau technegol ond mae bob amser yn ymdrechu i ddarparu gwasanaeth o safon uchel i'r cwsmeriaid.

Mae'r wybodaeth ganlynol wedi'i seilio ar ymholiadau a dderbyniwyd rhwng 01/09/2020 a 31/08/2021.

- Cyfanswm y galwadau a dderbyniwyd = 113,203

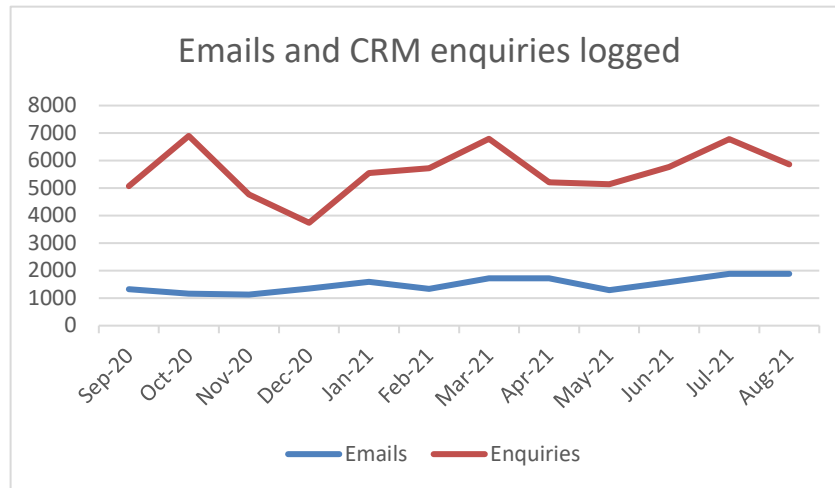
	Saesneg	Cymraeg	Cyfanswm
Medi-20	8820	1549	10369
Hydref-20	8667	1527	10194
Tachwedd-20	7478	1277	8755
Rhagfyr-20	5530	887	6417
Ionawr-21	8106	1405	9511
Chwefror-21	7483	1335	8818
Mawrth-21	9509	1755	11264
Ebrill-21	8236	1513	9749
Mai-21	7517	1379	8896
Mehefin-21	8419	1399	9818
Gorffennaf-21	8389	1453	9842
Awst-21	8191	1379	9570
Cyfanswm	96,345	16,858	
Cyfanswm y ddwy iaith	113,203		

Nifer y galwadau

Galwadau y rhoddwyd y gorau iddynt = Saesneg 4% / Cymraeg 1%

- Cyfanswm yr e-byst a dderbyniwyd = 17,980
- Cyfanswm yr ymholiadau a gofnodwyd = 68,698

Nifer yr e-byst a'r ymholiadau CLIC a dderbyniwyd**Ymholiadau CLIC (Rheoli Cofnodion Cwsmeriaid)**

Mae gan y system 79 categori gwahanol (fe'u diffinnir yn feysydd gwasanaeth) a 407 is-gategori. Mae galwadau/ymholiadau yn cael eu cofnodi ar y system Rheoli Cofnodion Cwsmeriaid (CRM) er mwyn sicrhau bod gennym gofnod o unrhyw gyswllt â chwsmeriaid. Mae pob ymholiad yn cael rhif cyfeirnod.

Gellir cael gwybodaeth bellach yn Atodiad 1 am y broses yr ymgwymerir â hi gan staff CLIC o ran cofnodi ymholiadau, dyrannu ymholiadau i wasanaethau.

Isod ceir dadansoddiad o'r ymholiadau a gofnodwyd ar y system Rheoli Cofnodion Cwsmeriaid (noder nad yw galwadau sy'n ymwneud â Threth y Cyngor a Budd-dal Tai yn cael eu cofnodi ar y system Rheoli Cofnodion Cwsmeriaid). Gwelir y 15 prif gategori isod.

Categori	Cyfanswm a Gofnodwyd
Rheoli Gwastraff	11,357
Gofal Plant	10,956
COVID 19	6,686
Priffyrdd	4,954
Ymholiad Cyffredinol	3,792
Bathodyn Glas	2,879
Y Gofrestr Dai/Digartrefedd	2,856
Treth y Cyngor	2,819
Etholiadau	2,347
Taliadau	2,054
Cynllunio	1,724

Tudalen 84

Gwasanaethau Cymdeithasol	1,166
Rheoli'r Amgylchedd	1,025
Gorfodi Parcio a Pharcio Sifil	978
Apwyntiadau i Gartrefi Preswyl	835
Cyfanswm	56,428
Ymholiadau Eraill	12,270
Cyfanswm yr ymholiadau a gofnodwyd yn ystod y cyfnod hwn	68,698

Nodiadau Refeniw a Budd-daliadau a gofnodwyd ar y system Comino yn ystod y cyfnod hwn:-

Budd-dal Tai	3,023
Treth y Cyngor	14,900
Ardrethi Annomestig	1,396
Cyfanswm	19,319

Dadansoddiad fesul pob maes gwasanaeth:-

Gwasanaeth	Cyfanswm
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	18,547
Ysgolion a Diwylliant	11,733
Cyswllt Cwsmeriaid	10,151
Cyllid a Chaffael	9,411
Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargedu	5,949
Economi ac Adfywio	4,736
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	4,191
Gwasanaethau Democraidd	2,506
Porth Cymorth Cynnar	1,485
Pobl a Threfniadaeth	192
Cyfreithiol a Llywodraethu	158
Porth Cynnal	64

Ymholiadau gan Gyngorwyr

Yn ystod y cyfnod rhwng 01.09.20 a 31.08.21, cofnodwyd 2,034 ymholiad gan Gyngorwyr Sir (696 yn y Gymraeg, 1338 yn Saesneg). Mae hyn yn cyfateb i 3% o'r holl ymholiadau.

Cymraeg	696
Saesneg	1,338
Cyfanswm yr Ymholiadau a gofnodwyd gan Gyngorwyr	2,034
Canran yr holl ymholiadau a gofnodwyd	3%

Ystafell y Post/Cyswllt Uniongyrchol

Ystafell y Post sydd newid fwyaf yn ystod y cyfnod hwn, gyda phost pob un o'r swyddfeydd eraill yn cael ei ailgyfeirio bellach i Ganolfan Rheidol. Mae tîm ystafell y post yn cael ei gynorthwyo gan y tîm cyswllt uniongyrchol i gyflawni dyletswyddau dyddiol. Mae tîm Ystafell y Post wedi bod yn gyfrwng dosbarthu 38,000 o lythyron brechu i drigolion Ceredigion; 1,040 pecyn Te Prynawn i Ofalwyr; Pecynnau Llesiant i Ofalwyr; wedi cynorthwyo gyda 70 pecyn o adnoddau addysgol i ddisgyblion a oedd yn cael eu haddysgu gartref; wedi cynorthwyo i bostio'r holl ddogfennau a oedd yn ymwneud â'r gwasanaeth Taliadau Uniongyrchol a drosglwyddwyd yn ddiweddar, gan barhau i sicrhau busnes fel arfer.

Bob dydd, mae'r post yn cael ei agor, yn cael ei ddsbarthu i wasanaethau ac yn cael ei sganio i dimau generig ar gyfer ei brosesu. Mae pob taflen amser, hawliadau teithio, anfonebau yn cael eu sganio'n uniongyrchol i'r adran daliadau a'r gyflogres; mae gohebiaeth refeniw a budd-daliadau yn cael ei sganio a'i mynegeio; mae ceisiadau am fathodyn glas, asesiadau ariannol yn cael eu hanfon ymlaen i'r timau ynghyd ag unrhyw ohebiaeth a dderbyniwyd ar gyfer Cwynion, Gofal Cymdeithasol, Gwasanaethau Cyfreithiol, Swyddogion Arweiniol Corfforaethol a'r Prif Weithredwr. Gwneir cofnod o'r holl ddogfennau gwreiddiol a dderbyniwyd ac fe'u dychwelir i'r cwsmeriaid o fewn dau ddiwrnod gwaith.

Mae ystafell y post yn parhau i argraffu unrhyw sieciau/hysbysiadau BACS ar ran yr Awdurdod ac yn anfon unrhyw eitemau papur y mae angen eu hanfon yn ddiogel. Erbyn hyn mae ystafell y post yn ymdrin ag argraffu a phacio unrhyw bost ar ran pob un o wasanaethau'r Cyngor.

Mae staff ystafell y post hefyd yn ymdrin ag arian a dderbynnir drwy'r post neu sy'n cael ei bostio drwy'r blwch llythyron y tu allan i Ganolfan Rheidol. Cofnodir sieciau ac arian a dderbyniwyd ac fe'u prosesir y diwrnod y maent yn cael eu derbyn, gan anfon derbynebaw drwy'r post os gofynnwyd amdanynt neu maent yn cael eu sganio i adrannau. Mae'r blychau post ym Mhenmorfa, Neuadd y Sir, Swyddfa Aberteifi a Swyddfa Llanbedr Pont Steffan yn cael eu gwacáu a'r cynnwys yn cael ei brosesu'n rheolaidd.

Tudalen 86

Yn ystod pandemig y COVID-19, y rhai yr amharwyd fwyaf ar eu gwaith oedd y tîm Cyswllt Uniongyrchol, gan fod y swyddfeydd ar gau er 20 Mawrth 2020. Mae'r aelodau hyn o staff bellach yn cynorthwyo tîm ystafell y post a thîm y Bathodyn Glas, tra bo dau aelod o'r tîm wedi eu hadleoli i'r tîm Orlhain Cyswllt. Mae hyn wedi rhoi'r cyfle iddynt ddysgu sgiliau newydd ac ennill profiad pellach. Oddi ar fis Mehefin 2021, mae staff Cyswllt Uniongyrchol hefyd wedi cynorthwyo gyda'r broses o ailagor Llyfrgelloedd oddi ar fis Mehefin 2021.

Gwasanaeth y Bathodyn Glas

Mae tîm y Bathodyn Glas wedi parhau i weithredu drwy gydol y pandemig, gyda staff yn gweithio gartref drwy gydol yr amser. Rhwng 01.09.2020 a 31.08.2021 cyflwynwyd cyfanswm o 1,713 Bathodyn Glas.

Casgliad

Mae'r gwasanaeth yn perfformio'n dda iawn, ac ar gyfartaledd yn ymdrin ag oddeutu 9, 400 o alwadau, 1,500 o e-byst ac yn cofnodi 5,600 o ymholiadau gan gwsmeriaid bob mis.

A gwblhawyd Aseiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam

Amherthnasol gan ei fod yn adroddiad ar y modd y darperir gwasanaeth

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL :**

**Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:
Cydwethio:
Cynnwys:
Atal:**

ARGYMHELLIAD/ARGYMHELLION:

Derbyn cynnwys yr adroddiad hwn ynghylch y modd y darparwyd y Gwasanaethau I Gwsmeriaid yn ystod y 12 mis diwethaf.

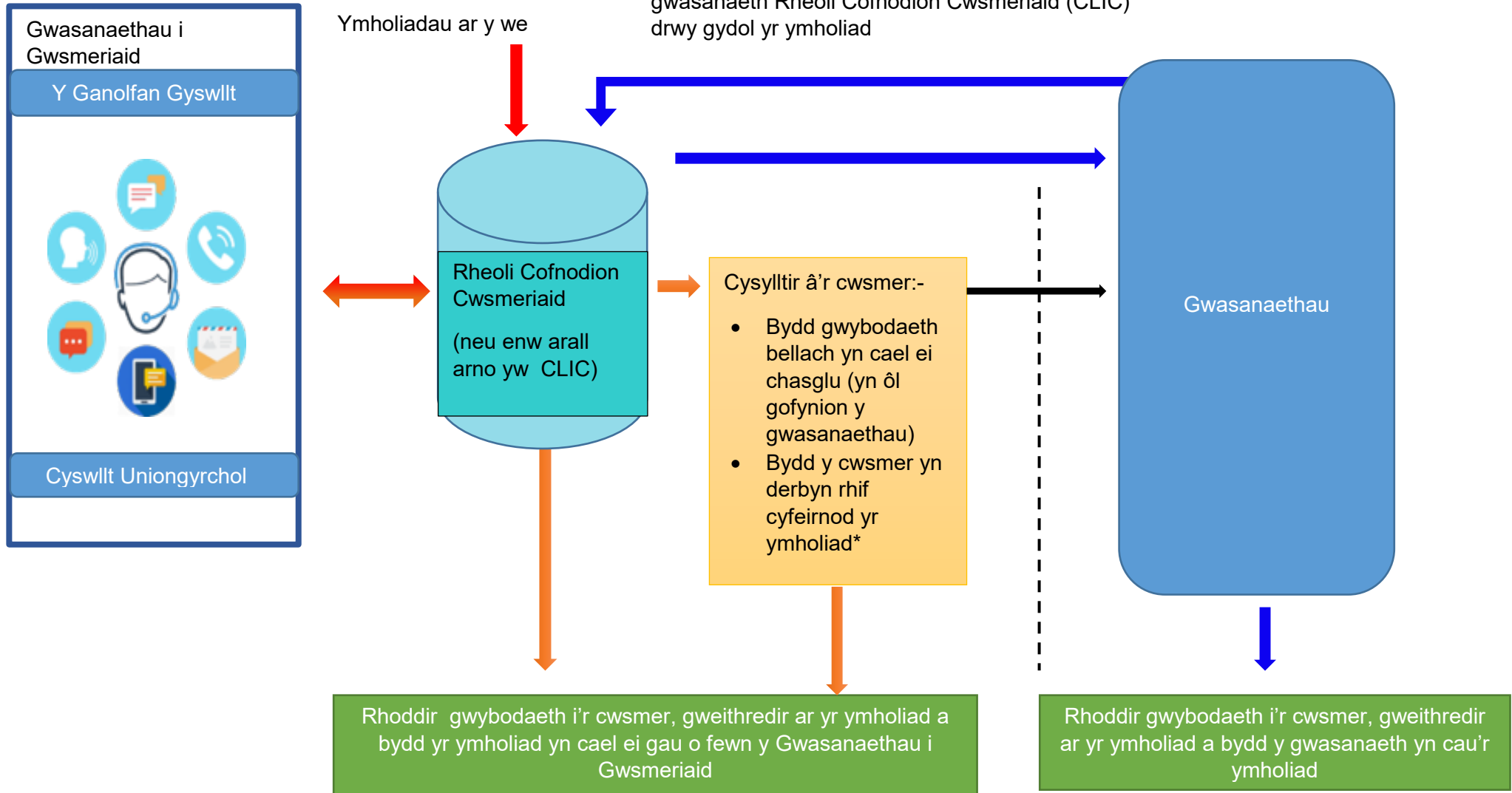
Y RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD/ARGYMHELLION:

Cyflwyno gwybodaeth am y modd y darparwyd y Gwasanaeth i Gwsmeriaid.

Enw Cyswllt: Anna Gawthorpe/Joy Lake
Swydd: Rheolwr Gwasanaeth Cwsmeriaid/Rheolwr Corfforaethol Clic
Dyddiad yr Adroddiad: 14 Hydref 2021
Acronymau:
Atodiadau Atodiad 1.

CLIC

Y gwasanaethau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r gwasanaeth Rheoli Cofnodion Cwsmeriaid (CLIC) drwy gydol yr ymholiad

*Bydd y cwsmer yn derbyn rhif cyfeirnod yr ymholiad wrth iddo gyflwyno ymholiad ar y we

Maer' dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION County Council**ADRODDIAD I'R:** Pwyllgor Craffu Adnoddau Corfforaethol**DYDDIAD:** 14/10/2021**LLEOLIAD:****TEITL:** Adroddiad ar Safonau Llyfrgelloedd**PWRPAS YR ADRODDIAD:** Adrodd ar Safonau Llyfrgelloedd yn Flynyddol**Y RHESWM Y MAE****CRAFFU WEDI GOFYN AM** Er gwybodaeth**Y WYBODAETH:****A gwblhawyd Asesiad Effaith****Integredig? Os na, nodwch pam** Amherthnasol, adrodd ar safon y gwasanaeth**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:****Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:
Cydweithio:
Cynnwys:
Atal:****ARGYMHELLIAD/ARGYMHELLION:** Derbyn yr adroddiad. Rhaid i Lyfrgelloedd adrodd i Lywodraeth Cymru unwaith y flwyddyn ar safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, a hwn yw'r adroddiad ar gyfer 2019/20 yn sgil hynny.**RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD/ARGYMHELLION:**

Cyswllt: Gareth Griffiths

Swydd: Rheolwr y

Gwasanaeth

Llyfrgelloedd

Dyddiad yr Adroddiad:

10/09/2021

Acronymau:

Atodiadau:

Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2017-2020: Ceredigion

Adroddiad Asesu Blynyddol 2019/20

Paratowyd yr adroddiad hwn yn seiliedig ar wybodaeth a ddarparwyd yn y datganiad blynyddol, yr astudiaethau achos a'r adroddiad naratif a gyflwynwyd gan wasanaeth Ceredigion i Is-adran Diwylliant a Chwaraeon Llywodraeth Cymru.

1 Crynodeb gweithredol

Bodlonodd Ceredigion 10 o'r 12 hawl graidd yn llawn a methodd â bodloni 2.

O'r 9 dangosydd ansawdd sy'n cynnwys targedau, cyflawnodd Ceredigion 8 yn llawn ac 1 yn rhannol.

Mae Ceredigion wedi parhau i berfformio'n dda mewn rhai meysydd yn 2019/20, gyda datblygiadau cadarnhaol o ran adnoddau electronig yn arbennig. Mae Ceredigion yn parhau i fod yn y chwarterl uchaf yng Nghymru o ran nifer y llyfrau sy'n cael eu benthyg gan oedolion a phlant, er bod cyfanswm y gwariant refeniw yn parhau'n is na'r canolrif yng Nghymru. Mae Ceredigion hefyd wedi cynnal ei safle yng Nghymru o ran darparu deunyddiau Cymraeg a benthyciadau Cymraeg. Mae'r gwasanaeth yn un o bedwar gwasanaeth yn unig a fodlonodd y targed caffael. Bu datblygiadau cadarnhaol mewn nifer o feysydd a gwelliant yn Nangosydd Ansawdd 9 yn 2019/20. Fel y nodwyd yn ail flwyddyn y fframwaith, mae'r ffaith nad yw arolygon defnyddwyr ffurfiol wedi cael eu cynnal bellach ers o leiaf chwe blynedd a'r ffaith nad oes strategaeth o hyd yn destun siom.

- Erbyn hyn mae pob un o'r prif fannau gwasanaeth yn darparu ystod llawn o gefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol, a chefnogaeth dda ar gyfer iechyd a llesiant. Mae dwy astudiaeth achos yn dangos effaith fuddiol y gwasanaeth.
- Er bod nifer yr ymweliadau â safleoedd llyfrgell wedi gostwng ychydig, mae Ceredigion yn parhau'n uwch na'r canolrif yng Nghymru yn y maes hwn.
- Gwelwyd gostyngiad bach yn nifer y llyfrau oedolion a fenthycwyd, ond unwaith eto dim ond un awdurdod arall yng Nghymru sydd â mwy o fenthyciadau fesul pen o'r boblogaeth na Cheredigion, ac mae nifer y llyfrau plant a fenthycwyd wedi cynyddu. Ceredigion hefyd yw'r uchaf ond un yng Nghymru ar gyfer benthyciadau Cymraeg fesul pen o'r boblogaeth (sy'n siarad Cymraeg).
- Cyflawnir un elfen o'r targed caffael (DA 9), sy'n welliant ers ail flwyddyn y fframwaith, o ganlyniad i gynnydd yn y teitlau mewn bwndeli e-adnoddau. Mae Ceredigion yn un o bedwar awdurdod yn unig sydd wedi cyflawni'r targed hwn.
- Mae lefelau staffio wedi'u cadw ar lefelau 2018/19 ac mae Ceredigion yn parhau i gyflawni'r gofynion o ran staff cymwysedig (un o bedwar awdurdod yn unig sy'n gwneud hynny erbyn hyn). Er hyn, nodir nad yw'n debygol y gwelir rhagor o staff yn y dyfodol.

2 Perfformiad yn erbyn y safonau

Mae'r fframwaith safonau yn cynnwys hawliau craidd, dangosyddion ansawdd sydd â thargedau, dangosyddion ansawdd sydd â meincnodau a mesurau effaith. Mae Adran 2 yn crynhoi'r cyflawniadau yn erbyn y meysydd hyn. Ceir asesiad naratif o berfformiad yr

awdurdod yn Adran 3. Cyfyngwyd ar yr asesiad i ryw raddau gan y ffaith y gofynnwyd i awdurdodau lleol wneud sylw ar unrhyw newidiadau i ddatganiad y flwyddyn flaenorol yn unig, ynghyd â sylwadau ychwanegol ar hawliau craidd a gyflawnwyd yn rhannol/na chawsant eu cyflawni.

2.1 Hawliau craidd

Mae Ceredigion yn cyflawni 10 o'r 12 hawl graidd yn llawn, ac yn methu â chyflawni dwy. Mae'r sefyllfa yr un fath ag yr oedd yn 2017/18 a 2018/19. Ni chynhaliwyd ymgynghoriad â defnyddwyr (HG 11) o dan y pumed fframwaith. Roedd cynlluniau i gynnal arolwg defnyddwyr ym misoedd Mawrth a Mai 2020. Cafodd y rhain eu canslo oherwydd Covid-19. O ganlyniad, ni lwyddwyd i ymgynghori â defnyddwyr yn y chweched fframwaith. Mae Ceredigion yn un o ddau awdurdod yn unig sydd wedi methu â chwblhau arolwg oedolion nac arolwg plant yn ystod y fframwaith, ac mae hyn yn siomedig gan fod ymgynghori â'r aelodau'n hanfodol fel sail i'r gwaith o bennu cyfeiriad y gwasanaeth yn y dyfodol. Mae HG 12 yn parhau heb ei chyflawni gan yw'r strategaeth llyfrgell wedi'i datblygu eto. Mae'r awdurdod yn nodi y bydd newid i System Rheoli Llyfrgelloedd Cymru Gyfan yn 2020/21 yn effeithio ar y gwaith hwn, gan na fydd cymaint o staff ar gael i ddatblygu strategaeth llyfrgell.

2.2 Dangosyddion ansawdd sydd â thargedau

Mae 16 o ddangosyddion ansawdd (DA) ac mae gan 10 ohonynt dargedau yn rhan ohonynt. Oherwydd effaith Covid-19, cafodd 3 dangosydd ansawdd eu dileu ar gyfer blwyddyn adrodd 2019/20, sef pump, chwech a phymtheg, ac o'r rhain, roedd rhif chwech yn cynnwys targed. O'r **naw** targed sydd ar ôl ar gyfer 2019/20, mae Ceredigion yn cyflawni 8 ohonynt yn llawn, ac 1 ohonynt yn rhannol.

Tudalen 93

Dangosydd Ansawdd	Cyflawni?	
DA 3 – Cefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol		Cyflawni'n llawn
a) Cymorth TGCh	√	
b) Hyfforddiant sgiliau a llythrennedd gwybodaeth	√	
c) Cymorth e-lywodraeth	√	
d) Datblygu darllenwyr	√	
DA 4 (a) Cefnogaeth ar gyfer iechyd a lles		Cyflawni'n llawn
i) Cynllun Presgripsiwn Llyfrau	√	
ii) Cynllun Llyfrau Llesol	√	
iii) Casgliad penodol i iechyd a lles	√	
iv) Gwybodaeth am ymddygiadau a ffyrdd o fyw	√	
v) Arwyddbyst at wasanaethau iechyd a lles	√	
DA 7 Lleoliad mannau gwasanaeth	√	Cyflawni'n llawn
DA 9 – Deunydd darllen cyfoes a phriodol		Cyflawni'n llawn
Derbyniadau fesul pen y boblogaeth	√	
<u>neu</u> Wariant ar ddeunyddiau fesul pen	x	
DA 10 – Adnoddau Cymraeg		Cyflawni'n llawn
% y gyllideb deunyddiau wedi'i wario ar y Gymraeg	√	
<u>neu</u> Wariant ar y Gymraeg fesul pen	√	
DA 11 – Mynediad ar-lein:		Cyflawni'n llawn
a) i) Mynediad cyhoeddus i'r Rhynggrwyd	√	
ii) Darpariaeth Wi-Fi	√	
DA 12 – Cyflenwi ceisiadau		Cyflawni'n llawn
a) % y ceisiadau wedi'u cyflenwi o fewn 7 diwrnod	√	
b) % y ceisiadau wedi'u cyflenwi o fewn 15 diwrnod	√	
DA 13 – Lefelau staffio a chymwysterau:		Cyflawni'n rhannol
i) Staff fesul pen y boblogaeth	x	
ii) Staff cymwysedig fesul pen y boblogaeth	√	
iii) Cymwysterau/hyfforddiant pennaeth y gwasanaeth	√	
DA 16 – Oriau agor fesul pen y boblogaeth	√	Cyflawni'n llawn

Mae Ceredigion wedi cynnal ei berfformiad yn nhrydedd flwyddyn y chweched fframwaith, ac mae gwelliant bach yn y caffaeliadau. Mae Ceredigion yn un o bedwar awdurdod lleol yn unig i gyflawni 8 DA yn llawn ac 1 yn rhannol.

2.3 Mesur effaith

Mae'r fframwaith yn cynnwys tri dangosydd sydd wedi'u hanelu at asesu'r effaith y mae defnyddio llyfrgelloedd yn ei chael ar fywydau pobl. Nid yw'r dangosyddion hyn yn cynnwys targedau, a dim ond unwaith dros gyfnod tair blynedd y fframwaith y mae'n ofynnol i awdurdodau gynnal arolygon defnyddwyr ar gyfer DA 1. Er hyn, mae Covid-19 wedi effeithio ar y mesur hwn a chafodd rhai o gynlluniau'r awdurdod i gynnal arolwg yn chwarter cyntaf 2020 eu canslo. Felly, mae'r ffigurau cryno (isaf, canolrif ac uchaf) yn seiliedig ar yr awdurdodau hynny a nododd eu bod wedi cwblhau eu harolwg defnyddwyr yn ystod fframwaith 6. Mae'r drefn yn adlewyrchu nifer yr ymatebwyr, gydag 1 yn nodi'r awdurdod â'r sgôr uchaf.

Ni chynhaliodd Ceredigion arolwg oedolion nac arolwg plant yn y pumed a'r chweched fframwaith, ac mae'n un o ddau awdurdod sydd heb wneud hynny. Nodir bod Covid-19 wedi effeithio ar y cynlluniau eleni. Mae'n bwysig bod cyfeiriad y Gwasanaeth yn seiliedig ar adborth gan ddefnyddwyr.

Dangosydd perfformiad	Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth				
b) % y plant sy'n meddwl bod y llyfrgell yn eu helpu i ddysgu a chael gwybod pethau:	dd/b	60%	90%	97%
e) % yr oedolion sy'n credu bod y llyfrgell wedi gwneud gwahaniaeth i'w bywydau:	dd/b	11%	81%	99%

Gofynnir i awdurdodau hefyd gyflwyno hyd at bedair astudiaeth achos yn disgrifio'r effaith y mae'r gwasanaeth llyfrgell wedi'i chael ar unigolyn neu grŵp o unigolion yn ystod y flwyddyn. Darparodd Ceredigion ddwy astudiaeth achos o'r fath, ond nid oeddent mor gryf â rhai o'r enghreifftiau a roddwyd gan awdurdodau eraill:

- Adeiladu cymunedau cynaliadwy – Y cysyniad o lyfrgelloedd fel canolfannau ailgylchu. Mae un aelod yn disgrifio ei ddiddordeb newydd yn y Llyfrgell a phwysigrwydd y Llyfrgell o safbwynt ffordd gynaliadwy o fyw, gan fod llyfrgelloedd yn rhannu adnoddau yn y gymuned.
- Mynd i'r afael ag ynysigrwydd – Rôl y Llyfrgell yn cefnogi un aelod o'r gymuned i gymryd rhan mewn clwb darllen, a gynhelir gan y Llyfrgell, a thrwy hynny'n lleihau ynysigrwydd. Mae'r llyfrgell yn darparu lle diogel i bobl gyfarfod, a gwneud ffrindiau newydd.

2.4 Dangosyddion perfformiad a meincnodau ansawdd

Er bod cyfyngiadau Covid-19 yn parhau i achosi her i bob gwasanaeth llyfrgell yng Nghymru, mae gwytnwch staff, eu proffesiynoldeb a'u gofal dros y gymuned y maent yn ei gwasanaethu wedi bod yn eithriadol. Er bod gwasanaethau digidol wedi cynyddu, gwyddom o dystiolaeth a ddarparwyd fod cwsmeriaid yn colli eu gwasanaethau llyfrgell. Maent yn colli'r staff, pori drwy'r silffoedd, y ddarpariaeth TG, y manau cymunedol a'r grwpiau, fel y grwpiau gwau a chlonc. Ni ellir gorbwysleisio pwysigrwydd y llyfrgell fel lle i fynd iddo, ac effaith rhyngweithio â staff llyfrgell ar lesiant y cwsmeriaid.

Nid oes gan y dangosyddion sy'n weddill dargedau, ond maent yn galluogi gwasanaethau i fonitro a meincnodi eu perfformiad dros gyfnod, gan gymharu ag awdurdodau eraill. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi sefyllfa Ceredigion ar gyfer 2019/20. Nodir safle allan o 22, gydag

Tudalen 95

1 yn dynodi'r awdurdod â'r sgôr uchaf a 22 yn dynodi'r awdurdod â'r sgôr isaf, oni nodir yn wahanol. Nid oedd data perthnasol ar gael i rai awdurdodau, fel y gwelir yn y dangosyddion lle y darparodd llai na 22 o awdurdodau ddata. Nodwyd ffigurau o ail flwyddyn y chweched fframwaith neu o arolygon blaenorol perthnasol hefyd er mwyn gallu cymharu. Caiff dangosyddion 'fesul pen' o'r boblogaeth eu cyfrifo fesul 1,000 o'r boblogaeth oni nodir yn wahanol.

Dangosydd perfformiad		Safe	Isaf	Canolrif	Uchaf	2018/19
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth						[Fframwaith 6]
a) % yr oedolion sy'n credu bod defnyddio'r llyfrgell wedi'u helpu i ddatblygu sgiliau newydd	dd/b		25%	75%	94%	dd/b
c) iechyd a lles	dd/b		38%	69%	96%	dd/b
d) lle diogel a chroesawgar	dd/b		90%	96%	100%	dd/b
DA 2 – Bodlonrwydd cwsmeriaid						[Fframwaith 6]
a) dewis 'da iawn' neu 'da' o lyfrau	dd/b		78%	91%	99%	dd/b
b) gofal cwsmeriaid 'da iawn' neu 'da'	dd/b		88%	97%	100%	dd/b
c) cyfleusterau TG 'da iawn' neu 'da'	dd/b		65%	85%	99%	dd/b
d) 'da iawn' neu 'da' yn gyffredinol;	dd/b		85%	96%	100%	dd/b
e) sgôr allan o ddeg gan ddefnyddwyr 16 oed ac iau	dd/b		8.0	9.1	9.5	dd/b
DA 8 – Defnyddio'r llyfrgell ¹						
a) ymweliadau fesul pen y boblogaeth	4,012*	10/22	2429	3987	6874	4,187
b) rhith-ymweliadau fesul pen	1,183	20/22	239	909	2131	1,197
c) benthycwyr gweithredol fesul pen	157	14/22	78	145	244	159
DA 10 – Benthyciadau Cymraeg fesul pen ²	1,134	2/22	311	680	1468	1,106
DA 11 – Mynediad ar-lein						
b) cyfrifiaduron fesul 10,000	7	18/22	4	9	14	7
c) % yr amser sydd ar gael i'w defnyddio gan y cyhoedd	28%	11/22	14%	30%	64%	27%
DA 14 – Gwariant gweithredol						
a) cyfanswm gwariant fesul pen	£9,525	16/22	£7,260	£12,448	£23,333	£10,467
b) % ar staff	76%	=1/22	48%	61%	76%	68%
% ar adnoddau gwybodaeth	19%	=3/22	5%	13%	22%	15%
% ar offer ac adeiladau	0%	19/22	0%	8%	28%	5%
% ar gostau gweithredol eraill	5%	20/22	1%	18%	35%	12%
c) gwariant cyfalaf fesul pen	£0	=22/22	£0	£1,567	£13,027	£0
DA 16 – Oriau agor ³						
(iii) a) % oriau cau manau gwasanaeth sefydlog heb gynllunio gwneud hynny	0.00%	=1/22	0.00%	0.23%	3.96%	0.00%
b) % arosfannau'r llyfrgell deithiol / danfon i'r cartref a fethwyd	1.87%	18/22	0.00%	1.07%	5.41%	7.99%

¹ rhoddir seren wrth ymyl ffigurau ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'u cyd-leoli; mae perfformiad y gwasanaethau hyn yn debygol o adlewyrchu'r ffaith bod mwy o bobl yn ymweld â nhw, ac felly ni ellir eu cymharu'n uniongyrchol â darpariaeth llyfrgell ar wahân; ² fesul 1,000 y boblogaeth breswyl sy'n siarad Cymraeg; ³ Mae'r safleoedd yma wedi'u troi i'r gwrthwyneb, felly 1 yw'r awdurdod â'r sgôr isaf (yr awdurdod sy'n perfformio orau).

3 Dadansoddi perfformiad

Gellir rhannu'r hawliau craidd a'r dangosyddion ansawdd yn bedwar maes allweddol. Mae'r adran hon o'r adroddiad yn amlinellu perfformiad o dan y meysydd hyn, ac yn cymharu'r

perfformiad hwn â blwyddyn gyntaf ac ail flwyddyn y chweched fframwaith (2017/18 a 2018/19).

3.1 Diwallu anghenion cwsmeriaid (DA 1-5)ⁱ

Fel y nodwyd yn gynharach, ni cynhaliodd Ceredigion arolwg oedolion nac arolwg plant yn ystod y fframwaith cyfredol. Nodir bod yr arolygon defnyddwyr a oedd wedi'u cynllunio wedi'u canslo oherwydd Covid-19. Mae pob llyfrgell sefydlog sydd ar agor am fwy na 10 awr yn parhau i ddarparu ystod lawn o gefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol, a chefnogaeth dda ar gyfer iechyd a llesiant. Gwelwyd cynnydd yn nifer y clybiau llyfrau.

3.2 Mynediad a defnydd (DA 6-8)ⁱⁱ

Mae cau pob llyfrgell ar 20 Mawrth 2020 oherwydd Covid-19 hefyd wedi effeithio ar y defnydd o lyfrgelloedd. Mae Ceredigion wedi parhau i gyflawni'r targed ar gyfer mynediad hawdd at fannau gwasanaeth, ac mae wedi aros yn gyson ers blwyddyn gyntaf y fframwaith. Er bod nifer yr ymweliadau â safleoedd llyfrgell wedi gostwng ychydig, mae Ceredigion yn parhau yn uwch na'r canolrif yng Nghymru yn y maes hwn. Gwelwyd gostyngiad hefyd yn nifer y benthycwyr gweithredol, ac mae nifer yr aelodau fesul pen o'r boblogaeth yn parhau'n is na'r canolrif yng Nghymru. Mae cyfanswm yr ymweliadau allanol â gwefan y llyfrgell wedi gweld cynnydd sylweddol er 2017/18, â nifer yr ymweliadau'n treblu bron yn ystod y cyfnod hwn. Mae nifer y llyfrau plant a fenthycwyd hefyd wedi cynyddu 25% ers blwyddyn adrodd gyntaf y fframwaith. Er bod gostyngiad bach yn nifer y llyfrau oedolion a fenthycwyd, dim ond un awdurdod arall yng Nghymru sydd â mwy o fenthyciadau fesul pen o'r boblogaeth unwaith eto. Gwelwyd cynnydd sylweddol o 230% mewn lawrlwythiadau electronig, ac erbyn hyn mae Ceredigion yn y chwarter uchaf yng Nghymru.

3.3 Cyfleusterau a gwasanaethau (DA 9-12)ⁱⁱⁱ

Cyflawnir un elfen o'r targed caffael (DA 9) (nifer yr eitemau sy'n cael eu caffael fesul pen o'r boblogaeth), ac mae hyn yn welliant ers ail flwyddyn y fframwaith. Mae Ceredigion yn un o bum awdurdod sydd wedi cyflawni'r targed caffael (DA 9) yn 2019/20. Mae'r eitemau sydd wedi'u caffael wedi cynyddu 56% er 2017/18, er bod y gwasanaeth yn nodi bod hyn o ganlyniad i nifer yr e-adnoddau sydd wedi'u caffael. Mae'r gwasanaeth yn parhau'n ddibynnol ar roddion (er nad yw'r rhain wedi'u cynnwys yn adroddiadau Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru). Mae nifer y benthyciadau Cymraeg wedi parhau i gynyddu, ac mae'r gwasanaeth wedi cofnodi'r lefel uchaf ond un o fenthyciadau Cymraeg fesul pen o'r boblogaeth yng Nghymru. Mae'n parhau i gyflawni'r targed ar gyfer gwariant ar eitemau Cymraeg. Mae'r ddarpariaeth cyfrifiaduron personol wedi'i chynnal ar lefelau 2017/18 a 2018/19. Mae'r defnydd o gyfrifiaduron personol wedi cynyddu ychydig ond mae'n parhau'n is na'r canolrif yng Nghymru. Mae'r gwasanaeth yn parhau i gyflawni'r targedau ar gyfer cyflenwi ceisiadau, er nad yw'n rhan o gynllun benthyciadau rhwng llyfrgelloedd rhanbarthol. Mae nifer yr eitemau sy'n cael eu danfon gan y gwasanaeth wedi cynyddu yn y maes hwn, gan arwain at gynnydd cadarnhaol iawn yn y maes.

3.4 Arbenigedd a chapasiti (DA 13-16)^{iv}

Mae lefelau staffio wedi'u cynnal ar y lefelau blaenorol, ac mae Ceredigion yn parhau i gyflawni'r gofynion o ran staff cymwysedig (un o bedwar awdurdod yn unig sy'n gwneud

hynny erbyn hyn). Nid yw cyfanswm y staff yn cyflawni'r targed, a nodir nad yw staff ychwanegol yn debygol yn y dyfodol. Mae arweinyddiaeth gymwysedig ar waith o hyd. Mae cyfanswm gwariant refeniw'r gwasanaeth wedi gostwng ychydig yn 2019/20, ac mae wedi gostwng 7% er 2017/18. Mae gwariant yn is na'r canolrif yng Nghymru, ac mae Ceredigion yn y chwarter isaf yng Nghymru yn y maes hwn. Mae oriau agor blynyddol cyfanredol wedi'u cynnal ar lefelau 2017/18 a 2018/19, ac mae'r perfformiad yma yn parhau ymhlith yr uchaf yng Nghymru.

4 Cyd-destun strategol

Fel rhan o'r datganiad gofynnwyd i awdurdodau ddweud sut y mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cyfrannu at flaenoriaethau ehangach Llywodraeth Cymru a'i nodau strategol. Dywedodd Ceredigion fod y gwasanaeth llyfrgell yn cyfrannu tuag at nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mewn nifer o ffyrdd. Mae'r enghreifftiau a roddwyd yn cynnwys cyfraniad y gwasanaeth at Gymru fwy ffyniannus drwy'r ddarpariaeth dysgu gydol oes; at Gymru fwy cydnerth drwy ddarparu gwasanaethau'r Cyngor; at Gymru iachach drwy gefnogi unigolion sydd â dementia ac at Gymru fwy cyfartal drwy leihau anghydraddoldeb digidol â'i ddarpariaeth TG. Mae'r gwasanaeth yn parhau i nodi ymrwymiad cryf i ddarpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.

5 Cyfeiriad i'r dyfodol

Mae'r gwasanaeth yn nodi bod cyfeiriad yr awdurdod ar gyfer y dyfodol a'i gynlluniau'n ansicr o ganlyniad i effeithiau Covid-19. Nododd Ceredigion yn 2017/18 ei fod yn cynnal adolygiad llawn o strategaethau a pholisïau. Yn anffodus, mae Covid-19 wedi effeithio ar hyn yn 2019/20. Daeth cynlluniau i ymuno â System Rheoli Llyfrgelloedd Cymru Gyfan i stop yn ystod haf 2020 oherwydd Covid-19, a'r gobaith oedd y byddai modd cyflawni hyn ym mis Rhagfyr 2020. Nid yw cyfeiriad y gwasanaeth ar gyfer y dyfodol yn glir o'r naratif, ond nodwyd bod pwysau ariannol yn debygol o effeithio ar adnoddau electronig o ystyried y gostyngiad yn y cyfraddau defnyddio. Nodir bod yr ystâd wedi'i moderneiddio'n llwyr, ac y bydd pwyslais ar sicrhau bod y llyfrgelloedd yn parhau'n adeiladau diogel, atyniadol a hygyrch i bawb.

6 Casgliad

Mae Ceredigion wedi parhau i berfformio'n dda mewn rhai meysydd yn 2019/20, gyda datblygiadau cadarnhaol o ran adnoddau electronig yn arbennig. Mae Ceredigion yn parhau yn y chwarter uchaf yng Nghymru o ran nifer y llyfrau sy'n cael eu benthyg gan oedolion a phlant, er bod cyfanswm y gwariant refeniw yn parhau'n is na'r canolrif yng Nghymru. Mae Ceredigion hefyd wedi cynnal ei safle yng Nghymru o ran darparu deunyddiau Cymraeg a benthyciadau Cymraeg. Mae'r gwasanaeth yn un o bedwar gwasanaeth yn unig a fodlonodd y targed caffael. Bu datblygiadau cadarnhaol mewn nifer o feysydd a gwelliant yn Nangosydd Ansawdd 9 yn 2019/20. Fel y nodwyd yn ail flwyddyn y fframwaith, mae'r ffaith nad yw arolygon defnyddwyr ffurfiol wedi cael eu cynnal bellach ers o leiaf chwe blynedd a'r ffaith nad oes strategaeth o hyd yn destun siom.

ⁱ Oherwydd Covid-19, dim ond nodi unrhyw newid yn eu darpariaeth ers y flwyddyn adrodd ddiwethaf y gofynnwyd i awdurdodau lleol ei wneud ar gyfer DA 3 a 4.

ⁱⁱ Oherwydd Covid-19, cafodd DA 5 a 6 eu dileu ar gyfer blwyddyn adrodd 2019/20.

ⁱⁱⁱ Cafodd e-adnoddau a brynwyd drwy danysgrifiadau a ariennir yn ganolog eu cynnwys yn y ffigurau caffaeliadau ar gyfer DA 9 yn 2019/20. Mae pob awdurdod wedi ychwanegu 201 at gyfanswm ei gaffaeliadau o danysgrifiadau a ariennir yn ganolog. Mae Datganiadau Ystadegau CIPFA yn parhau i gynnwys ffigurau ar gyfer adnoddau a gaffaelir yn ganolog.

Tudalen 98

^{iv} *Oherwydd Covid-19, cafodd DA 15 ei ddileu ar gyfer blwyddyn adrodd 2019/20, ynghyd â hyfforddiant ac oriau gwirfoddoli.*

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eifion Evans
Prif Weithredwr
Cyngor Sir Ceredigion
Eifion.Evans@ceredigion.gov.uk

Chwefror 2021

Annwyl Eifion

Chweched Fframwaith Asesu Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru: Datganiad Blynyddol 2019/20

Mae Deddf Llyfrgelloedd ac Amgueddfeydd Cyhoeddus 1964 yn nodi dyletswyddau statudol awdurdodau llyfrgelloedd cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau llyfrgell cynhwysfawr ac effeithlon. Mae hefyd yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i arolygu a hyrwyddo gwelliannau i wasanaethau llyfrgelloedd cyhoeddus yng Nghymru. Yn unol â'r gofynion statudol hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflawni asesiad o Ddatganiad Blynyddol gwasanaeth llyfrgell eich awdurdod ar gyfer 2019/20 ac mae'r adroddiad llawn ynghlwm wrth y llythyr hwn.

Hon yw'r trydedd flwyddyn o asesiadau dan y chweched fframwaith. Canfu'r dilyswr allanol, mewn ymgynghoriad â Grŵp Cyfeirio yn cynnwys swyddogion Llywodraeth Cymru a thri phennaeth gwasanaethau llyfrgell fod:

- Bodlonodd Ceredigion 10 o'r 12 hawl graidd yn llawn a methodd â bodloni 2.
- O'r 9 dangosydd ansawdd sy'n cynnwys targedau, cyflawnodd Ceredigion 8 yn llawn ac 1 yn rhannol.
- Mae Ceredigion wedi parhau i berfformio'n dda mewn rhai meysydd yn 2019/20, gyda datblygiadau cadarnhaol o ran adnoddau electronig yn arbennig. Mae Ceredigion yn parhau i fod yn y chwarterl uchaf yng Nghymru o ran nifer y llyfrau sy'n cael eu benthyg gan oedolion a phlant, er bod cyfanswm y gwariant refeniw yn parhau i fod yn is na'r canolrif yng Nghymru. Mae Ceredigion hefyd wedi cynnal ei safle yng Nghymru o ran darparu deunyddiau Cymraeg a materion Cymreig. Mae'r gwasanaeth yn un o bedwar gwasanaeth yn unig a fodlonodd y targed caffael. Bu datblygiadau cadarnhaol mewn nifer o feysydd a gwelliant yn Nangosydd Ansawdd 9 yn 2019/20. Fel y nodwyd yn ail flwyddyn y fframwaith, mae'r ffaith nad yw arolygon defnyddwyr ffurfiol wedi cael eu cynnal bellach ers o leiaf chwe blynedd a'r ffaith nad oes strategaeth o hyd yn destun siom.

Tudalen 100

Rwy'n ddiolchgar i'ch gwasanaeth llyfrgell am gyflwyno'r datganiad eleni ac am gydweithio â'r asesydd annibynnol a swyddogion Llywodraeth Cymru ar y gwaith pwysig hwn.

Mae'r llythyr hwn hefyd i'ch hysbysu yn dilyn trafodaethau â Chymdeithas Prif Lyfrgellwyr Cymru, rwy'n cynnig ymestyn y Fframwaith Safonau cyfredol Llyfrgelloedd *Cysylltiedig ac Uchelgeisiol; chweched fframwaith ansawdd Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2017-20* am flwyddyn arall, gyda'r flwyddyn adrodd olaf yn 2021/22. Rwy'n fodlon bod y Fframwaith yn parhau i fod yn addas at y diben ac o ran cynllunio a chyflenwi gwasanaeth, y byddai'r gwasanaethau llyfrgell yn elwa ar y parhad hwn yn y Safonau. Mewn cydweithrediad â Chymdeithas y Prif Lyfrgellwyr, bydd Llywodraeth Cymru yn datblygu seithfed fframwaith ansawdd Safonau Llyfrgell Gyhoeddus Cymru 2022 - 2025.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch yr adroddiad neu'r broses asesu, cysylltwch â Hywel Owen, drwy anfon e-bost at: hywel.owen@llyw.cymru

Yn gywir

Steffan Roberts
Dirprwy Gyfarwyddwr, Diwylliant a Chwaraeon

Diwylliant a Chwaraeon, Llywodraeth Cymru
Culture and Sport, Welsh Government

Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UR.
Ffôn /Tel: 0300 062 2112

E-bost / E-mail: DiwylliantAChwaraeon@llyw.cymru / CultureAndSport@gov.wales
Website: <http://gov.wales/topics/culture-tourism-sport/>

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn yr un iaith, ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eifion Evans
Chief Executive
Ceredigion County Council
Eifion.Evans@ceredigion.gov.uk

12 February 2021

Dear Eifion

**Sixth Assessment Framework for Welsh Public Library Standards:
Annual Return 2019/20**

The Public Libraries and Museums Act 1964 sets out the statutory duties of public library authorities to "*provide a comprehensive and efficient library service*" and makes it a duty of the Welsh Ministers "*to superintend and promote the improvement*" of public library services in Wales. In accordance with these statutory requirements the Welsh Government has completed its assessment of your authority's library service Annual Return for 2019/20, and the full report is attached to this letter.

This is the third year of assessment under the sixth framework. The external validator, in consultation with a Reference Group comprising Welsh Government officials and three heads of library services, found that:

- Ceredigion met 10 of the 12 core entitlements in full and failed to meet 2.
- Of the 9 quality indicators which have targets, Ceredigion achieved 8 in full, and 1 in part.
- Ceredigion has continued to perform well in some areas in 2019/20, with positive developments in terms of electronic resources in particular. Ceredigion remains in the top quartile in Wales with regard to adult and children's book issues, despite the fact that total revenue expenditure remains below the median in Wales. Ceredigion has also maintained its position in Wales with regard to the provision of Welsh language materials and Welsh issues. The service is one of only four services to meet the acquisitions target. There have been positive developments in a number of areas and an improvement in QI 9 in 2019/20. As noted in the second year of the framework, formal user surveys have now not been undertaken for at least six years and the continued lack of a Strategy is disappointing.

I am grateful for the support from your library service in submitting this year's return and liaising with officials on this important piece of work.

This letter is also to inform you that following discussions with the Society of Chief Librarians Wales, I am proposing to extend the current Framework of Standards *Connected and Ambitious Libraries: the sixth quality framework of Welsh Public Library Standards 2017-20* for a further year with the last year of reporting being 2021/22. I am content that the Framework remains fit for purpose and, in terms of term of planning and service delivery, library services would benefit from this continuity in the Standards. In liaison with the Society of Chief Librarians, Welsh Government will be developing a seventh quality framework of Welsh Public Library Standards 2022 – 2025.

Should you have any queries concerning the report or the assessment process, please contact Hywel Owen, email: hywel.owen@gov.wales

Yours sincerely

Steffan Roberts
Deputy Director – Culture and Sport Division

Diwylliant a Chwaraeon, Llywodraeth Cymru
Culture and Sport, Welsh Government

Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UR.

Ffôn /Tel: 0300 062 2112

E-bost / E-mail: DiwylliantAChwaraeon@llyw.cymru / CultureAndSport@gov.wales

Website: <http://gov.wales/topics/culture-tourism-sport/>

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn yr un iaith, ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R : Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol

DYDDIAD: 14 Hydref 2021

LLEOLIAD: O bell drwy gynhadledd fideo

TEITL: Adroddiad ar Ystadegau 2020 Uwch Grwner Ceredigion.

PWRPAS YR ADRODDIAD Er gwybodaeth a phenderfyniad - darparu cyfle i'r Pwyllgor adolygu'r wybodaeth a nodwyd yn Adroddiad ar Ystadegau Uwch Grwner 2020.

**RHESWM PAHAM Y BU I
GRAFFU OFYN AM Y
WYBODAETH**

Ni ofynnwyd amdano.

CEFNDIR:

Caiff adroddiad ar farwolaethau a adroddwyd i Grwner Ceredigion ei baratoi'n flynyddol gan yr Uwch Grwner ('Adroddiad Ystadegau') a'i anfon at Y Weinyddiaeth Gyfiawnder er mwyn ei gyhoeddi fel rhan o Ystadegau'r Crwner ar wefan Llywodraeth y DU (mae ystadegau 2020 ar gael ar <https://www.gov.uk/government/statistics/coroners-statistics-2020>)

Mae Adroddiad y Prif Grwner i'r Arglwydd Ganghellor (Adroddiad sy'n cynnwys y Chweched Adroddiad Blynyddol 2018-2019 a'r Seithfed Adroddiad Blynyddol 2019-2020) ar gael ar: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/932518/chief-coroner_s-annual-report-1920.pdf) ac y mae'n cynnwys Glasprint Model y Crwner . Mae'n argymhell y dylai'r Uwch Grwner gyflwyno hefyd adroddiad blynyddol byr i'r Prif Grwner a'r Cyngor bob mis Gorffennaf a dylid ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor gan hefyd gynnwys yr ystadegau perthnasol ar yr achosion cyfredol/ sydd wedi cau (gyda ffigyrau i gymharu â blynyddoedd blaenorol) , diweddariad ar waith y Crwner a materion perthnasol, crynodeb am dîm y Crwner a threfniadau staffio ac unrhyw gynlluniau i'r dyfodol. Nid oes Adroddiad o'r fath wedi ei ddarparu i'r Cyngor.

Y SEFYLLFA GYFREDOL:

Mae'r Adroddiad ar Ystadegau yn cynnwys gwybodaeth berthnasol parthed gwasanaethau Crwner Ceredigion er mwyn sicrhau tryloywder i'r cyhoedd. Gan fod yr Ystadegau Gwladol bellach wedi eu cyhoeddi caiff yr Adroddiad ar Ystadegau ei gyflwyno i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol ("Y Pwyllgor") (gweler **Atodiad 1**)

Argymhellir, ar ôl i'r Pwyllgor ystyried yr Adroddiad ar Ystadegau y dylai gael ei gyhoeddi'n flynyddol ar dudalen Gwasanaethau'r Crwner ar wefan y Cyngor <https://www.ceredigion.gov.uk/resident/coroner-services/> (gan fod yn ofalus i beidio â chyhoeddi'r Adroddiad cyn i'r Ystadegau Cenedlaethol gael eu cyhoeddi gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder). Bu i Uwch Grwner Ceredigion a Gwasanaethau Dadansoddi Ystadegau Cyfiawnder / Cyfiawnder Sifil a Gweinyddol gael eu hysbysu o'r cynnig yma.

Estynnwyd gwahoddiad i Uwch Grwner Ceredigion i gyflwyno Adroddiad i'r Cyngor a/neu ddarparu sylwadau/ testun ychwanegol ac y mae wedi cadarnhau yn sgil y llwyth gwaith cyfredol, y gallu i eistedd mewn llys a swyddi gwag o ran staff (sydd bellach wedi ei lanw) nid yw'n medru paratoi yr adroddiad blynyddol eleni. Gobeithit y bydd y Crwner yn medru darparu adroddiad y flwyddyn nesaf.

Dechreuodd y Swyddog Crwner yn ei swydd ar 12fed o Orffennaf.

Dylai'r Pwyllgor hefyd nodi fod gwybodaeth bersonol sensitif wedi ei dynnu allan o'r Adroddiad Ystadegol.

Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Na

Os nad oes, esboniwch pam

***Crynodeb:** Nid yw'r adroddiad yma'n achosi unrhyw newid i bolisi na strategaeth.*

Hirdymor:

Mae'r Adroddiad ar Ystadegau yn darparu gwybodaeth sy'n ymwneud ag amser penodol (2020) gan fod yn berthnasol i dueddiadau sy'n ymwneud â phoblogaeth Ceredigion.

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL

Integreiddio:

Amherthnasol

Cydweithio:

Gwybodaeth a ddarparwyd gan Uwch Grwner Ceredigion.

Cynnwys:

Amherthnasol

Atal:

Gwybodaeth ar yr Adroddiad Ystadegau o ran pwysigrwydd Nodau Llesiant e.e. Cymru Iachach

ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Pwyllgor:

1. Nodi cynnwys Adroddiad Ystadegol 2020 Uwch Grwner Ceredigion; a
2. Chymeradwyo cyhoeddiad blynyddol (golygiad) o ran Adroddiad ar Ystadegau Uwch Grwner Ceredigion ar wefan y Cyngor (ar dudalen Gwasanaethau'r Crwner)

RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD:

Monitro'r wybodaeth flynyddol sy'n ymwneud â marwolaethau a adroddiad i Uwch Grwner Ceredigion.

Enw Cyswllt:

Elin Prysor

Tudalen 105

Swydd: Swyddog Monitro a Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Corfforaethol a Llywodraethu

Dyddiad yr Adroddiad: 7 Medi 2021

Acronymau: Amherthnasol

Atodiadau: **Atodiad 1** - Adroddiad ar Ystadegau 2020 Uwch Grwner
Ceredigion.

DEATHS REPORTED TO CORONERS

JANUARY - DECEMBER 2020

PLEASE READ THE NOTES CAREFULLY BEFORE COMPLETING

Please complete and return this spreadsheet by 1 March 2021 to:

Matteo Chiesa
Coroners>Returns@justice.gov.uk

If you have any problems about how this spreadsheet should be completed, please refer to the "Instructions" worksheet, or contact Matteo Chiesa at Coroners>Returns@justice.gov.uk or alternatively contact 07967 595014

PLEASE ENTER DETAILS HERE AFTER COMPLETION

NAME: <input type="text" value="P L Brunton"/>	ADDRESS: <input type="text" value="6 Upper Portland Street"/> <input type="text" value="Aberystwyth"/> <input type="text" value="Ceredigion"/> <input type="text" value="SY23 2DU"/>
DATE: <input type="text" value="25th January 2021"/>	E-MAIL ADDRESS: <input type="text" value="peter.brunton@bruntonandco.co.uk"/>
TELEPHONE: <input type="text" value="01970 612587"/>	
SOFTWARE PROVIDER (Please select from dropdown options) <input type="text" value=""/>	FURTHER DETAILS - OTHER PROVIDER: <input type="text" value="Please select software provider from the drop-down list"/> <input type="text" value="no software provider"/>

Please return the completed spreadsheet by 1 March 2021 to:

Matteo Chiesa
Coroners>Returns@justice.gov.uk

Thank you

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1	DEATHS REPORTED TO CORONERS																	
2	January to December 2020																	
3																		
4																		
5																		
6	FULL NAME OF CORONER'S AREA:																	
7	CEREDIGION																	
8																		
9	<i>PLEASE READ THE NOTES CAREFULLY BEFORE COMPLETING AND READ THE CHECKS SUMMARY BEFORE SUBMITTING</i>																	
10	Section A: new casework																	
11	SECTION A: DEATHS REPORTED TO CORONER IN 2020																	
12																		
13																		
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		
23																		
24																		
25																		
26																		
27																		
28																		
29																		
30																		
31																		
32																		
33																		
34																		
35																		
36																		
37																		
38																		
39																		
40																		
41																		
42																		
43																		
44																		
45																		
46																		
47																		
48																		
49																		
50																		
51																		
52																		
53																		
54																		

POST-MORTEM EXAMINATIONS - NOT to include cases that were later transferred out (if more than one on the same body, only details relating to the FIRST PM should be included in this section.)

Number ordered at STANDARD RATE	165
Number ordered at NON-STANDARD RATE	16
Number of PMs which included HISTOLOGY	21
Number of PMs which included TOXICOLOGY	31
Number of PMs conducted using External Examination, Imaging, Test on Samples - (Toxicology/Histology if not part of an Autopsy)	5
Number of PMs conducted not including an Autopsy	0
Number of PMs conducted by a HO forensic pathologist	3
Number of second PMs conducted following request by defence lawyer	0

N.B. we do not require any further details of any second or subsequent PM ordered on the same body to be recorded here

Number of Out of England orders made	1	Number of deaths abroad (give details on separate page please)	0
--------------------------------------	----------	--	----------

For deaths in state detention (or within seven days of release from State Detention) reported to the coroner in 2020,

please provide a count of new cases in each of the following definitions:
(For further details, if required, see the sheet "State Detention definitions")

1. Prison custody	0
2. Police custody	0
3. Immigration removal centres	0
4. Mental Health Act detention	0
5. Residents of Probation Approved Premises	0
6. Secure training centre	0
7. Local authority secure children's homes	0
8. Release on temporary licence (ROTL)	0
9. Release from custody within previous seven days	0
TOTAL	0

N.B. Please be aware that this data is cross-checked with the National Offender Management Service. Please check these figures as any discrepancies will cause delay in processing your return

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14																			
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			
20																			
21																			
22																			
23																			
24																			
25																			
26																			
27																			
28																			
29																			
30																			
31																			
32																			
33																			
34																			
35																			
36																			
37																			
38																			
39																			
40																			
41																			
42																			
43																			
44																			

SECTION B: CONCLUSIONS RECORDED AT INQUESTS IN 2020 (including inquests with juries)			
	Numbers of conclusions (not treasure inquests)		
	Male	Female	Total
Killed unlawfully	0	0	0
Killed lawfully	0	0	0
Suicide	7	5	12
Attempted or self-induced abortion	0	0	0
Cause of death aggravated by lack of care, or self-neglect	0	0	0
Alcohol/Drug Related	0	0	0
Road Traffic Collision	0	0	0
Want of attention at birth	0	0	0
Deaths from industrial diseases	0	0	0
Deaths by accident or misadventure	9	2	11
Stillbirth	0	0	0
Deaths from natural causes	0	0	0
Open	0	0	0
Disasters (where inquest resumed after adjournment under Sch.1 of Coroners and Justice Act 2009)	0	0	0
Unclassified (including narrative conclusions)	0	0	0
TOTAL [All conclusions]	16	7	23

SECTION C: INVESTIGATIONS SUSPENDED under Schedule 1, Paragraphs 1, 2, 3 and 5 of the Coroners and Justice Act 2009 which it has been decided NOT TO RESUME DURING 2020					
	Subsection under which Suspensions occurs (under new regulations)				
	Sch.1, Para.1	Sch.1, Para.2	Sch.1, Para.3	Sch.1, Para.5	Total
Murder	0	0	0	0	0
Manslaughter	0	0	0	0	0
Infanticide	0	0	0	0	0
Charges of causing death contrary to RTA 1988	0	1	0	0	1
Aiding, abetting, counselling or procuring suicide	0	0	0	0	0
Corporate manslaughter	0	0	0	0	0
Other criminal charges	0	0	0	0	0
Inquiry under Inquiries Act 2005 (no charge)			0		0
General power to suspend (no charge)				0	0
TOTAL	0	1	0	0	1

Section D (a): INQUESTS in 2020			
	With Juries	Without Juries	TOTAL
Number of inquests (excluding treasure)	0	24	24
of which: inquests held by order of the High Court			0
Inquests quashed or amended by the High Court			0

Section D (b): EXHUMATIONS in 2020	
The number of exhumations ordered under Schedule 5 paragraph 6 of the Coroners Act 2009	0

Section D (c): TREASURE FINDS in 2020	
Number of finds reported under the TREASURE ACT 1996	4
Number of inquests concluded (see note below)	2
of which: Number of conclusions of treasure	2
Number of inquests on Treasure Trove (only inquests on finds made before 24 Sept 1997 should be reported here)	0

AGE OF DECEASED IN INQUEST CONCLUSIONS:	
Number of inquest conclusions returned in 2020 where age of deceased at time of death was:	
Under 1 year	0
1 to 14 years	0
15 to 24 years	4
25 to 44 years	7
45 to 64 years	8
65 years and over	4
Age not known	0

Notes

1. The number of inquests into treasure concluded during 2020 must be equal to or greater than the number of verdicts of Treasure recorded in the box below it.

Sch.1, Para.1: Criminal charges/service charges may be brought

Sch.1, Para.2: Criminal charges/service charges have been brought

Sch.1, Para.3: Inquiry under the Inquiries Act 2005

Sch.1, Para.5: Suspended for other reasons

CONTINUED ON WORKSHEET 'SECTION E'

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R				
1	0																					
2	SECTION E: TIME SPENT ON CASES																					
3	1. Deaths Investigated In 2020 where there was no Inquest i.e. deaths reported at section A(i) (top row + 'sex not known')																					
4	Number of cases reported at section A(i) in which certificates were issued within:																					
5	One week or less																			212		
6	Over a week and up to one calendar month																			74		
7	Over one calendar month ¹																			25		
8	All deaths investigated where a certificate was issued, but there was no inquest																			subtotal	311	
9	No certificate issued (in section A these will have been included in the "no inquest, no PM" part of A(i)) +																			+	0	
10	All deaths reported in 2020 where there was no inquest, i.e. Section A (i) + cases where sex not known																			=	311	
11	2. Deaths in 2020 on which Inquests are to be or were opened (even if not yet concluded) i.e. all deaths reported at Section A(ii)																					
12	Number of cases reported at section A(ii) in which disposal certificates were issued within:																					
13	One week or less																			32		
14	Over a week and up to one calendar month																			0		
15	Over one calendar month ¹																			0		
16	TOTAL CASES - England and Wales																			32		
17	Deaths elsewhere																			TOTAL CASES - elsewhere	+	0
18	All deaths in 2020 on which inquests are to be or were opened i.e. Section A(ii)																			=	32	
19	3. Deaths Investigated in 2020 where it is not yet known if there will be an Inquest i.e. deaths reported at section A(iii)																					
20	Please note, this should be a snapshot of investigations open at the end of 2020																					
21	Number of cases reported at section A(iii) in which certificates were issued within:																					
22	One week or less																			0		
23	Over a week and up to one calendar month																			+	2	
24	Over one calendar month ¹																			+	6	
25	All deaths where a certificate was issued, but it is not yet known if an inquest will be held																			subtotal	8	
26	No certificate issued (in section A these will have been included in the "no PM" part of A(iii))																			+	0	
27	All deaths reported in 2020 where it is not yet known if there will be an inquest, i.e. Section A (ii)																			=	8	
28	4. Deaths on which Inquests in 2020 were: (a) concluded or (b) not resumed following adjournment under Schedule 1, Paragraphs 1, 2, 3 or 5. (i.e. all conclusions in section B plus all charges in section C)																					
29	Number of cases where the inquest was either concluded, or adjourned under Schedule 1, Paragraphs 1, 2, 3 or 5, within:																					
30	One month or less ²																			0		
31	One to three months ²																			1		
32	Three to six months ²																			6		
33	Six to twelve months ²																			15		
34	Over 12 months ²																			2		
35	TOTAL CASES - England and Wales																			24		
36	Deaths elsewhere																			TOTAL CASES - elsewhere	+	0
37	All deaths on which inquests were held in 2020 i.e. total of Sections B and C																			=	24	
38	5. Inquests still open or in progress at the end of 2020 (i.e. neither concluded, nor adjourned under Schedule 1, Paragraphs 1, 2, 3 or 5)																					
39	Please indicate the number of inquests in progress for the following time periods:																					
40																Deaths in England and Wales		Deaths elsewhere				
41	1. Less than 6 months															5	0					
42	2. Over 6 months but not more than 12 months															3	0					
43	3. Over 12 months but not more than 2 years															2	0					
44	4. Over 2 years															1	0					
45	Start date ³ of oldest case in each column:															18/07/2018						
46	Please give brief descriptions of the two cases reported in the row immediately above:																					
47	Delay in witness statements being obtained																					
48	Footnotes to Section E:																					
49	1. To include cases for which certificates had not been issued by 31 January 2021.																					
50	2. For cases adjourned under Schedule 1, Paragraphs 1, 2, 3 & 5 and not resumed, time should be measured up to the date when Form 120 was issued.																					
51	3. Please check that the dates are correct according to your case files. In particular, ensure the month and day have not accidentally been reversed (e.g. 4 May 2012 should appear as 04/05/12 (or 4 May 2012) and not as 05/04/12).																					

Data validation checks

This spreadsheet performs a basic validation check of the data submitted in Sections A-E to ensure the data are consistent (e.g. components sum to totals). If ALL the check cells below are coloured green and display the word "PASS" then there are no inconsistencies in the data. Please return to Page 1, ensure name and date have been entered, and email the spreadsheet to Coroners>Returns@justice.gsi.gov.uk

If ANY cells are coloured white and display the word "FAIL" in red, then there is inconsistency in the data. Firstly, look at COMMON ERRORS (below) to see whether the failure is one of those. Then- Please revisit the relevant part of the spreadsheet and check the data entered, entering corrections as necessary. Please then- return to this sheet to ensure all cells are now green and display the word "PASS", indicating that there are no inconsistencies in the data.

If any cells display a caution (dark blue cell with CAUTION in yellow) it is not necessarily wrong but the figure needs to be checked (e.g. Treasure Trove inquests which are very rare now). It is perfectly acceptable to submit a return with CAUTION flags displayed.

Checks in blue are often caused by common errors. Click on these to go to the common errors page for instructions on how to remedy the error

Check	Pass/Fail
Section A	
A1. Without post mortem, male, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A2. Without post mortem, female, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A3. Without post mortem, total, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A4. With post mortem, male, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A5. With post mortem, female, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A6. With post mortem, total, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A7. With and without post mortem, male, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A8. With and without post mortem, female, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A9. With and without post mortem, total, total = (i) + (ii) + (iii)	PASS
A10. Without post mortem, (i), total = male + female	PASS
A11. Without post mortem, (ii), total = male + female	PASS
A12. Without post mortem, (iii), total = male + female	PASS
A13. With post mortem, (i), total = male + female	PASS
A14. With post mortem, (ii), total = male + female	PASS
A15. With post mortem, (iii), total = male + female	PASS
A16. With post mortem, total, total = male + female	PASS
A17. With post mortem, total, total = male + female	PASS
A18. With and without post mortem, (i), total = male + female	PASS
A19. With and without post mortem, (ii), total = male + female	PASS
A20. With and without post mortem, (iii), total = male + female	PASS
A21. With and without post mortem, total, total = male + female	PASS
A22. Post mortems: standard+non-standard ratios = total	PASS
A23. Post mortems: histology < total	PASS
A24. Post mortems: toxicology < total	PASS
A25. Post mortems: conducted using External Examination, Imaging, Test on Samples < total	PASS
A26. Post mortems: conducted not including an Autopsy < total	PASS
A27. Post mortems: conducted not including an Autopsy < conducted using External Examination, Imaging	PASS
A28. Post mortems: HO forensic pathologist < total	PASS
A29. Post mortems: second PMs < total	PASS
A30. Male total=male with PM+female without PM (non-inquest)	PASS
A31. Female total=female with PM+male without PM (non-inq)	PASS
A32. Row total=all with PM=all without PM (non-inquest)	PASS
A33. Male total=male with PM=male without PM (inquest cases)	PASS
A34. Female total=female with PM=female without PM (inquest cases)	PASS
A35. Row total=all with PM=all without PM (inquest cases)	PASS
A36. Male total=male with PM=male without PM (inquest cases)	PASS
A37. Female total=female with PM=female without PM (inquest cases)	PASS
A38. Row total=all with PM=all without PM (cross inq cases)	PASS
A39. Males, with PM+without PM (all cases)	PASS
A40. Females, with PM+without PM (all cases)	PASS
A41. All, with PM+without PM (all cases)	PASS
A42. Deaths in State Detention: total = sum of categories	PASS
A43. Total number of Prison state detention deaths= supplementary list	PASS

Check	Pass/Fail
Section B	
B1. Killed unlawfully, total = male + female	PASS
B2. Killed lawfully, total = male + female	PASS
B3. Suicide, total = male + female	PASS
B4. Attempted/self-nd, abortion, total = male + female	PASS
B5. Lack of care or self-neglect, total = male + female	PASS
B6. Drugs/alcohol related, total = male + female	PASS
B7. Road Traffic Collision, total = male + female	PASS
B8. Want of attention at birth, total = male + female	PASS
B9. Industrial diseases, total = male + female	PASS
B10. Accident/misadventure, total = male + female	PASS
B11. Stillborn, total = male + female	PASS
B12. Natural causes, total = male + female	PASS
B13. Other, total = male + female	PASS
B14. Disasters, total = male + female	PASS
B15. Unclassified, total = male + female	PASS
B16. Total conclusions, total = male + female	PASS
B17. Total = sum of conclusions, male	PASS
B18. Total = sum of conclusions, female	PASS
B19. Total = sum of conclusions, total	PASS
B20. Total ages = total conclusions	PASS
B21. If disaster verdicts non-zero, verify correct	PASS
B22. If self-induced abortions non-zero, verify correct	PASS
B23. If want of attention at birth non-zero, verify correct	PASS
B24. If stillbirths non-zero, verify correct	PASS
B25. Unclassified total = sum of supplementary cases	PASS
B26. High number of unclassified cases	PASS
Section C	
C1. Murder, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C2. Manslaughter, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C3. Infanticide, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C4. RTA, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C5. Suicide, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C6. Corporate manslaughter, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C7. Other crim charges, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C8. Inquests Act 2005, total = Para 3	PASS
C9. General Inquest, total = Para 5	PASS
C10. Total charges, total = Para 1 + Para 2 + Para 3 + Para 5	PASS
C11. Total = sum of charges, Para 1	PASS
C12. Total = sum of charges, Para 2	PASS
C13. Total = sum of charges, Para 3	PASS
C14. Total = sum of charges, Para 5	PASS

Check	Pass/Fail
Section D	
D1. Inquests, total <= (B) + (C)	PASS
D2. Inquests, total = with + without juries	PASS
D3. If Treasure Trove inquests non-zero, verify correct	PASS
D4. Conclusions of treasure <= number of Treasure inquests	PASS
D5. If High Court inquests non-zero, verify correct	PASS
47	
Section E	
E1. All certificated deaths, no inquest = sum of timescales	PASS
E2. Certificated and uncertificated deaths = total non-inquest	PASS
E3. Check for negative numbers	PASS
E4. Inquests opened (Section E2), Eng + Wal = sum of timescales	PASS
E5. Inquests opened (Section E2), total cases = Eng & Wales + elsewhere	PASS
E6. Check for negative numbers (Section E2)	PASS
E7. All certificated deaths,ross inquest = sum of timescales	PASS
E8. Certificated and uncertificated deaths = total poss inquest cases	PASS
E9. Check for negative numbers (Section E3)	PASS
E10. Inquests concluded (Section E4), Eng + Wal = sum of timescales	PASS
E11. Inquests concluded (Section E4), total cases = E + W + elsewhere	PASS
E12. Outstanding E+W cases (Section E5), but no oldest date given	PASS
E13. Outstanding Abroad cases (Section E5), but no oldest date	PASS
E14. No details given for oldest dates E+W (Section E5)	PASS
E15. No details given for oldest dates Abroad (Section E5)	PASS
E16. High number of inquests closed>12mths	PASS
E17. High number of inquests still open>12mths	PASS
Section E against other sections	
E18. Total of Section E1 = total of Section A, non-inquests	PASS
E19. Total of Section E2 = total of Section A, inquest cases	PASS
E20. Total of Section E3 = total of Section A, ross inquest cases	PASS
E21. Inquests concluded, total <= total from Sections B and C	PASS
E22. Total inquests concluded = total as in Section D	PASS
E23. Total inquests concluded >12 mths = sum of supplementary cases	PASS
E24. Total inquests open >12 mths = sum of supplementary cases	PASS
24	

Cyngor Sir CEREDIGION County Council**ADRODDIAD I'R:** Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol**DYDDIAD:** 14 Hydref 2021**LLEOLIAD:** Zoom**TEITL:** Blaenraglen Waith Ddrafft 2021/2022**PWRPAS YR ADRODDIAD:** Adolygu rhaglen waith bresennol y Pwyllgor**Y RHESWM PAM FOD****CRAFFU WEDI GOFYN AM** Mae blaenraglen waith y Pwyllgor yn cael ei harolygu a'i
Y WYBODAETH HON: diweddarau ymhob cyfarfod**CEFNDIR:**

Mae'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n goruchwyllo gwaith y Cyngor er mwyn sicrhau y darperir gwasanaethau yn y ffordd orau posib a hynny er budd y gymuned leol. Swyddogaeth Trosolwg a Chraffu yw ystyried y gwasanaethau a'r materion sy'n effeithio ar bobl yng Ngheredigion. Mae'r broses yn rhoi cyfle i Gynghorwyr archwilio amryw swyddogaethau'r Cyngor, holi cwestiynau am sut y gwnaethpwyd penderfyniadau, ystyried os ellir gwneud gwelliannau i wasanaethau a gwneud argymhellion yn unol â hynny. Mae craffu'n hanfodol wrth hyrwyddo atebolrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth i'r Cyngor fynd ati i wneud penderfyniadau a'r ffordd mae'n darparu gwasanaethau.

Prif swyddogaethau'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yw'r canlynol:

- Galw'r Cabinet a'r Swyddogion i gyfrif ynghylch eu penderfyniadau
- Bod yn 'gyfaill beirniadol', drwy holi cwestiynau am sut y gwnaethpwyd penderfyniadau, fel bod y bobl sy'n penderfynu'n destun 'rhwystrau a gwrthbwysau', gan wneud y drefn o benderfynu yn fwy dilys
- Cynnal adolygiadau o wasanaethau a pholisïau'r Cyngor
- Cynnal adolygiadau ar gyfer datblygu gwasanaethau a pholisïau'r Cyngor
- Ystyried unrhyw fater arall sy'n effeithio ar y sir
- Sicrhau bod Ceredigion yn perfformio hyd eithaf ei allu ac yn darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf i'w ddinasyddion
- Asesu effaith polisïau'r Cyngor ar gymunedau lleol, ac argymhell ffyrdd o wella
- Gweithio gyda'r cyhoedd i ddatblygu polisïau a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinasyddion.

Gall trefn effeithiol o Drosolwg a Chraffu arwain at y canlynol:

- Penderfyniadau gwell
- Gwelliant o ran Darparu Gwasanaethau a Pherfformiad
- Trefn gadarn ar gyfer Datblygu Polisïau, yn seiliedig ar ymgynghori â'r cyhoedd a chyfraniad arbenigwyr annibynnol
- Gwelliant o ran Democratiaeth, Cynhwysiant, Arweinyddiaeth Gymunedol ac Ymgysylltu

- Ychwanegu haen eglur o dryloywder ac atebolrwydd i brosesau gwleidyddol y Cyngor
- Rhoi cyfle i bob Aelod feithrin sgiliau a gwybodaeth arbenigol a allai fod o fudd yn y dyfodol wrth lunio polisiau a monitro perfformiad
- Creu diwylliant o hunan-herio ar sail tystiolaeth.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Cwestiynau i'w hystyried wrth ddewis pynciau

- A oes amcan clir dros archwilio'r pwnc hwn?
- Ydych chi'n debygol o lwyddo i gael y canlyniad a ddymunir?
- Beth yw'r manteision tebygol i'r Cyngor a dinasyddion Ceredigion?
- Ydy'r mater yn un sylweddol?
- Oes yna gysylltiadau â'r Strategaeth Gorfforaethol?
- A yw'n fater allweddol i'r cyhoedd?
- Ydy'r materion wedi cael eu codi gan archwiliad allanol?
- A yw'n wasanaeth sy'n perfformio'n wael?

Dewis pynciau

Dylai Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu ystyried gwybodaeth o'r Strategaeth Gorfforaethol, Cynllun Gwella, Cynllun Strategol, Cynlluniau Gwasanaeth, y Gofrestr Risg Gorfforaethol, arbedion yn y gyllideb – cynigion ac effaith, cyfarfodydd chwarterol y panel Rheoli Perfformiad Corfforaethol a mewnbwn adrannol wrth ddewis pynciau a chynllunio eu Blaenraglenni Gwaith, ynghyd ag unrhyw waith sy'n parhau.

ARGYMHELLIAD (ARGYMHELLION):

Adolygu a diweddarau'r Blaenraglen Waith bresennol.

Enw Cyswllt:	Dwynwen Jones
Dynodiad:	Swyddog Trosolwg a Chraffu
Dyddiad yr Adroddiad:	23 Medi 2021
Acronymau:	BW- Blaenraglen Waith FWP- Forward Work Programme

Tudalen 119

Pwyllgor	Eitem (disgrifiad/teitl)	Siaradwyr Gwadd	Pwrpas e.e. monitro, polisi, argymhellion
Adnoddau Corfforaethol			
13 Mai Cyfarfod Arbennig	Polisi Gofalwyr Rheoli slyri Ffermydd y Sir	Geraint Edwards Russell Hughes-Pickering	Cyn-Cabinet Cais gan y Pwyllgor a chan Aelodau'r Pwyllgor Cymunedau Ffynniannus yn ystod cyfarfod y Gyllideb
7 Gorffennaf 2021	Polisi Pryderon a Chwynion Corfforaethol Strategaeth Iechyd a Lles	Marie-Neige Hadfield Geraint Edwards	Cyn-Cabinet Cyn-Cabinet
14 Hydref 2021	Adroddiad ar Dlodi yn ystod y Pandemig, gan gynnwys y Strategaeth i Fynd i'r Afael â Chaledi Siarad, Gwranddo a Gweithio Gyda'n Gilydd, Polisi Ymgysylltu Drafft Cyngor Sir Ceredigion Diweddariad ar Clic Llyfrgelloedd	Sian Howys Diana Davies Cathryn Morgan Michael Smith Joy Lake/Anna Gawthorpe/Gareth Griffiths	Cais gan Aelodau Cyn Cyngor Cais

Tudalen 120

	Adroddiad ar Ystadegau 2020 Uwch Grwner Ceredigion	Hannah Rees	
Cyfarfod arbennig 27 Hydref	Polisiau fan Pobl a Pherfformiad	Geraint Edwards	Cyn Cabinet
2022 13 Ionawr	Siarad, Gwrandio a Gweithio Gyda'n Gilydd, Polisi Ymgysylltu Drafft Cyngor Sir Ceredigion Adroddiad Absenoldeb oherwydd salwch Cysylltedd Digidol	Michael Smith Geraint Edwards David Owen	Cyn Cyngor Cais
25 Chwefror Paratoi'r Gyllideb 1:30pm			
17 Mawrth			
Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cyfarfodydd y dyfodol	Ystadau – Ffermydd y Sir – cyfarfod anffurfiol efo Tenantiaid Ffermydd y Sir (gohiriwyd cyfarfod Ebrill oherwydd y pandemig) Cyfarfod o'r grwp Gorffen a Gorchwyl Ffermydd y Sir ar 13.7.2021, am 3 o'r gloch. (nid yw'r cyfarfod yma yn agored i'r cyhoedd).		

**Cofnodion cyfarfod o'r PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU ADNODDAU
CORFFORAETHOL a gynhaliwyd o bell drwy fideogynadledda
ddydd Mercher, 07 Gorffennaf 2021**

Yn bresennol: Y Cynghorydd Ivor Williams (Cadeirydd), y Cynghorwyr Peter Davies MBE, Bryan Davies, Ceredig Davies, Gareth Davies, Endaf Edwards, Ifan Davies, Elizabeth Evans, Keith Evans. John Adams-Lewis, Dai Mason, Dan Potter, Rowland Rees-Evans, Lynford Thomas, Lyndon Lloyd MBE, Wyn Thomas.

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr Gareth Lloyd a Ray Quant MBE.

Swyddogion yn bresennol: Ms Marie-Neige Hadfield, Rheolwr Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth; Mr Clint Middleton, Prif Swyddog Adnoddau Dynol; Ms Lucy Barratt, Swyddog Iechyd a Lles y Gweithwyr; Mrs Caroline Lewis – Cyfarwyddwr Corfforaethol; Mrs Dwynwen Jones, (Swyddog Trosolwg a Chraffu); Mrs Diana Davies- Rheolwr Corfforaethol – Partneriaeth a Pherfformiad; Miss Lowri Edwards-Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Gwasanaethau Democrataidd; Mrs Dana Jones, (Swyddog Democrataidd a Safonau).

(10:00am – 11:35am)

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd Mr Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Polisi a Pherfformiad a Mr Geraint Edwards – Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Pobl a Threfniadaeth am na fedrent ddod i'r cyfarfod.

2 Datgelu Buddiannau Personol / Buddiannau sy'n Rhagfarnu

Dim.

3 Y Polisi a'r Gweithdrefnau diwygiedig ar gyfer Pryderon a Chwynion

Croesawodd y Cadeirydd Ms Marie-Neige Hadfield, Rheolwr Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth i'r cyfarfod i gyflwyno adroddiad am y Polisi a'r Gweithdrefnau diwygiedig ar gyfer Pryderon a Chwynion. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r pwyllgor er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor Bolisi Pryderon a Chwynion (corfforaethol) cadarn a chyfoes sy'n cydymffurfio â'r gofynion a amlinellir gan yr Awdurdod Safonau Cwynion.

Dywedodd y Rheolwr Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth fod y Polisi a'r Gweithdrefnau Pryderon a Chwynion wedi'u hadolygu a'u diweddarau am y ddau reswm canlynol:-

(i) er mwyn ymgorffori'r newidiadau sefydliadol a gweithredol helaeth sydd wedi digwydd ers yr adolygiad polisi diwethaf yn 2015, gan gynnwys canoli'r Gwasanaeth Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth; ac

(ii) er mwyn sicrhau bod trefniadau'r Cyngor ar gyfer rheoli pryderon a chwynion corfforaethol yn cydymffurfio â'r gofynion a bennir gan yr Awdurdod Safonau Cwynion (CSA), a gyflwynwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019.

Yn unol â'r Polisi Pryderon a Chwynion Enghreifftiol a gyhoeddwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (PSOW), roedd y ddogfen Bolisi yn rhoi gwybodaeth i achwynwyr ynghylch sut y bydd y Cyngor yn trin eu

Tudalen 122

pryder/cwyn. Mae hyn yn cynnwys canllawiau ar amserlenni'r polisi sydd â dau gam iddo, sut y gall aelodau'r cyhoedd wneud cynw os ydynt yn anfodlon â'r gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor (neu nas darperir ganddo) a sut y gallant atgyfeirio eu cynw i'w hystyried yn allanol ac yn annibynnol gan yr Ombwdsmon neu Gomisiynydd y Gymraeg.

Dywedwyd bod y ddogfen Gweithdrefnau Pryderon a Chwynion yn ddogfen fewnol a'i bod yn rhoi arweiniad i staff ar y trefniadau gweithredol y mae'n rhaid eu dilyn ar ôl derbyn pryder neu gwyn, ac yn ystod yr ymchwiliad. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth am uwchgyfeirio cynw o Gam 1 (datrys anffurfiol) i Gam 2 (ymchwiliad ffurfiol) a rôl Gwasanaethau unigol a'r Gwasanaeth Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth wrth ddatrys a dysgu o gwynion.

Ar y cyfan, roedd y trefniadau a amlinellwyd yn y dogfennau Polisi a Gweithdrefnau yn adlewyrchu arferion gwaith cyfredol, yn enwedig ers ffurfio'r Gwasanaeth Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth canolog ddiwedd 2016. Fodd bynnag, oherwydd newidiadau diweddar i ddeddfwriaeth, roedd y dogfennau hyn hefyd yn cydymffurfio â rhwymedigaethau statudol y Cyngor i sicrhau mecanwaith llywodraethu effeithiol i oruchwylio pob gweithgaredd cwyno yn y Cyngor – fel y nodir isod:

- i. Adroddiadau ddwywaith y flwyddyn i Bwyllgor y Cabinet o Aelodau Etholedig (gan gynnwys Adroddiad Blynnyddol y Cyngor); yn unol â Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019.
- ii. Rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu o leiaf ddwywaith y flwyddyn am berfformiad cwynion y Cyngor a'i allu i ddelio'n effeithiol â chwynion; yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Er bod y Polisi a'r Gweithdrefnau Pryderon a Chwynion sy'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd yn ymwneud â gwasanaethau corfforaethol y Cyngor yn unig (h.y. Gwasanaeth Cynllunio, Priffyrdd a Gwasanaeth Amgylcheddol, Gwasanaethau Cyllid ac ati), mae polisiau ar wahân ar gyfer delio â chwynion am y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr a thrafodaeth am rôl y gwasanaeth Clic o ran cwynion, CYTUNWYD i wneud y canlynol:-

- (ii) llongyfarch y gwasanaeth ar adroddiad rhagorol;
- (ii) nodi bod mecanwaith priodol yn cael ei ddatblygu i gofnodi canmoliaeth o fewn y gwasanaethau;
- (iii) nodi'r angen i atgoffa pob Swyddog i gadw at y Siarter Cwsmeriaid o ran cydnabod gohebiaeth gan fod yr Aelodau wedi derbyn nifer o gwynion nad oedd hyn yn digwydd;
- (vi) argymhell bod y Polisi Pryderon a Chwynion drafft a'r gweithdrefnau cysylltiedig yn cael eu cyflwyno i gyfarfod y Cyngor ar 23 Medi 2021 er mwyn eu cymeradwyo.

4 **Strategaeth Iechyd a Lles**

Croesawodd y Cadeirydd Mr Clint Middleton, y Prif Swyddog Adnoddau Dynol; Ms Lucy Barratt, Swyddog Iechyd a Lles y Gweithwyr a Mrs Caroline Lewis – Cyfarwyddwr Corfforaethol i'r cyfarfod i roi adroddiad am Strategaeth Iechyd a Lles 2021-2026.

Dywedwyd bod y strategaeth hon wedi'i datblygu ar ôl i un arolwg gweithwyr gael ei gynnal ychydig cyn i bandemig Covid-19 gychwyn, ac ar ôl i un arall gael ei gynnal ym mis Rhagfyr 2020. Nod y strategaeth yw gwella lles unigolion a hefyd, yn sgil hynny, gwella lles timau a gwasanaethau'r Cyngor.

Mae'r Strategaeth yn cyflwyno nodau allweddol o dan bum maes ar wahân a ddynodir yn 'bileri lles':

- Amgylcheddau Cadarnhaol
- Polisiâu ac Arferion
- Ffordd Iach o Fyw
- Iechyd Meddwl a Lles
- Diwylliant ac Ymddygiad

Byddai'r ffocws yn y lle cyntaf ar hyrwyddo ffordd iachach o fyw, ymrwymo i lofnodi'r Adduned Amser i Newid Cymru (gweithio tuag at ddileu'r stigma sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl), paratoi rhaglen i gyflwyno Swyddogion Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl a Hyrwyddwyr Lles ar hyd a lled y Cyngor, a chreu Grŵp Llywio Iechyd a Lles gyda'r nod o gyflawni'r Safon Iechyd Corfforaethol (Efydd) o fewn y ddwy flynedd gyntaf.

Swyddog Iechyd a Lles y Gweithwyr yn y Gwasanaeth Pobl a Threfniadaeth fyddai'n datblygu'r strategaeth gan gydweithio â staff ar draws y Cyngor.

Pwysleisiodd yr Aelodau fod angen i'r Rheolwyr adnabod arwyddion cynnar problemau iechyd meddwl fel y gallent ymyrryd yn gynnar. Hefyd, dywedwyd y byddai angen mynd i'r afael â'r pwysau ar weithwyr pe na fyddai rhyw wasanaeth penodol yn gweithredu i'w gapasiti llawn, gan y byddai hyn yn arwain at straen a phwysau ar weddill y gweithwyr yn y gwasanaeth.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD ynghylch y canlynol:-

- (i) llongyfarch y gwasanaeth am baratoi strategaeth ragorol;
- (ii) argymhell bod Strategaeth Iechyd a Lles y Gweithwyr 2021-2026 yn cael ei chymeradwyo yn un o gyfarfodydd y Cabinet yn y dyfodol; ac
- (iii) y byddai adroddiad am absenoldebau oherwydd salwch yn cael ei gyflwyno yn un o gyfarfodydd y Pwyllgor hwn yn y dyfodol

5 **Y Flaenraglen Waith**

CYTUNWYD i nodi'r Flaenraglen Waith fel y'i cyflwynwyd yn amodol ar y canlynol:-

(i) Byddai adroddiad am absenoldebau oherwydd salwch fel y cytunwyd o dan eitem 4 uchod yn cael ei gyflwyno yn un o gyfarfodydd y dyfodol;

(ii) Adroddiad am y Gwasanaeth Clic – byddai'r adroddiad hwn yn cynnwys protocol Clic ynghylch rhoi sylw i'r atgyfeiriadau/ymholiadau a ddaw i law a'r modd y cânt eu cyfeirio at y gwasanaeth perthnasol i gael ymateb. Awgrymwyd y dylai swyddog o un o'r gwasanaethau ddod i'r cyfarfod i hwyluso'r drafodaeth ar y mater hwn;

(iii) ar ôl y cyfarfod hwn, byddai'r Swyddog Cefnogi Craffu yn cael sgwrs â'r Swyddog Craffu sy'n gyfrifol am y Pwyllgor Cymunedau Ffyniannus gan ddweud bod y Pwyllgor Adnoddau Corfforaethol wedi argymhell i'r pwyllgor Cymunedau Ffyniannus ystyried adroddiad am Covid-19 gan gynnwys gwybodaeth am roi'r Parthau Diogel ar waith yn y trefi; gan fod yr Aelodau wedi derbyn nifer o gwynion.

(iv) cael adroddiad diweddar am Ffermydd y Sir yn dilyn cyfarfod o'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen a fyddai'n cael ei gynnal yr wythnos nesaf.

6 **Cofnodion y cyfarfodydd blaenorol**

CYTUNWYD i gadarnhau cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 25 Tachwedd 2020, 19 Chwefror 2021, 18 Mawrth 2021 a 13 Mai 2021 yn rhai cywir.